

کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی

۶۸

ن ۱۱۴۲۹

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب: مجروح، شرح طحطاوی، رساله در

مؤلف: میرزا محمد علی مصطفی

موضوع:

تاریخ: ۱۲۸۵

شماره ثبت کتاب:

۸۷۹۱۴

خطی «نویس شده»
۶۸۶۹

بازدید شد
۱۳۸۲

۱۱۴۲۹-۳

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب: بحر المحیط فی شرح الخصال
مؤلف: میرزا محمد علی مظفر

موضوع

شماره قفسه: ۵۰۸۵۹

شماره ثبت کتاب

۷۷۹۱۶

بازدید شد
۱۳۸۲

۱۱۴۲۹-ن

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب: تجرید الحقائق فی شرح الکفای
مؤلف: میرزا محمد علی محمدی
موضوع: تاریخ

شماره قفسه: ۹۰۴۸۵

شماره ثبت کتاب

۸۷۹۱۴

بازدید شد
۱۳۸۲

10-10
10-10

514.
—
129170

۱	۱۱	۱۲	۱۳
۲	۳	۴	۵
۳	۶	۷	۸
۴	۹	۱۰	۱۱

السليمة. ولا يخفى وجه الحصر فيها المقدمة لما ذكرناه من أن كل ما يشتمل
على مقدمة ومثلهما لا بد أن يشتمل على كل منهما على سبيل الاجمال
ليحيط الشارع من أول الامر بما ضاع حاطا ما في بيان **قوام** **الاجسام**
الطبيعية التي هي اجسام ممكن ان يرضى في كل منها خطوطا ثلثة متقاطعة
على قوائم. وقد طلع الجسم على مقدار ممكن ان يرضى فيه الخطوط المذكورة
ويسمى حاصليا **على الاجمال** اذ يشتمل على المفصل متغير. ولان البصير
الاجرام العلوم هو المقصد لا القضية في هذا الفن فلا شائب ان يذكر في
المقدمة. وانما خص بان اتسام الاجسام بالذات في العنوان ولم يتعرض
لغيره مما ذكر فيها كبان استدارة الاشكال الباسط وترتيبها وترتبه
وغرض ذلك بناء على ان المراد ببيانها بيانها على وجه متضمن بان بعض اجسامها
او بعضها على ان الاصل في المقدمة والذكر بان يذكر فيها هو ذلك البان
ككون متضمنا لافراز الاجسام البسيط الى هي موضوع الهيئة من مثل اجسام
المعد للظاير بصيرة فيما يطلبه وتقرن بها الذي هو من البان الذي هو الصورة
وتتبعها الذي **فصل** **الاجسام** في المقصود. واما استدارة
الاشكال والرتب وكيفية التلاقق بها ان يذكر في المقاصد. وانما
ذكر في المقدمة اما الاستدارة فلان التفصيل بعد الاجمال اوضح
في البان. ولانه اراد ان يشير الى برهانه الذي يذكر في الطبس
لكونه اختصارا من البرهان الابني الذي يذكر في التسليم وهذا
الاعتبار لا يكون من المقاصد. واما الرتب وكيفية تتبعها فذكر
لاستدارة وانما ذكر ان ليس رداد الفلك الا على شيء لا على اجراما غير
ما يطلق عليه اسم العالم فليس تتبعها كثيرة فائدة وكانت انما تقرر لها اعانة
على تعميم تجليل كره العالم. واعلم ايضا ان التفرص لا تقسم الى مراتب
ليس لتمامه بعدد تما في هذا الفن **المقالة الاولى في بيان** **الاجسام**
الافلاك التي هي كرات متحركة بالذات على الاستدارة واما ما يتعلق بها
من الكواكب والحوادث والدوائر والقمر وما يرضى للكواكب في

4149
—
15918

في كتابه في علم الهيئة

وكانت اما قد علمت عن العالمين انهم انما اشرف من السبلات
وهي خمسة ابواب الاول في هيئة الافلاك والكواكب ولطف فيه
عدد الافلاك والسيارات واما الثوابت فغير محصورة والمقصودة
منها الف وخمسة وعشرون الا ان ثلثها وبسببها يظلمون الضفيرة
لانهم لا يقدرون ان يثبتوا انهم انما الف وخمسة وعشرون وقال
عبد الرحمن بن العزقي انما الف وخمسة وعشرون نظرا الى ان الضفيرة
ايضا التي في جركات الافلاك قد اوجت وبدرج في معرفة بعض الافلاك
الثالث في الدور والدائرة سطح مستوي خط مستقيم ان
نرض في داخله نقطة يكون البعد بينهما من واحد في جميع الجهات
وقد يطلق الدائرة على ذلك الخط المجيد ايضا الرابع في القسمة
والنقوس قطعة من محيط الدائرة الخامس في بعض الكواكب السبعة
التي تدور في جركاتها من الاسراع والباطار والوض والاسراع
والرجوع والارتباطات التي بينها وبين الشمس والكسوف والخسوف
واختلاف الشكليات النورية للقر وتوسط الاوج الاول لمطار دوين
اوج الثاني ومركز تدويره والكوكب جرم كروي مركزه في الفلك من في الجلالة
وما يتعلق به من سائر متاد برانضات اقطار التدوير وما كان
الافلاك الملقبة بالشمسية ونقط الممارة والذروينين الوسطي والمركبي
وابعاد المراكز بعضها عن بعض ومواضع الاوجات والجزرات
سنتها ومن هذا الباب ايضا معرفة اوضاعها كما ستنت على ثلثها
ذلك ان شاء الله تعالى والوجه في حصر هذه المقالة في الابواب الخمسة
بعد ما عرفت من ان الهيئة عبارة عما ذكرناه ان المذكور فيها اما ان
يكون بحثا عن الكيفية او الاول هو الاول والثاني اما ان يكون بحثا
عن الحركة او عما يتعلق بها الاول هو الثاني والثاني اما ان يكون بحثا عما
لزم منها او عما تضبط به الاول هو الثالث والثاني اما ان يكون بحثا عن
السطوح او عن الخطوط الاول هو الثالث والثاني في سائر الابواب

في علم الهيئة

في علم الهيئة

والوضع

والوضع فقد عرفت انما العلم في علم الهيئة اما الابعاد والاعراض
غير مذكورة في هذا الكتاب وهي ترتيب الابواب ان الكيفية التي
في الشكل مقدمة على الحركة اذ الجسم عالم يتشكل لم يتحرك وانما على
ما يتعلق بها اما على ما يتبعها فطاهر اما على ما يتوسطها فبالمظهر الى
انها المقصودة منه ومن نظر الى ان ضبطها على ما ينبغي ان يكون
عكس ذلك ولذا من فيها يثبتون هذا ميب ومنه انما اعتبار تقدم
المصنعة على ما يتبعها اما تقدم الدوار على النفس فيكون معرفتها
موقوفة على معرفة الدوار لما عرفت من انها قطع منها
المقالة الثانية في بيان هيئة الارض التي هي كروية واقعية كرات
العالم وما يتعلق بها من زوايا القصور منها وعرضه وطوله وقسمته الى
الاقليم وذكر خواص المواضع والاشياء المنفردة وهي ثلثة ابواب
الاول في بيان القصور من الارض وعرضه وطوله وقسمته الى الاقاليم
السبعة وتقسيم بلادها واسطها واوجها الثاني في خواص خط
الاستواء ومحيطه وارتفاعه على وجه الارض من قطع سطحه
النهار اياما والمواضع التي لها عرض وستعرف العرض في باب
الشمس ان شاء الله تعالى الثالث في اشياء منفردة غير مشتركة في امر
يقتضيه وهي الطالع ودرجة الطلوع والمطر والظل وخط نصف النهار
والاعتدال وسميت القبلة والنهار والليل والصبح والشفق واليوم
ليلة والساعات السنوية والموجبة والسنة والشهر والاسباط
ان البحث فيها اما ان يكون عن اشياء منفردة لها فاعلم ان باب الارض اولا
والاول هو الثالث والثاني في ان يكون عن خواص موضع موضع
منصلا او لا الاول هو الثاني والثاني في سائر ابوابها ان
البحث عن اشياء متفرقة جيتس باخر الكتاب والبحث عن الشيء جملة
الحق بالمقدم على البحث عن تفاصيله المنفردة في سائر الابواب
على الاجمال الاجسام فسان فتشلى لما كان الجرم الطبيعي امر معلوم عالم

الوجه

مقدم

مخرج

اقسام

في علم الهيئة

رائف

عبد علی اکبر علی صاحب الزمان علیه السلام
عاشی قضا ربم

وكذا الهواء كرى الا ان سطح المقعر المماس لسطح الماء والارض منقوص
 ايضا بحيث تنحصر من طرف من الماء والارض كل لا يوازيه والحال
 ويغيرهما واما سطح المحيط فبما لمقعر النار وان ركزية الشكل
صحيح الاستدارة فخدبا وتغيرا بالري لا صج وموانعها منقوصا
 ومواري الشائين ومهور المتأخرين اما قدسها فكونه مماسا لمقعر
 فلك القمر الذي هو صحيح للاستدارة واما تغيرا فلما تقوى على حالة
 ما يصل اليها من الاوجنة الى منتهيا فعلى هذا يكون محدب الهواء
 ايضا مستديرا واما على رأي البرواقين والى سحن الكندي والى
 ريمان البروني ووجه الاشراق عن المساجين وهو انما يكون من
 الهواء بواسطة حركة الالة لمكة الفلك في حركة تامة سطح المحيط
 صحيح الاستدارة والمقعر اعلى لانها تكون عند المنطقة اكثر سرعة
 الحركة فتدريج في القوة الى النظمين وان لم يكون في محاذاة جميع الاجزاء
 بل يكون في محاذاة المنطقة متدرج في القوة الى ان تنفذ تلك
 الوصول الى القطبين في حركة غير تامة محدبا مستديرا غير تام ومقعر
 اعلى كذا يكون واما محدب الهواء فعلى كلام الهندسين اعلى في تمام
 او شبيه به وانما تستضعف هذا الرأي بخدوش الشيب والى زك
 عند النظمين كيد وثما عند المنطقة ولا يخفى عليك انه لا تقوم حجة
 على من يقول بخدوش النار في جميع الاقطان واعلم ان الخصا
 البضا في الاربع مستند من ارد واجات الكيفيات الفعلية والاحكام
 على ما ذكر في الطبس لكن المقول بل على الاستقراء وهي تسع طبقات
 في المشهور عند الجمهور كما لا فلك طبقة الارض الصرفة المحيطة
 بالكرة ثم الطبقة الطبيعية ثم طبقة المحالطة التي تكون فيها
 المادون وكثير من النباتات والحيوانات ثم طبقة الماء ثم طبقة
 الهواء المحيورة للارض والماء ثم الطبقة الزهرية الباردة
 بسبب ما يخالط الهواء من البخار وهو ارتقاء انعكاس الاشعة اليها
 هذا على تقدير ان فلان
 انه على تقدير ان فلان
 ان حار بالطبع

هذا هو الوجه الذي عليه
 في قوله تعالى والارض
 منقوصة

ومن شئ السور والرعذ والبرق والصواعق ثم طبقة الهواء النال القريب
 من الخوص ثم الطبقة الدخانية التي تتلصق بها الاخذ المنفعة من السفلى
 رسكون فيها ذوات الالباب والنباتات وما يشبهها من العدة وغيره
 وربما توجد من حرك الملوك تشييعا لثم طبقة النار ومنهم من ثم الهواء
 باعتبار جلا الطبقة الاخيرة وعدمها بتبين احدها الهواء الطبيعي الضايف
 لانها تنقي في ارتدادها عما الى حد الجاذبة وهو قريب من سبعين فرسخا
 الهواء الكثيف المحلوظ بالاعخرة ومركبة البخار وعالم النسيم وكرة الماء والنبات
 الذي يمتد الرياح والى بلا الطبقة والنور والحرارة التي تليها لكون السحاب
 انما يتغير فيها وهذا الاعتقاد يمكن ان توجد الطبقة تسع كما سار
والا فلك كذا كرت صحيح الاستدارة فخدبا وتغيرا لتمامها على اصولهم
 الكرات كخط بعضها بعض والارض ساكنة في الوسط حيث سطحت مركزها على مركز
 العالم لتكاملها المطلق واما انما كذا كرت من النار واما القطر الدخاني فيكون مركز
 انطباق مركز مثل مجموع الاشكال على مركز العالم لتمامها في جميع الجوانب الى ان يظن
 مركزها على مركزها كمالا ياه وبذلك من حرك الارض ككسها بخبر حركتها فيكون
 الى آخره وهو ايضا غريب ثم كذا كرتة تشييعا فاما محيطها فاما محيطها غير تامة
 ثم الهواء فخطه بالاضافة الى ان يظن ان السطح على السطح ثم فلك القمر وهو البزج الاصغر ثم
 فلك عطارد المسمى بالثبات ايضا ثم فلك الزهرة الملقبة بالسعد والصومع وعطارد
 يسيلان بالسفلين ثم فلك الشمس في النهر الاعظم ثم فلك المريخ المسمى بالاحمر والارض
 الاصغر ثم فلك المشتري وهو السعد الاكبر ثم فلك زحل المسمى كوكب ارضه وهو الخس الاكبر
 وهذه الكرات تسبى العلوية وهي مع السفليين بالخمسة المتخيزة وهي مع النجوم السبعة
 ثم فلك الثوابت وبها عدد السابعة ثم فلك الافلاك وكانه اما يسمى به لان الفلك
 تعتبر في مفهومه الحركة تشييعا له فلكية المفضل المتحرك وهو اسد حرك من مع الافلاك
 وحرك لها والوجه في كونها تسعة انهم وجدوا تسع وكذا كانت متخلفة فالتسعة
 فلك منها فلكا في بادى نظرم لانهم وجدوا تسع وكذا كانت متخلفة فالتسعة
 تسع الافلاك في جردان وكذا الثوابت في باطن النظر نظرا ويمكن ان يسمى حركتها فلك الافلاك

هذا هو الوجه الذي عليه
 في قوله تعالى والارض
 منقوصة

هذا هو الوجه الذي عليه
 في قوله تعالى والارض
 منقوصة

1. *Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.*

Handwritten text in Arabic script, likely a marginal note or a small section of the main text, written in a cursive style.

المتأخر من كونه الدارين الغرضي وصادقاً لمتحدة ان ملك الشمس من ملكها بل في
 باستقلال كون تلك الشمس فوق تلك الزهرة لذلك لا في الامداد والارواح
 زوال بعض من تقدم عهده بانها كنهها والاكسنة كالنور وليس شي ^{منها}
 الا عظم كونه اوسع الاملاك والملك للاطلس كونه خالص الكواكب كالاطلس
 كمال عن الشمس وسوا تلك المحيط مع الاجسام تتناسل الاعاد ووجوب مجموعهم
 محيط بالادام محدد للجهات بناء على انار الطلوع من الانا فثبت في السماوات
 انفسا لا يمكن اليه ليس راد شي لا خلا لا شاعه سواد ففسر البعد
 الشرحه كما هو راد ان الطلوع من بينه او الكونوم كاذب اريد التكون
 والاشاعه كالماء وكان محيط بالاجسام التي عليه في الترتيب المذكور
 لا شاعه انما راد عدم الضلالت ^{على} على تلك هذه الامداد من العناصر
 والاملاك وما فيها من البركات والكواكب وغيرها من اجرام والادوار
 بطلان اسم العالم الجسماني راد العالم طلاق فطلق على ما سواه ان قال الجوار
 او ما ديا وصورتها هذه حسب تشيع الجسات
 فان محيط الدائرة العظمى غير له محدد
 الشكل ان على وما جده من
 محيط الدائر التي محدد
 ان فمن وهكذا ان
 الدائر الحاصل
 محيطها بغيره الصفري ما
 وسيلها من راد ان تفرص لخطا
 من انفسا را عليها كالحمد وتوسم دوراتها عليه فان محيطات تلك
 الدوائر تتشعب دوراتها في الوجود طوكا كرية كسبية وما بين كل محيطين الدائر
 في محيط الدوائر الصفري انما كرية بمنزلة الاملاك والاعضاء

۱۱۱۱

فان محيط الدائرة
المنكسر ان على
محيط الدائرة
ان تقع
الدائرة
محيطها بمنزلة
ويصلها بمنزلة
تخيل جسم هذه الدوائر
من انفسها واعطياها كما تجد وتقسيم دوراتها على فان محيطات تلك
الدوائر تتصل بدوراتها في الوجود على كرية بحرية وما بين كل محيطين من الدوائر
وفي محيط الدوائر الصغيرة اثرها كرية بمنزلة الاماكن والاعضاء

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or note, located at the bottom of the page.

وإنا صرنا الآن إلى الطرف
الذي هو في الجانب الآخر
من الباب الذي هو في
الجهة التي هي في
الجهة التي هي في

۱۰۰

کتابخانه المذکر

تتمتع بالبركة
والخير والبركة
والخير والبركة
والخير والبركة
والخير والبركة

و بعد از آنکه در کوهستان
از راه کوهستان به سوی
کوهستان رسیدند و در آنجا
از راه کوهستان به سوی
کوهستان رسیدند و در آنجا
از راه کوهستان به سوی
کوهستان رسیدند و در آنجا

11

۱۲

وہ ایک قوم تھا
وہ انتظامیہ تھا

۱۲۵

وذكر المديح
(١) و معي قاض العسائر المذكور
تدريجاً في الراجح
في المصنف

[illegible]

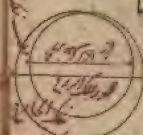
مع سبطه كما في نسخة
الاولى والى سبطه كما في نسخة
الاولى والى سبطه كما في نسخة

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين

الحمد لله الذي جعل
العلم نوراً والدين
هدى

والله اعلم
بما تقررون
الاستغفار

فصل في بيان
المراتب

[illegible]

18

عرض

276

و قد كان من موقوفات الملك الناصر
التي كانت في المشورة من انشاء
التي كانت في المشورة من انشاء
التي كانت في المشورة من انشاء

السنه

رتبه آرد و موزان کماله التوفیق
 خزان شکر و حسن العطاء
 التي يكون في باب الوداد
 جالكاني على خط العالم
 محمد امين

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

الحقيق

22

کتاب الفقه فی المسائل
جلد اول

والاخرى مثل هذه واحدة منها عن انظر طي الاربع اليها الحان اولي
ثم ستخرج من دار عظيم صالحا واجعا على عطش شديد جدا
فقط البروج او لمكان من كل عطش من سبل على الكرة ودار عظيم
غير شمس فيه وذلك من احداهم من عطش العالم وعطش البروج وبطن الانسا
اما مرورا على البروج واحد عطش العالم انفس كافرا لانه انما لم يفر من
عطش الا في انفس الكره من سبل الملاك والامور بالانفس من كل طرف
من تاييد كراو وديوس من ان الواح العظم التي تزيها على الارض
متعاطف من سبل كره قطع بل قطع منها متعاطف وعطش متعاطف
الدائرة مع المعدل من سبل في الانسولين وانه العاين من المعدل
المارة بالانفس البروج كراو ودار عظيم او ما متعاطف من كل العالم متعاطف
من سبل الخط الخارج من كل سبل من انفسها قطع الانفس من المعدل والانس
البروج كراو من سبلها او كراو دائرة عظيم من سبل عظيم في كراو الانفس
بطن الا في كراو من سبل في اول كراو كراو من سبل يكون قطعها من سبل
من المعدل او دائرة البروج واما قطعها الاعتدال والانس من هذه الدائرة
من سبل الانفس البروج واما قطعها الانفس من كراو واما قطعها البروج
والامارة بالانفس البروج والانس البروج من سبل كراو الانفس البروج
على الرصين البروج من سبل كراو واما قطعها البروج من سبل كراو الانفس
وسى على الرصين البروج من سبل كراو واما قطعها البروج من سبل كراو
الانس من سبل كراو البروج والانس من سبل كراو الانفس
بعدة الدائرة من سبل كراو منها كراو منها وهو احاط به قطعها البروج
من سبل كراو من سبل كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها
بشرط ان لا تقع منها بل من نصفها واخره اخرى منها بل نصفها من سبل
نفسها من سبل كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها
احصا وشمس جيبية وسى الرصين والانس من سبل كراو منها كراو منها كراو منها
وبعد البروج من سبل كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها كراو منها

وسمى الراس ايضا وظهرت شقوقه وسمى الكبد والدلو وسمى الكبد الكبد والدلو
 ايضا واخرجت وسمى السمكتين ايضا وهذه السمكة جوفية وبه الاس
 المائلة اخذت من صور فوضعت على المنطقة من كوكب ثمانية عشر خطها
 خطوط موصولة ونقت وقت السمكة في تلك الاقسام فظهرت ثمانية عشر خطها
 على صورة غم في قرنين متدلة الى المغرب وموجزة الى المشرق وتظهر
 على الشمال ورجلا في الجنوب وقد انشئت على الخطه وعقدت ثمانية
 وتلقون على صورة قطع ثور مقطوع من ثورته وقد كثر راسه متدلة الى
 المشرق وموجزة الى المغرب ومن كوكب الثريا والدبران والسمكة الى اسفلها
 ثمانية عشر على صورة صيغتين غريبتين فوضعت في جوف السمكة الى اسفلها
 راسا حيا في الشمال المشرق واربطها الى المغرب والجنوب والسمكة الى اسفلها
 على صورة متدلة الى المشرق وموجزة الى المغرب والجنوب والسمكة الى اسفلها
 وعززون على صورة وجه الى المغرب وتظهر الى الشمال والبراق في ثمانية
 عشر الاسد وسمى السمكة وسمى كوكب كبتهم ثمانية عشر من خطها الصغيرة
 والعقد راسه وسمى عززون على صورة جارية استجابت حين ارسلت في ثمانية
 راسها الى المغرب والشمال وتده الى المشرق والجنوب يدك اليسرى في ثمانية
 عشر جنبها واليمين من روعه تحت وسميتها وقد فوضت بها سمكة والبراق الى
 على كعبا اليسرى هو السمكة الاخرى ولبران ثمانية عشر على صورة جارية كفتاة
 نحو المغرب وعمود نحو المشرق ولعقرب احد عززون على صورة ثور راسها الى
 الشمال والمغرب وسميتها نحو الجنوب والمشرق والبراق الاخر الذي في روعه السمكة
 والبراق احد وتلقون على صورة كاهن جسد دابة الى العنق وسمى المشرق ثم
 برز من روعه العنق نصف خط من عند الحق عليه جماعة اثنت
 عشرة راس قد وضع السهم قدس واخرى في النزع نحو المغرب والسمكة ثمانية
 وعززون على صورة النصف الخلف من جدي في قرين راسه ويدا نحو
 المغرب وتظهر الى الشمال والبراق نحو السمكة الى ثمانية وسمى الكبد الى
 اسفلها وسمى راسه على صورة رجل قائم راسه في الشمال ورجلاه في الجنوب يتوجه

هذه السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف

هذه السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف

الى المشرق فاد باليد من باطنها كوز قد تقطعت وانفتحت كما الى تمام رجليه
 ورجلها الى الحوت وسمى السمكتين اربعة وتلقون على صورة سمكتين قد
 واصلت ذنب احداهما بذنب الاخر بخط طويل من كوكب على قرين
 مسمى خط الكتان احداهما من السمكة راسها الى المغرب وذنبها الى المشرق
 ورأس الاخرى الى الشمال وذنبها في الجنوب عند قرين الحمل واما الخطه في
 بيان هذه الصور اعانة للناظر على معرفتها في السماء ولا يجب عليك
 ان يده الكوكب دون البروج ثم كذا حركة الظل التي من ظلالها ختمت هذه
 الصور عن مواضعها في تلك الاقسام واذا انشئت السمكة ان سموا
 كل قسم منها باسم صورة ونقت كما خداتة وفي راسها هذا قد انشئت الى
 كوكب صورة الحمل والواقر وسمي من صورة السمكتين في راسها الا انها
 كمن الاله الى الاقسام على القسم الاول فاما خط في اقسام السمكة على الاله
 وكذا الى الاقسام الاقسام بالبروج في تلك الاقسام اول الاسم في
 والسطح الموصولة هذه الدوا وسمى الاله الى السمكة والسمكة الاخرى ايضا
 اذا فوضت فاحطة للعالم ثمانية عشر راسا وسمى السمكة الاخرى في البروج
 والسمكة بعض ارباب السمكة بسمكة البروج وسمى كوكب السمكة والبراق
 ومن راسه عظمه تفصل من ما يرى من السمكة ومن كوكب السمكة والبراق
 ان الافرص يطلق على ثمانية عشر احداهما وسمى عظمه ثمانية عشر السمكة
 الواصل من سميت الراس القدم عمودا عليها وسمى الاخرى الحصى والبراق
 وسمى صفره ثمانية عشر الراس من فوق مواضع السمكة والبراق والسمكة
 الحصى والبراق وسمى صفره ثمانية عشر السمكة من طرف خط حركه السمكة الى
 السمكة لا عظمها سالما من اذا اذير كوكب الخط مع ثمانية عشر السمكة الذي في
 النصف وسمى السمكة للارض وسمى الاخرى الحصى والبراق وسمى عظمه وسمى
 كوكب السمكة او راسا تطبق على الاول وسمى راسها سمكتها او فرقتها تحت
 الثمانية عشر السمكة فاما السمكة من راسها سمكتها او فرقتها تحت
 حقيقتها اما الاولى فقد تفصل عنها وقد لا تفصل واما الثانية فقد تفصل

رقيقة

هذه السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف

هذه السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف

هذه السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف
 من السمكة التي في الجوف

Handwritten text in Arabic script, likely a continuation of the manuscript's content, written in a cursive style.

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

الحمد لله الذي هدانا لهذا
 ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والظاهر ان قولهم يعرف بها بعد الكوكب من حال النهار ومن حال الليل
 عن هذا النهار من سنة التوقيت اذا التوقيت خلقوا في زمنها المودعة من كوكب
 البروج الكوكب واما بعد حارة الليل والبروج بعد الكوكب فيسجد الكوكب
 وانما ان الليل اذا اطلق مراد بالليل الاذن لكسبه كما كان اطلق على بعض كواكب
 شبه على ما عناه وقال يعني البعد متوقفا في الليل ان اشار به الى
 ويكون الليل الذي هو بعد هذه الدائرة ليليل الاذن لكسبه من كوكب البروج
 ايضا وانما ان الساعات من الساعات من الساعات من الساعات من الساعات من
 الساعات من الساعات من الساعات من الساعات من الساعات من الساعات من
 مسافة لا اقصر منها لا على الاذن لكسبه من كوكب البروج من كوكب البروج
 القصر مع انه لا يقصر منها لا على الاذن لكسبه من كوكب البروج من كوكب البروج
 على الخط هو اقصر خط من تلك الساعات الى كوكب البروج على الخط هو اقصر
 قوس هذا انهم لما اذنوا ما يعرف بعد حارة من كوكب البروج او بعد كوكب البروج
 فخط كوكب البروج من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 دائرة من كوكب البروج او كوكب البروج او كوكب البروج او كوكب البروج او كوكب البروج
 والمعدل من اجاب الاقرب من بعده وان الواجب من مدار الخط هو اقصر
 ان لا يكون اكثر من البروج من كوكب البروج وانما جيران هذه القوس في الصور
 ليس البعد حقيقة او قوسا او قوسا من كوكب البروج الى كوكب البروج او كوكب البروج
 ومن المعدل في سبيل الخط هو اقصر خط من كوكب البروج الى كوكب البروج
 راس الخط هو ان قوس كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 بقوس البعد يكون كل منها صالحا لان يكون بعدا اذ لا معنى لاسره بيا حدة
 والباقي من وان لم يقع عليه كل من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 لانما ان كوكب البروج من البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 زاوية عظيمة في الخط هو اقصر خط من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 من طرفها ما ثبت انما من العشر من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 احسن نواياه ليس اصغر من قامة كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج

من كوكب البروج

في ايام

ان

من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج

من كوكب البروج

خلق الله من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 الساعات منها ان الراية العظمى من الساعات من كوكب البروج الى كوكب البروج
 او الاقصر من الساعات من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 دائرة عظيمة من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 لا اتحاد بينهما وكون الخط من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 عرفت ان الاقصر من الخط من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 بل مساره له واما الخط من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 بان كل منها الخط من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 بين راس الخط والمعدل من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 انما القصر الذي من الخط من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 كما عرفت هذا غير ان في هذا المثلث والخط من كوكب البروج الى كوكب البروج
 دائرة من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 العالم لما ذكرنا كوكب البروج او كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 بما عرفت من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 والحق ان كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 ولذا يسمى هذه الدائرة دائرة الليل الثاني ايضا وهي اقصر الخط المستقيمة
 وهي تقع على كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 منها انما من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 وانما البعد العوض من الارض الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 دائرة نصف النهار والارض والارض والارض والارض والارض والارض والارض
 الا ان الاقصر من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 خلق الله من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 الاطراف دون دائرة الارض من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج
 الصغار المستقيمة وقال من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج

من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج

من كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج الى كوكب البروج

بسم
الحمد لله الذي جعل
العلم نوراً والجهل ظلاماً
والعلماء أئمةً والمرجعين
أئمةً

7

5

ومعظم مودونه النفا مما سالتلك المائل على اوجهم فالانفاك عند
 التكون من الهندسين المنقصرين على الدور اربعة وتلقون على اصل
 الخارج في الشمس وخمس وتلقون على اصل التدوير وعند المحيطة
 اربعة وعشرون على كل الاصلين وعند اقتران النجوم ينقطع
 الحركات الى تلك النجوم فصورها واما عند انقضاء
 وبقية صورها فلاك بحسب الدور عند الهندسيتين

الارض من افلاكها الاولى في القوس المبدأ اول من اصحاب
 انصافه القوسين قطري من محيط الدائرة سواء كانت تسعين او اقل
 او اقل لا اكثر فانه ينقسم تلك القطر على تسعين جزءا من الارض
 التي يكونها هذا المحيط بشمس اقلها تسعة وستين جزءا فتنقسم التسعين
 من خط تلك القوس على تسعين من قوس السمت وتساويها ان
 القوس الواقعة من الافق من كل نقطتين متجاورتين من القوس الاربع
 التي من نقطة المشرق والمغرب والجنوب والشمال تسعون جزءا الا ان
 صارت ما اربعا فافا فقسا ان قوس السمت الشرقي يكون في تلك
 قسوس جزءا يكون ما منها التي من نقطتين السمت والجنوب اربعين جزءا
 وهو فضل تسعين على قوس السمت اثنى عشر واعلم ان المسكون في الارض
 له امتداد طولي بين المشرق والمغرب وهو الامتداد اربع وسداس
 عند اليونانيين ستمين الفمارة في جانب المغرب وبعد البلد عن ذلك البلد
 اثنى عشر نقطة تقاطع نصف النهار مع المبدأ فوق اربعة عن نقطة تقاطع
 دائرة نصف نهار المبدأ مع المبدأ فوق اربعة على التوالي يسمى طول السمت
 وما بعدهم الجهور في ذلك قال المصنف طول السمت من المبدأ الى
 ما بين دائرة نصف النهار وآخر الفمارة ولا كان اربعة الفمارة صارت
 على السمتين الغربي والشرقي عشرين مرادوه بقية الامتداد هو الفمارة
 من المغرب وصغرته في المسار المائنة اربعة الفمارة الغربي عند المصنف
 واعلم انه عند اقتران قوس دائرة نصف النهار في ذلك البلد
 ولا يخفى ان هذا السمت غير تام والصواب ان ما في قوس من معدل
 الفمارة بقية من ساطعة الفمارة في مع دائرة نصف نهار آخر الفمارة
 من جهة المغرب وتقتضي الى ساطعة الفمارة في مع دائرة نصف نهار البلد
 على التوالي واما الهند فاما المبدأ عند ستمين الفمارة في جانب المشرق
 والشمال نصف على يمينهم ممر في الفمارة اربعة مرادوه مائة الفمارة من
 تلك الممر من ساطعة منها من بعد الفمارة في تلك القوس من تلك الممر

على خلاف السمت

سبط الطالع . وكذا سائر كل قوس من تلك البروج ما فرغ منها من المعدل
 وهي قوس ارب . ويكون المطام في خط الاستواء لا محالة قوسا محصورة
 بين دائرتين من دوائر الميل ما بين بطريق الطالع لان اقطار
 تقطع العالم اذ المعدل في نقطة من دوائر من دوائر الميل اذا اختر
 ر دوره يكون او جزء من تلك البروج . ومنها قد اعترض دوره بوجه
 وتوضحه ان من خرج ان احدهما من تلك البروج والاخر من المعدل
 على الاقتران في موضع دائرة الميل الموضحة وهو الذي كان مستقيما على
 حركة الكواكب في موضع دائرة الميل الموضحة وهو الذي كان مستقيما على
 الاقتران في موضع دائرة الميل الموضحة وهو الذي كان مستقيما على
 تلك البروج والاخر من المعدل . ولا شك ان اقطار المطام لا والى
 تدل على ما دلتها من اقطار من دوائر من دوائر الميل الموضحة
 والاخرى الاقتران يكون المطام في خط الاستواء محصورة بين دائرتين
 من دوائر الميل اعني يكون ما بين دائرتي الميل ما بين نصفها
 المتخذ من تقاطع العالم من معدل النجم المطام لما بينهما بل من ذلك
 النصفين بينهما من تلك البروج . فبما هذه العلامة الاشارة
 لما ان المطام المحصورة بين دائرتي الميل المطام اي قوس من تلك البروج
 ويمكن ايضا ان يكون مما اشارة الى ان الدوائر من كون المطام في خط
 الاستواء محصورة بين دائرتي الميل ان كل ما بين دائرتي الميل من معدل
 النجم المطام لما بينهما من تلك البروج في خط الاستواء لان كل مطام في
 خط الاستواء محصورة بين دائرتي الميل فان مطام النصف ليست
 كذلك بقا في خط الاستواء . وانما في غيره سوى عرض شقي يكون المطام
 كل قوس محصورة بين دائرة الاقتران وبين دائرة اخرى عظيمة كما من
 اعظم الدوائر الاربعة الظهور وتعرف تلك القوس لا بين النصف
 الشرقي من الاقتران المار باحد طرفي القوس ومن دائرة مرقطة في الجنوب
 والآخر وبطرفها الاخر الا من ان دوائر العرضان مثلا في بلدة آفا مشا

الاول
 الثاني
 الثالث

هذا هو البروج
 الذي هو
 في خط الاستواء

في خط الاستواء
 في خط الاستواء
 في خط الاستواء

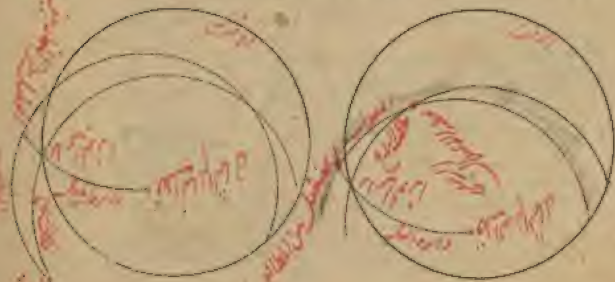
هذه سبعة صنفين في نصف العالم اذا وصل الى اربعة صنف النجم كان
 اكثر من ذلك المطام من معدل النجم وانما اعني ان اربعة النجم كان يكون المطام القوس المحصورة
 بين الاقتران الشرقي ودائرة نصف النجم المحصورة بينهما مع ان دائرة نصف
 من المارة بنقطتي الجنوب والشمال وطول القوس المذكور . واعلم ان كل
 ان يكون مطام قوس من تلك البروج قوسا من المعدل لا يطول مع قوس من
 تلك البروج سواء كانت نصفا او اقله اكثر حسب الموضع في المعدل والمطلوع
 مع حصة نقطه منه في بعضها . وسنذكر ان شاء الله تعالى . ولما لمصنعا
 فان المطام كل قوس من تلك البروج ما يطول معها من المعدل ولم تقطع مطام معها
 لهذا العنق . وقطعنا بربط المطام في جميع ما يكون ما يطام اخر من تلك البروج
 قوس من معدل النجم من راس تلك البروج . وانما المطام من معدل النجم
 مع ذلك الجزء الذي هو من تلك البروج على التوالي في الاكثر من المطام . وانما
 مثلا في اكثر المواضع قوس من المعدل من راس تلك البروج الذي يطول مع راس
 اكثر على التوالي . وذلك عند الجوده . ولا يصح في ذلك ان المطام اكثر
 من قوس من معدل النجم . من نظيرة الاقطار في الشقي . ومن اكثر الزوايا على من
 مع ذلك اكثر لفائدة نظيرة في الاعمال . وقدر ما ركب اكثر على مطالعة . واعلم ان
 كل جزء من المطام سوى راس البروج فان مطالعة في خط الاستواء كان مطالعة في
 غيره . والاشارة بين المطامين من معدل النجم لكثرة كثره . كما اشار اليه
 المصنف بقوله معدل النجم . فجزء من تلك البروج هو اربعة من مطالعة خط
 الاستواء . ومن مطالعة معدل النجم ومن ذلك ان في خط الاستواء نوع من راس
 وقدر ان معدل النجم لا يكون الا في دائرة نصف النجم . وانما الشرقي في اقطار
 من الاقطار الشمالية في سطح الكرة . ومن ذلك ان راس البروج في اقطار
 وشاه معدل النجم في خط الاقتران عند تلك النصف من الاقتران في راس
 اعداد النجم ميل من المعدل . وهو النجم الاقتران من دائرة الميل من راس البروج
 ومن المعدل من اقطار القوس . ومن ذلك ان راس البروج ان شاء الله تعالى
 ونحن قد اشارنا اليه في باب الدوائر والخطوط في الاقطار قوسا في بعض البروج

هذا هو البروج
 الذي هو
 في خط الاستواء

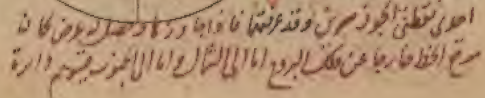
المعدل من نقطة الاعتدال الرسمى اعداها من تلك النقطه وسمى بذلك النقطه
 لاقتناؤه منسوبة وينسب اليها مطالعها المختلفه واللاقى من معدل النقطه
 ومن مطالع قوس البروج التي من الاعتدال الرسمى ودان في الجبل مطالع
 راس الجوزاء باق خط الاستواء لان دائرة الجبل المذكورة افق من افق خط
 الاستواء وافق البلد الذي فوق راس الجوزاء عليه مستقيم هذا الثلث الى
 مثلثين احدهما فوق الارض ويخط به سعة المشرق الى مستشرق راس
 الجوزاء في ذلك الافق وسبقه فما الى سعة المشرق في هذا الباب الى
 منها من القوس الواقعة من الافق من راس الجوزاء ومطلع الاعتدال الرسمى
 اكبانه الاقل وقوس البروج المذكورة التي كانت احدا صلح المثلث الاعظم
 وقوس من معدل النقطه من خط الاعتدال الرسمى من الافق ومن مطالع قوس
 البروج المذكورة بل راس الجوزاء باق في البلد والحق اننا بعض من ضلع المثلث
 الاعظم الذي هو المطالع باق في الاستواء والثلث الاخر تحت الارض
 ويخط به سعة المشرق المذكورة ومطلع راس الجوزاء المذكور وقوس من
 معدل النقطه باق من الافق ومن نقطه التقاطع من دائرة الجبل ومن
 معدل النقطه ومن نقطه ضلع المثلث الاعظم الذي هو مطالع راس الجوزاء خط
 الاستواء على ضلع المثلث الاخر من فوق الارض الذي هو مطالع معدل البلد
 القوس التي من معدل النقطه الى الفضل المذكور معدل راس الجوزاء
 في ذلك البلد لما عرفت من اننا من الفضل بين مطالع راس الجوزاء خط الجوزاء
 ومن مطالع معدل البلد فمقدار هذا الفضل مقداره الى الترس في البلد اذا كانت
 في اول الجوزاء على طولها من خط الاستواء اعني موضعها على كون طر الجوزاء
 البلد فان راس الجوزاء فيها مطالع في آن واحد ثم يسمي ان يكون الجوزاء
 مطالع راس الجوزاء في البلد من مطالع المشرق وكذا عني ان يكون معدل
 مطالع في خط الاستواء من مطالع معدل بلد في البلد اقل منها
 في خط الاستواء مقدم طولها من مطالع معدل البلد في خط الاستواء معدل فضل
 مطالع على مطالع البلد واذا كان راس الجوزاء على المشرق على افق البلد يكون

اول الجوزاء

او الجوزاء تحت وكصل ثلث تحت الارض احدا ضلع سعة مفرج راس الجوزاء
 واللاقى قوسان من الافق واول الجوزاء احدهما من تلك المربع المسماة الجوزاء
 واللاقى من المعدل ومن مطالع راس الجوزاء في البلد فما من ضلع دائرة
 قمر بقطر المعدل تحت الارض فما من الافق ورأس الجوزاء في خط الاستواء
 من راس الجوزاء ونقطه التقاطع من مطالع راس الجوزاء في خط الاستواء
 واللاقى على طولها من الافق من فضل سعة راس الجوزاء على مطالع راس الجوزاء
 فمقدار الجوزاء في البلد من الجوزاء في خط الاستواء بقدر ذلك الفضل فاذا
 نقصنا مجموع فضل المطالع والمعارب من مطالع معدل الاعتدال راس الجوزاء
 فمقدار معدل راس الجوزاء في الجوزاء هو مجموع الفضل والاقام معدل المطالع في
 الاسم لان المعدل يعرف بمقدار التماس والفضلين ولا كان في الافق الما لان
 كملت قطعا لثلاث المثلث الحادث في القوس المذكور باضلاع من
 البلد فان الجوزاء كان عرضا ازيد من معدل هذا المثلث كمثل يكون المعدل
 من مطالع ومطالع خط الاستواء اعظم يجب ان يكون المطالع في معدل النقطه
 تختلف فيما عداها على طولها من معدل المعدل المثلثا وعلو ان الكلام المذكور
 في هذا المقام انما يستقيم فيما لا يبلغ عرض معدل الجوزاء اعظم والاقامه في المطالع
 فتسجل لا تستقيم في هذا السلك من غير علمه تصور شي ما ذكرنا في سابق
 من المطالعين والمعارب فيخرج الى هذا السلكين

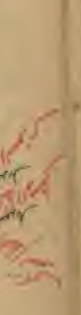

مطلع الاعتدال
 رأس الجوزاء

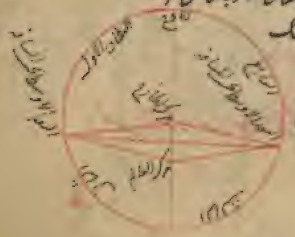
عامة على مسطرة وتظهر البروج متساوية لملك البروج فالمتوسط بين من مركز
البروج على التوالي من البروج اول الخط ومن نقطة التسامع من تلك الدائرة
ودائرة البروج معنى ان مركز التسامع بين السوتج ذلك الخط وسط الكوكب
وهذا في وسط الشمس من الناحية والخطات والاما ملكة ان
ما ذكره في التوالف من مركز تدويره حركة العالم تشابه حركات العالم
فوسطها حرة على الوجه المذكور لا يختلف فالاحكام في الاعتدال والشمس
من بعد موضعها في نقطة المبدأ والمآلة في العقدة يشهد على انه
كاسمات ثلاث مائة من الانحطاطات مما لا يتعدى به المشهور في البروج
في التوالف المألة على التوالي من طرف الخط الخط الخارج من مركز العالم المار
بمركز تدويره المشتري اليه ومن اول الخط منه وهو خط تسامع مع دائرة عطارد
ثم من اول الخط اعني طرف التسامع بينه في العقدة فوس من بعد السبع
بين اول الخط منه ومن طرف الخط الخارج من مركزه المار بمركز التدوير
على التوالي وسقوط في الحدود الغربية ان شاء الله تعالى وان اضلعتي حدك في
من الانحطاطات فيما ذكرنا فاما خطا طسفت فيما ذكرنا فخط التسامع المألة في
عطارد فان خطا لا يبيح ارادة والاعلى منه المحقق الاذن من طرف
من تلك البروج فخطا الدائرة منها فوس من تلك البروج على التوالي في سائر اول الخط
من روم دائرة من طرف خط يخرج من مركز العالم الى مسطحاتها الخط
الواصل بين مركز العالم السبعين من مركز التدوير او مدار عالم وهذا ايضا ثابت
وعند الاعتدال في عقدة كافي المشهور ولذلك لم يبق في العالم الاعتدال
والا يترك تشابه حركة ذلك الخط الخارج من مركز العالم حوله خطا لا يربط
المألة على الوجه الذي قبلت كاطن المألة فاذيق لانتسب تلك نقطة
الخارجة ومما لا يلاحظه ان مركز الاعتدال على ما هو عليه خطا طسفت
فيما هو مذكور فيه فاذ فخطا الخط الخارج من مركز العالم المشتري في الخط
البروج مازا مركز الكوكب فالمتوسط بين من اول الخط ومن طرفه على التوالي
مع عدم من تلك الكوكب اسن اول الخط ومن نقطة التسامع من تلك البروج

۱ و سوره نفا مرکبا

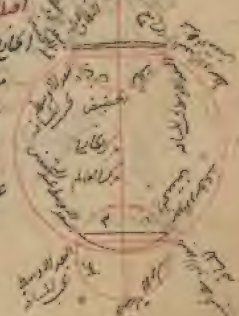

24

عزیز

ان بعد الاقرب بالنسبة الى مركز العالم مستقيما الى ذروة في ذروة من مركز العالم
 بالنسبة اليه وفي مخالفة المقوم لانهم يتركون هذا الخط من مركز العالم
 كما هو السبب لاعتبار البعد او كذا في تبيينها بالذروة والخصيص
 كما ستقف عليه ولا بد ان ياتي صاحب الشرح في يدك جميع ما ذكره في
 النقطات والاشياء المستطوية من التدوير في العالم كما هو
 الجهور وما بعده الا اوساط المساحة بالنسبة الى مركز العالم فبعد
 يكون نصف قطر الخارج واسطة بين البعد الابد والاقرب في التدوير
 كما كان واسطة بينهما في الخارج لا بعد الجهور لان البعد الابد والاقرب
 عندهم بغير ان قياسا الى مركز العالم كما لا يخفى على من له وقت على النظر في اثبات
 لتخصيص هذه الانقسام ولذا فرض بعض المحققين هذا الخط ما باستطاعت التمام
 من التدوير والواحدة للرسم على مركز العالم بعد مركز التدوير عند حيث
 كان مكانه بعد الاوسط من مركز العالم واسطة بين البعد الابد والاقرب
 عنه في التدوير كما في الخارج ولم يلفت على ان التمام في مركز التدوير
 وبعده عن مركز العالم وكان الجهور انما لم يفتوه كذلك في ذلك فاقبل
 لمزم من ذلك التمام اختلاف من ان النقطات على الاوتار في التدوير
 الصادر على ذلك التدوير فقلت اختلاف التمام لمزم على هذه الجهور
 ايضا التدوير في التدوير والخصيص في كل ان بل لا يخفى الحكم بتمام التدوير
 وكذا الحكم بتمام التدوير وان تفرغ عليك تصور شئ ما ذكرناه
 خارج هذا الشكل ومنهم من افسر في مستخرج الخارج والتدوير
 اختلاف الجهور بالسرعة والبطء في ان اثبات
 الخارج والتدوير في تدوير على اختلاف المسافات في العرض
 من اثباتها فحينئذ يجب ان هذا الخارج الذي هو
 محطن كبح احد من مركز العالم الى الخارج
 والخصيص وما هو متساو في بطء مركز التدوير
 عليه بالنسبة الى مركز العالم وغاية سرعتها واسطة

ان ذلك

ان ذلك لا يمتنع في التدوير لانه لا يمتنع لان مركزه خارج المحط
 بالنسبة الى مركز العالم ولا يخرج عن كون ذروته البعد اعظم من ذروة الابد
 في التدوير ما مر من زاوية تدويرها وفي الحقيقة هي زاوية محدودة عند
 مركز التدوير من خطين الخارج احد من مركز العالم والاخر من مركز التدوير
 المسير في تدوير التدوير في ذلك الوضع وان في كل واحد من جانبي الخارج
 على وجهين واما من جهة الخارج فذلك الوجه الخارج من حيث ان ذلك الخط
 الخارج الى تلك الوجه كان القوس الاربعة من موضع الاوتار واسطة
 تسعين واما البعد من مركز التدوير في المحيط واما البعد من ذروة ذلك
 المحيطين لانه كانت السرعة والبطء من اثنائين والصفات التي منها
 موجودات في تلك التدوير في مركز التدوير عند ما بالنسبة الى مركز العالم
 مثل ذلك الخارج بالنسبة الى المسطحة التي يمر مركزها بالنسبة الى مركزها
 فانه لا يستقيم في مركزها حيث كان مركزها متوسط بين السرعة والبطء في انما
 ليست سرعة التدوير بالبطء ولذلك سمى كل منها بالبعد والاسطة في التدوير
 لا انما متوسط بين غايي السرعة والبطء كالمعدل بين حاشيتي الدنيا
 على ذلك يكون مركزا ذكره في محالة الما تباين وهذا صورة النقطات

في الخارج عند مركز التدوير
 وقدر التدوير كخطين من احد من
 مركز العالم في التدوير والخصيص
 من التدوير ومنه ايضا معرفة من
 التمام للتدوير واسطة ان هذا واسطة
 تدوير التدوير في مركزه في ذروته يكون في
 غايه الاطار وفي خصوصية في غاية الاسراع والافيه في التدوير وان
 كانت موضع غاية السرعة لكن الخصيص ليس موضع غاية البطء فافهم انما
 عند المتأخرين وسنرى ان شأنا هذا حاله ومن تارة ان التدوير والخصيص
 ما هو متساو بين الغايين في الما تباين التدوير وكان في انما البعد والخصيص في التدوير

ان ذلك لا يمتنع في التدوير لانه لا يمتنع لان مركزه خارج المحط
 بالنسبة الى مركز العالم ولا يخرج عن كون ذروته البعد اعظم من ذروة الابد
 في التدوير ما مر من زاوية تدويرها وفي الحقيقة هي زاوية محدودة عند
 مركز التدوير من خطين الخارج احد من مركز العالم والاخر من مركز التدوير
 المسير في تدوير التدوير في ذلك الوضع وان في كل واحد من جانبي الخارج
 على وجهين واما من جهة الخارج فذلك الوجه الخارج من حيث ان ذلك الخط
 الخارج الى تلك الوجه كان القوس الاربعة من موضع الاوتار واسطة
 تسعين واما البعد من مركز التدوير في المحيط واما البعد من ذروة ذلك
 المحيطين لانه كانت السرعة والبطء من اثنائين والصفات التي منها
 موجودات في تلك التدوير في مركز التدوير عند ما بالنسبة الى مركز العالم
 مثل ذلك الخارج بالنسبة الى المسطحة التي يمر مركزها بالنسبة الى مركزها
 فانه لا يستقيم في مركزها حيث كان مركزها متوسط بين السرعة والبطء في انما
 ليست سرعة التدوير بالبطء ولذلك سمى كل منها بالبعد والاسطة في التدوير
 لا انما متوسط بين غايي السرعة والبطء كالمعدل بين حاشيتي الدنيا
 على ذلك يكون مركزا ذكره في محالة الما تباين وهذا صورة النقطات

Handwritten notes in Arabic script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

وزن

على القول ان الكوكب في مسلكه عند قوس مستقيمة متساوية مستقيمة من مسلكها
 كما ان القوس المستقيمة الى غاية السعد فيها كما ان القوس المستقيمة او نظيرة ورست واربعة
 موازية للقطعة الا ان مارة بالقطعة القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 فان تلك الدوائر متساوية من الدائرة المارة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 قاطعة من القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 صدق عليها انها دائرة مستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 ومن ثم ياتي دليل دائرة البروج من مسلك الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 جزا ووقته وتلك القوس المستقيمة على ما وجدنا من الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 ان الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 وذلك على ان القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 لم تنقص من ثلثه وعشرين جزا وتلك القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 ما بين دائرة البروج ومن راس الخط الخارج من مركز العالم المارة مركز الكوكب
 المستقيمة الى مركز البروج بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 وان المسلك من مركز الدائرة ومن راس الخط الخارج من مركز العالم المارة مركز الكوكب
 المستقيمة الى مركز البروج بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 سواء كان كاسم القوس من راس المسلك من مركز الدائرة ومن راس الخط الخارج من مركز العالم
 بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 وان دائرة البروج ما بين راس الخط الخارج من مركز العالم المارة مركز الكوكب المستقيمة
 لا تتوسط بين طرفيها قطرها سواء كان ذلك من جانب المشرق او من جانب
 المغرب وقد خطت بها الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 بجانب المغرب الخط الخارج من مركز العالم المارة مركز الكوكب المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 مستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 البروج فهو قوس من دائرة البروج المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 فلا بد من الكوكب المستقيمة الى مركز البروج ومن راس الخط الخارج من مركز العالم المستقيمة

نحو

كانت انما كانت دائرة البروج المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 حيث وصل الكوكب اليها عند التسليم الاعلى منها ومن مداره فذلك القوس المستقيمة
 من دائرة البروج المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 اليوم وقد حصلنا دائرة البروج المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 او ان القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 ويمكن ان يكون المراد بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 من دائرة البروج المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 عند ما كانت الاقطار المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 دائرة البروج المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 الا ان من مركز الكوكب المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 من مسلك الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 من مسلك خطين يخرجان من مركز العالم مرصدا مركز الكوكب وموازيا لخط
 الخارج من مسلك الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 من مسلك خطين يخرجان من مركز العالم مرصدا مركز الكوكب وموازيا لخط
 الخارج من مسلك الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 في القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 لا بد ان تكون القوس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 كما انها خارجان من نقطة واحدة في المحرك المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 موضعها احتمالات في المسلك المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 مستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 يستقيم الاقطار المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 اختلاف المسلك المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 اذا كان على مسلك الدائرة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 وانما اذا كان عند الاقواس المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 مستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة
 الكوكب المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة بالقطعة المستقيمة

على طارح

ولما كانت الدوائر البعيدة موازية لمدار النهار كانت سعة مشرق كل مركز
 كسعة مغرب التي هي قوس من دائرة الأفق من مداره ومشرق الاقترال
 من جانب الألف وذلك لما سبق في الساعات من ثمانية اكرثا و دوسيو
 من ان كل دائرة موازية لافق الموازية لمدار النهار تقع بينهما من
 خطية اخرى متساوية ولا يخفى ان الكوكب لعدم تنبيه من حيث طلوعه في قوس
 على مدار واحد يحل في سعة مشرقه ومغرب ومساوات الاضلاع في كل مركز
 اكرثا الساعات ويطول في كل مركز فكلما كان السعة مشرق كل مركز كسعة مغرب
 تقريبا وسعة المشرق والمغرب تقريبا باءة العرض لان كل مركز تقريبا
 من البرج عالم سعة العرض ربعا مع ثبات قوس من القوس الواقعة من الافاق
 المواضع التي لها عرض من المدار وان كان العرض من القوس الواقعة من الافاق
 الواقعة منها من افق خط الاستواء وان كان العرض من القوس الواقعة منها من افق
 العرض من خط العرض من القوس الواقعة منها من افق موضع عرض اقل من
 ذلك سعة لا تكمل ان الافاق المائلة المقاطعة لمدار النهار وذلك المدار اذا كانت
 اما في الموضع يكون تحت نصف مدار موضع معين من خط الاستواء ينقطع كل مدار
 على ما ينقطع افق ذلك الموضع والمدار على عرض وعلى ما ينقطع غيره من تلك الافاق
 وان الساطع الذي من المدار ومن افق الموضع الذي عرض اقل من عرض الساطع
 الذي منه ومن افق الاستواء وقد سبق في الادلة من ثمانية اكرثا و دوسيو
 انه اذا كانت قطب من دائرة كاتون خط الاستواء مثلا على قطر دائرة كاتون المدار
 كيف كانا نقطة وقوس من كل من على نقطة كسعة المشرق فان الخط الذي
 يمر من القطر الاخر نقطة الخط المستقيمة الخارج من تلك النقطة الى محيط الدائرة
 وما قرب من اخرها بعد عنه فكل من قوس القوس الواقعة من افق الاستواء
 من المدار والمدار اقص من اوقا القوس الواقعة منها من الافاق المائلة وكذا
 كون وتر القوس التي من افق الموضع الذي عرض اقل من وتر القوس التي من
 افق الموضع الذي عرض اقل فكل من قوسها ايضا كذلك لان قوس المدار المتساوي
 سعة يجب ان يكون اول مدار اول مدار كل من زيادة على النصف على ما سبق في
 سعة

في الدوائر البعيدة موازية لمدار النهار كانت سعة مشرق كل مركز كسعة مغرب التي هي قوس من دائرة الأفق من مداره ومشرق الاقترال من جانب الألف وذلك لما سبق في الساعات من ثمانية اكرثا و دوسيو من ان كل دائرة موازية لافق الموازية لمدار النهار تقع بينهما من خطية اخرى متساوية ولا يخفى ان الكوكب لعدم تنبيه من حيث طلوعه في قوس على مدار واحد يحل في سعة مشرقه ومغرب ومساوات الاضلاع في كل مركز اكرثا الساعات ويطول في كل مركز فكلما كان السعة مشرق كل مركز كسعة مغرب تقريبا وسعة المشرق والمغرب تقريبا باءة العرض لان كل مركز تقريبا من البرج عالم سعة العرض ربعا مع ثبات قوس من القوس الواقعة من الافاق المواضع التي لها عرض من المدار وان كان العرض من القوس الواقعة من الافاق الواقعة منها من افق خط الاستواء وان كان العرض من القوس الواقعة منها من افق العرض من خط العرض من القوس الواقعة منها من افق موضع عرض اقل من ذلك سعة لا تكمل ان الافاق المائلة المقاطعة لمدار النهار وذلك المدار اذا كانت اما في الموضع يكون تحت نصف مدار موضع معين من خط الاستواء ينقطع كل مدار على ما ينقطع افق ذلك الموضع والمدار على عرض وعلى ما ينقطع غيره من تلك الافاق وان الساطع الذي من المدار ومن افق الموضع الذي عرض اقل من عرض الساطع الذي منه ومن افق الاستواء وقد سبق في الادلة من ثمانية اكرثا و دوسيو انه اذا كانت قطب من دائرة كاتون خط الاستواء مثلا على قطر دائرة كاتون المدار كيف كانا نقطة وقوس من كل من على نقطة كسعة المشرق فان الخط الذي يمر من القطر الاخر نقطة الخط المستقيمة الخارج من تلك النقطة الى محيط الدائرة وما قرب من اخرها بعد عنه فكل من قوس القوس الواقعة من افق الاستواء من المدار والمدار اقص من اوقا القوس الواقعة منها من الافاق المائلة وكذا كون وتر القوس التي من افق الموضع الذي عرض اقل من وتر القوس التي من افق الموضع الذي عرض اقل فكل من قوسها ايضا كذلك لان قوس المدار المتساوي سعة يجب ان يكون اول مدار اول مدار كل من زيادة على النصف على ما سبق في سعة

ثابت الاصول

في الدوائر البعيدة موازية لمدار النهار كانت سعة مشرق كل مركز كسعة مغرب التي هي قوس من دائرة الأفق من مداره ومشرق الاقترال من جانب الألف وذلك لما سبق في الساعات من ثمانية اكرثا و دوسيو من ان كل دائرة موازية لافق الموازية لمدار النهار تقع بينهما من خطية اخرى متساوية ولا يخفى ان الكوكب لعدم تنبيه من حيث طلوعه في قوس على مدار واحد يحل في سعة مشرقه ومغرب ومساوات الاضلاع في كل مركز اكرثا الساعات ويطول في كل مركز فكلما كان السعة مشرق كل مركز كسعة مغرب تقريبا وسعة المشرق والمغرب تقريبا باءة العرض لان كل مركز تقريبا من البرج عالم سعة العرض ربعا مع ثبات قوس من القوس الواقعة من الافاق المواضع التي لها عرض من المدار وان كان العرض من القوس الواقعة من الافاق الواقعة منها من افق خط الاستواء وان كان العرض من القوس الواقعة منها من افق العرض من خط العرض من القوس الواقعة منها من افق موضع عرض اقل من ذلك سعة لا تكمل ان الافاق المائلة المقاطعة لمدار النهار وذلك المدار اذا كانت اما في الموضع يكون تحت نصف مدار موضع معين من خط الاستواء ينقطع كل مدار على ما ينقطع افق ذلك الموضع والمدار على عرض وعلى ما ينقطع غيره من تلك الافاق وان الساطع الذي من المدار ومن افق الموضع الذي عرض اقل من عرض الساطع الذي منه ومن افق الاستواء وقد سبق في الادلة من ثمانية اكرثا و دوسيو انه اذا كانت قطب من دائرة كاتون خط الاستواء مثلا على قطر دائرة كاتون المدار كيف كانا نقطة وقوس من كل من على نقطة كسعة المشرق فان الخط الذي يمر من القطر الاخر نقطة الخط المستقيمة الخارج من تلك النقطة الى محيط الدائرة وما قرب من اخرها بعد عنه فكل من قوس القوس الواقعة من افق الاستواء من المدار والمدار اقص من اوقا القوس الواقعة منها من الافاق المائلة وكذا كون وتر القوس التي من افق الموضع الذي عرض اقل من وتر القوس التي من افق الموضع الذي عرض اقل فكل من قوسها ايضا كذلك لان قوس المدار المتساوي سعة يجب ان يكون اول مدار اول مدار كل من زيادة على النصف على ما سبق في سعة

دائرة كاتون

كون مدار

وفي النصف

[illegible]

۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷
 ۱۵۲۸
 ۱۵۲۹
 ۱۵۳۰
 ۱۵۳۱
 ۱۵۳۲
 ۱۵۳۳
 ۱۵۳۴
 ۱۵۳۵
 ۱۵۳۶
 ۱۵۳۷
 ۱۵۳۸
 ۱۵۳۹
 ۱۵۴۰
 ۱۵۴۱
 ۱۵۴۲
 ۱۵۴۳
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۵
 ۱۵۴۶
 ۱۵۴۷
 ۱۵۴۸
 ۱۵۴۹
 ۱۵۵۰
 ۱۵۵۱
 ۱۵۵۲
 ۱۵۵۳
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴
 ۱۵۹۵
 ۱۵۹۶
 ۱۵۹۷
 ۱۵۹۸
 ۱۵۹۹
 ۱۶۰۰
 ۱۶۰۱
 ۱۶۰۲
 ۱۶۰۳
 ۱۶۰۴
 ۱۶۰۵
 ۱۶۰۶
 ۱۶۰۷
 ۱۶۰۸
 ۱۶۰۹
 ۱۶۱۰
 ۱۶۱۱
 ۱۶۱۲
 ۱۶۱۳
 ۱۶۱۴
 ۱۶۱۵
 ۱۶۱۶
 ۱۶۱۷
 ۱۶۱۸
 ۱۶۱۹
 ۱۶۲۰
 ۱۶۲۱
 ۱۶۲۲
 ۱۶۲۳
 ۱۶۲۴
 ۱۶۲۵
 ۱۶۲۶
 ۱۶۲۷
 ۱۶۲۸
 ۱۶۲۹
 ۱۶۳۰
 ۱۶۳۱
 ۱۶۳۲
 ۱۶۳۳
 ۱۶۳۴
 ۱۶۳۵
 ۱۶۳۶
 ۱۶۳۷
 ۱۶۳۸
 ۱۶۳۹
 ۱۶۴۰
 ۱۶۴۱
 ۱۶۴۲
 ۱۶۴۳
 ۱۶۴۴
 ۱۶۴۵
 ۱۶۴۶
 ۱۶۴۷
 ۱۶۴۸
 ۱۶۴۹
 ۱۶۵۰
 ۱۶۵۱
 ۱۶۵۲
 ۱۶۵۳
 ۱۶۵۴
 ۱۶۵۵
 ۱۶۵۶
 ۱۶۵۷
 ۱۶۵۸
 ۱۶۵۹
 ۱۶۶۰
 ۱۶۶۱
 ۱۶۶۲
 ۱۶۶۳
 ۱۶۶۴
 ۱۶۶۵
 ۱۶۶۶
 ۱۶۶۷
 ۱۶۶۸
 ۱۶۶۹
 ۱۶۷۰
 ۱۶۷۱
 ۱۶۷۲
 ۱۶۷۳
 ۱۶۷۴
 ۱۶۷۵
 ۱۶۷۶
 ۱۶۷۷
 ۱۶۷۸
 ۱۶۷۹
 ۱۶۸۰
 ۱۶۸۱
 ۱۶۸۲
 ۱۶۸۳
 ۱۶۸۴
 ۱۶۸۵
 ۱۶۸۶
 ۱۶۸۷
 ۱۶۸۸
 ۱۶۸۹
 ۱۶۹۰
 ۱۶۹۱
 ۱۶۹۲
 ۱۶۹۳
 ۱۶۹۴
 ۱۶۹۵
 ۱۶۹۶
 ۱۶۹۷
 ۱۶۹۸
 ۱۶۹۹
 ۱۷۰۰
 ۱۷۰۱
 ۱۷۰۲
 ۱۷۰۳
 ۱۷۰۴
 ۱۷۰۵
 ۱۷۰۶
 ۱۷۰۷
 ۱۷۰۸
 ۱۷۰۹

المؤيد

نحوه و علی الارواح اما نه نزد الجمع علی الوسط استقامت علی غیره و الاصل
الثالث هو ان مرکز العالم مساوفا كانت علی النقطه او الخفیضه فقلنا
النقطه علی خط المار بمرکز العالم و الخافیه القدر اذا وقعت غیر مرکز الخافیه
القدر او لا تقع منقطه علیها اذا كانت مرکز القدر او لا تقع علی الخافیه
الاستقامه علی حسب مركز العالم و لا مرکز العالم انما هو مرکز الخافیه
اذ كل كره متحرك مركزه علی محیط دائره محتمل ان يكون نقطه معينه من خطها
علی المحاذاة مركز تلك الدائره و اما ان لم تقع علی حسب نقطه الخافیه من
ذلك الخط المار بالمرکز من تلك النقطه في القدر فخط المحاذاة للمحاذات
الخط المذكور ايضا و في الخافیه مركز الخط المار بمرکز النقطه المار بالمرکز
و مستقيم من خط الذي هو متساو ممدود للاسمين في هذا الخط ان شاء
الله تعالى و اما في العلويه و الزمره فعلى حسب نقطه محاذي للخط و بقدرها
عن مركز العالم بقدر مركز العالم عن مركز العالم اعني ان مركز العالم
فيها جهتها الى مركز النقطه و من مركز العالم في حاف الوسط و اما في
حاف الوسط فعلى حسب نقطه في منتصف حاف من مركز العالم و مركز العالم الزمره
المدافيه بيانا في آخر هذا الفصل و اما في القدر فعلى حسب نقطه محاذي للخط
الاقرب الى الاعداد كما وقع في المواضع بعدد من مركز العالم محاذي للخط
كبقدر مركز العالم عنه اعني من مركز العالم محاذي للخط و اما في حاف الزمره
حاف مركز العالم مدور ان كان في حافه يبرز اوج العالم و خفيضه حاف الزمره
الذي هو مركز العالم كونهما كثر من منه و يبرز منه انه يدور مركز العالم
لحرف كونه في حافه الاوج من مركز العالم و اما ما دلت عليه النقطه فكونها
في جهة الخفيضه اياها و مركز العالم على محیط دائره واحده مركزها في العالم
و نصف قطرها من المركزين متساويين الى كونها ان علی طرفي قطر من
المعارض من ان هذه النقطه الضاعی خط المار بالمرکز بقدر النقطه
المذكوره تكون الانظار المذكوره للقدار علی صوبها حساسه لها و اما
كيف ما دلت عليه ايرضا عن كراهي من هذه النقطه خطوط الى مركز العالم

يكون كل خط منها شطرا على الخط المذكور المذكور ولا يمكن ان يكون
 التدوير وهذا الخط الخارج من نقطة من هذه النقطة الى مركز التدوير
 الختيرة يسمى الخط المديري لتوهمه اذ ان مركز التدوير هو اصل النقطة
 ولهذا سميت هذه مركز الخط المديري والواحدة المديرية التي مر بها
 بعد ان هذا الخط مع مركز التدوير يسمى الخط المديري المديري
 يسمى مركز تدوير الختيرة بالنسبة الى الجاهل وسط من محيطه فسمي
 في اذ منتهى منتهى وسمي سميت هذه النقطة مركز الخط المديري المديري
 ايضا ولا يمكن انما يثبت مركز الخط المديري حقيقة ولا تحقيق ان الخط
 المديري ليس دائرة تتوسط مساوية لمجاورة مركزها هذه واعلم ان هذا
 ايضا ما ثبتت مخالفا لاصول اذ الاصل ان مركز الخط المديري هو الخط
 من مركز الدائرة التي يحيط بها بالنسبة الى غيرها والاصل ان مركزها
 خارج عن طور هذا الخط فسمي هذا الخط المذكور من اعلى التدوير
 هو الدائرة الوسطى لكونه مبداء على هذه الوسطى ومخالفا لخصائص الدائرة
 وموقع هذا الخط الخارج من مركز العالم الى مركز التدوير في اعلاه هو الدائرة
 الحرة كما عرفت من ان هو المديري الخط التدوير من مركز العالم الذي هو في وسط
 محيط الدائرة ويتساوى اخصيصا الى مركز التدوير والواحدة الختيرة
 المذكورين هو الاختلاف الثالث وهو الختيرة بمعنى تارة من محيط التدوير
 وهو ما بين التدويرين وسمي هذا الاختلاف تغديلا لخاصة اذ يزداد
 على الخاص الوسطى ونقصا عنهما كمال الخاصة المديرية واخرى من تلك المديرية
 وسمي هذا الاختلاف تغديلا للمركز اذ يزداد على المركز ونقصا عنهما
 المركز مديري والاولى متممهم لكون ان تغديلا للمركز والخاصة مديرية واحدة
 الزيادة والنقصان ان سمي هذا الاختلاف عن المركز وتزداد على الخاصة
 ما دام مركز التدوير على محيط المديري كما في عطاره والخاصة مديرية
 وان زاد عليه ونقصا عنهما اذ هما صاعدا واما الفرق فلا يجرى الى تغديلا
 المركز لكون حركته معتدلة حول مركز العالم وهو ايضا مخالفا لاصول

النقطة
 المديري
 المديري
 المديري

التدوير
 التدوير
 التدوير
 التدوير

والما بعد انما هو من فريادته ونقصا عما سبق وكذا ان العالم
 النقطة والمركز متضايفان بعضهما البعض اذ ان مركز العالم
 فلهذا سميت - كذلك ان درجته ونسبته دقيقة ومثلون ثمانية
 وهو قريب ما ذكر في المحل من انهم ان ونقصا تغديلا واحدة
 انما هو من فريادته ونقصا عما سبق وكذا ان العالم
 عشرة اجزاء ونسبته دقيقة ومثلون ثمانية باجزاء فلهذا سميت
 نقطة المديرية عند ان من مركز العالم من جهة الاخرى والمديرية
 شملت بعد مركز المديري المديرية وكذا ان من مركز المديري المديري
 عن مركز العالم لم يزل - انما هي ستة اجزاء ومثلون دقيقة لم يزل
 كل الكسبة اجزاء ومثلون دقيقة لاجل - انما هي عشرة اجزاء
 - انما هي ان ونقصا عما سبق وكذا ان العالم
 عطاره فلهذا سميت نقطة المديري المديري من مركزها هذه ومن مركز
 العالم وبعد مركزها عن مركزها مديرية شملت بعد مركزها هذه
 من مركز العالم من انما هي اذ انما هي المديري المديري المديري
 على الخط المديري المديري ونقصا عنهما مركز الخط المديري المديري
 على انما هي المديري المديري وشملت مركز المديري المديري واذ انما هي المديري
 على ما يلي المديري المديري المديري المديري المديري المديري المديري
 ثم مركز المديري المديري ثم مركز المديري ثم مركز المديري
 كل واحد منها حركته انما هي اجزاء وعشر دقات باجزاء فلهذا سميت
 ما من مركز العالم والمديري في هذا الموضع طرقة الاختلاف اجزاء
 دقيقة واعلم ان ما بين مركز العالم والمديري في المديري حركته تغديلا
 وكذا ان من مركز العالم ومن تلك النقطة حركته الاختلاف انما هي
 التدوير الاصل من ان حركته هذه الاختلاف في هذا الموضع هذه الحركتين
 غايات تلك الحركتين وما عرفت انما هي الاختلاف في المديري المديري
 عرض لما لا يلائم الا من حركتها الوسطى فلهذا سميت والفرق عبارة عن الحركتين

التدوير
 التدوير
 التدوير

التخصيص على

على التقدير المذكورة في كثير من الكتب فلا تظن أنك لو لم تكن
تجربة انكشاف الآفة وهو مبدأ النظر المار بالبعد عن الأوسطين الثالث
الذي يبرهن عن تلك المبادئ والاختلاف السابق كان مبدأ النظر المار بالزوجة
والخصيف وانت جريان البعد عن الأوسطين لاكن ان مرهما تظن انهما
بالنظر المذكور هو النظر العام على النظر المار بالزوجة والخصيف لكنه يكون
طريقه تريبا من البعد عن الأوسطين قالوا انهم ربما ومن ثم لم ينظر اليها
والمسائل ايضا وسعى عن البراهين والاشعار والالتفات والاختلافات
وخاصة تحت البرهنة في كل واحد منها اي من السبلين بل ان درجات
وتلوث وبقعة طاب البراهنة العظيمة لثمة وستون جزءا وهذا في الزمرة
سواء في المكونة القدم والماضي عطارد فقد ذكرنا انها درجات وحسنة
وقسمه عند الارب درجات ونصف وليس اربون وقسمه عند الخصيف وارب
مقدار هذه الناحية في نفس الامر ما جاز ان يرى من نظري النور وبطريق
هذا النظر في الزمرة ثمة اجزاء نصف وفي عطارد ستة أجزاء
والماضي عن بيان سبل البرهنة اراد ان يذكر بعض احوالها فقال اما مبدأ
فلك المار عن تلك البرهنة فثابت في القلوب البولية والشمس والشمس وقسمه
ثابت في الزمرة وعطارد في كل مركز التوزيع احد من نظري الجوز من ابطون
النظر المار على تلك البرهنة فاجاز ان استأخذ نصف المار عن تلك البرهنة
عليه مركز النور في السبل للزبرة الى الشمال وخطوط الى الجنوب ونصفه الى
بالكل اى شمس في السبل للزبرة الى الجنوب وفي عطارد الى الشمال والبراهين
براهين المبدأ شيئا حتى ينتهي المركز الى منتصف ما بين القطبين ان الجوز من
وسنذكر على السبل غاية ثم ماخذ البرهنة القضاة شيئا فشيئا حتى يثبوت
الامراضا كان الاول على تلك البرهنة عند ملوك المركز المتكامل الثاني فاجاز
جاء ما عادت فلكه الاول الى مبتداء النصف الذي فيه مركز التدوير في السبل
الماضي للزبرة في الشمال وهو كان جنوبيا فثابت والماضي عطارد في الجنوب
ولكن شيئا قبل ثم لبرايز ان يبراهن المبدأ حتى ينتهي المركز الى منتصف ثم ماخذ

تتمت بحمد الله تعالى في شهر ربيع الأول سنة ١٢٩٥ هـ
بمدينة القاهرة في دار السيد محمد علي باشا
الشيخ محمد علي باشا

واعتني بالاداء
فيكون له امان
وقت واحد

المحاضرات

۱۸۹۰
 ۱۸۹۱
 ۱۸۹۲
 ۱۸۹۳
 ۱۸۹۴
 ۱۸۹۵
 ۱۸۹۶
 ۱۸۹۷
 ۱۸۹۸
 ۱۸۹۹
 ۱۹۰۰
 ۱۹۰۱
 ۱۹۰۲
 ۱۹۰۳
 ۱۹۰۴
 ۱۹۰۵
 ۱۹۰۶
 ۱۹۰۷
 ۱۹۰۸
 ۱۹۰۹
 ۱۹۱۰
 ۱۹۱۱
 ۱۹۱۲
 ۱۹۱۳
 ۱۹۱۴
 ۱۹۱۵
 ۱۹۱۶
 ۱۹۱۷
 ۱۹۱۸
 ۱۹۱۹
 ۱۹۲۰
 ۱۹۲۱
 ۱۹۲۲
 ۱۹۲۳
 ۱۹۲۴
 ۱۹۲۵
 ۱۹۲۶
 ۱۹۲۷
 ۱۹۲۸
 ۱۹۲۹
 ۱۹۳۰
 ۱۹۳۱
 ۱۹۳۲
 ۱۹۳۳
 ۱۹۳۴
 ۱۹۳۵
 ۱۹۳۶
 ۱۹۳۷
 ۱۹۳۸
 ۱۹۳۹
 ۱۹۴۰
 ۱۹۴۱
 ۱۹۴۲
 ۱۹۴۳
 ۱۹۴۴
 ۱۹۴۵
 ۱۹۴۶
 ۱۹۴۷
 ۱۹۴۸
 ۱۹۴۹
 ۱۹۵۰
 ۱۹۵۱
 ۱۹۵۲
 ۱۹۵۳
 ۱۹۵۴
 ۱۹۵۵
 ۱۹۵۶
 ۱۹۵۷
 ۱۹۵۸
 ۱۹۵۹
 ۱۹۶۰
 ۱۹۶۱
 ۱۹۶۲
 ۱۹۶۳
 ۱۹۶۴
 ۱۹۶۵
 ۱۹۶۶
 ۱۹۶۷
 ۱۹۶۸
 ۱۹۶۹
 ۱۹۷۰
 ۱۹۷۱
 ۱۹۷۲
 ۱۹۷۳
 ۱۹۷۴
 ۱۹۷۵
 ۱۹۷۶
 ۱۹۷۷
 ۱۹۷۸
 ۱۹۷۹
 ۱۹۸۰
 ۱۹۸۱
 ۱۹۸۲
 ۱۹۸۳
 ۱۹۸۴
 ۱۹۸۵
 ۱۹۸۶
 ۱۹۸۷
 ۱۹۸۸
 ۱۹۸۹
 ۱۹۹۰
 ۱۹۹۱
 ۱۹۹۲
 ۱۹۹۳
 ۱۹۹۴
 ۱۹۹۵
 ۱۹۹۶
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۸
 ۱۹۹۹
 ۲۰۰۰
 ۲۰۰۱
 ۲۰۰۲
 ۲۰۰۳
 ۲۰۰۴
 ۲۰۰۵
 ۲۰۰۶
 ۲۰۰۷
 ۲۰۰۸
 ۲۰۰۹
 ۲۰۱۰
 ۲۰۱۱
 ۲۰۱۲
 ۲۰۱۳
 ۲۰۱۴
 ۲۰۱۵
 ۲۰۱۶
 ۲۰۱۷
 ۲۰۱۸
 ۲۰۱۹
 ۲۰۲۰
 ۲۰۲۱
 ۲۰۲۲
 ۲۰۲۳
 ۲۰۲۴
 ۲۰۲۵
 ۲۰۲۶
 ۲۰۲۷
 ۲۰۲۸
 ۲۰۲۹
 ۲۰۳۰
 ۲۰۳۱
 ۲۰۳۲
 ۲۰۳۳
 ۲۰۳۴
 ۲۰۳۵
 ۲۰۳۶
 ۲۰۳۷
 ۲۰۳۸
 ۲۰۳۹
 ۲۰۴۰
 ۲۰۴۱
 ۲۰۴۲
 ۲۰۴۳
 ۲۰۴۴
 ۲۰۴۵
 ۲۰۴۶
 ۲۰۴۷
 ۲۰۴۸
 ۲۰۴۹
 ۲۰۵۰
 ۲۰۵۱
 ۲۰۵۲
 ۲۰۵۳
 ۲۰۵۴
 ۲۰۵۵
 ۲۰۵۶
 ۲۰۵۷
 ۲۰۵۸
 ۲۰۵۹
 ۲۰۶۰
 ۲۰۶۱
 ۲۰۶۲
 ۲۰۶۳
 ۲۰۶۴
 ۲۰۶۵
 ۲۰۶۶
 ۲۰۶۷
 ۲۰۶۸
 ۲۰۶۹
 ۲۰۷۰
 ۲۰۷۱
 ۲۰۷۲
 ۲۰۷۳
 ۲۰۷۴
 ۲۰۷۵
 ۲۰۷۶
 ۲۰۷۷
 ۲۰۷۸
 ۲۰۷۹
 ۲۰۸۰
 ۲۰۸۱
 ۲۰۸۲
 ۲۰۸۳
 ۲۰۸۴
 ۲۰۸۵
 ۲۰۸۶
 ۲۰۸۷
 ۲۰۸۸
 ۲۰۸۹
 ۲۰۹۰
 ۲۰۹۱
 ۲۰۹۲
 ۲۰۹۳
 ۲۰۹۴
 ۲۰۹۵
 ۲۰۹۶
 ۲۰۹۷
 ۲۰۹۸
 ۲۰۹۹
 ۲۱۰۰
 ۲۱۰۱
 ۲۱۰۲
 ۲۱۰۳
 ۲۱۰۴
 ۲۱۰۵
 ۲۱۰۶
 ۲۱۰۷
 ۲۱۰۸
 ۲۱۰۹
 ۲۱۱۰
 ۲۱۱۱
 ۲۱۱۲
 ۲۱۱۳
 ۲۱۱۴
 ۲۱۱۵
 ۲۱۱۶
 ۲۱۱۷
 ۲۱۱۸
 ۲۱۱۹
 ۲۱۲۰
 ۲۱۲۱
 ۲۱۲۲
 ۲۱۲۳
 ۲۱۲۴
 ۲۱۲۵
 ۲۱۲۶
 ۲۱۲۷
 ۲۱۲۸
 ۲۱۲۹
 ۲۱۳۰
 ۲۱۳۱
 ۲۱۳۲
 ۲۱۳۳
 ۲۱۳۴
 ۲۱۳۵
 ۲۱۳۶
 ۲۱۳۷
 ۲۱۳۸
 ۲۱۳۹
 ۲۱۴۰
 ۲۱۴۱
 ۲۱۴۲
 ۲۱۴۳
 ۲۱۴۴
 ۲۱۴۵
 ۲۱۴۶
 ۲۱۴۷
 ۲۱۴۸
 ۲۱۴۹
 ۲۱۵۰
 ۲۱۵۱
 ۲۱۵۲
 ۲۱۵۳
 ۲۱۵۴
 ۲۱۵۵
 ۲۱۵۶
 ۲۱۵۷
 ۲۱۵۸
 ۲۱۵۹
 ۲۱۶۰
 ۲۱۶۱
 ۲۱۶۲
 ۲۱۶۳
 ۲۱۶۴
 ۲۱۶۵
 ۲۱۶۶
 ۲۱۶۷
 ۲۱۶۸
 ۲۱۶۹
 ۲۱۷۰
 ۲۱۷۱
 ۲۱۷۲
 ۲۱۷۳
 ۲۱۷۴
 ۲۱۷۵
 ۲۱۷۶
 ۲۱۷۷
 ۲۱۷۸
 ۲۱۷۹
 ۲۱۸۰
 ۲۱۸۱
 ۲۱۸۲
 ۲۱۸۳
 ۲۱۸۴
 ۲۱۸۵
 ۲۱۸۶
 ۲۱۸۷
 ۲۱۸۸
 ۲۱۸۹
 ۲۱۹۰
 ۲۱۹۱
 ۲۱۹۲
 ۲۱۹۳
 ۲۱۹۴
 ۲۱۹۵
 ۲۱۹۶
 ۲۱۹۷
 ۲۱۹۸
 ۲۱۹۹
 ۲۲۰۰
 ۲۲۰۱
 ۲۲۰۲
 ۲۲۰۳
 ۲۲۰۴

بنار

Handwritten text in Arabic script, likely a signature or date, located at the bottom of the page.

[illegible]

بجمع المضاف
نحوه

الكثرة اذا استقامت من كره الكرهنا كان المستحق كبر من ضعفنا
 فعدل للاختلاف وهو الم وهو كون الشمس التي في موضع واحد من تلك البروج
 يكون التمريننا وبين الشمس يكون نصف القطر موازيا لها فلا يتغير
 من موضعها ولا يتغير المحاق ولا يبعد عن الشمس عند اقربها من الارض
 عشر جزءا او اقل منه تطيل او تقصر تلك على اختلاف اوضاع المسكن
 فان المسكن اذا كان مدارا في اقرب الى الانحناء يكون يومه الطول
 فيه اسرع بل الروية تختلف في مسكن واحد ايضا بسبب قرب القمر وبعده
 واختلاف عرضة في اجزاء مختلفة من تلك البروج وتغير ذلك تغيرا عظيما
 تحت اجزاء من القطب والشمس والمناخون وغيرهم مضبوطا بعد
 والاختلاف في البروج صغارا وكثيرة والبصر قد لا يلاحظ وان كان له
 دخل في ذلك فقد يتغير كثيرا به لتغير منطه الى نصف القطر البينا
 مثلا صاعدا في طرقات وهو الملال ثم كلما ازداد بعد من الشمس ازداد
 سبل النقص في البينا فانه اذا ضياء في نور البصر بالنسبة البينا وهو
 الزيادة حتى اذا قلما صرنا عنها وصاروا في البروج اجتمعا وهو الملال
 كما في الحروف في التقاليد بحسب ما فيها شيئا فشيئا الى ان لا يبقى من
 المظلم ثم كلما زود الميل فاعطى الظلام ايضا في الزيادة والنقص في
 الاستقصاء بالنسبة البينا وهو المقتضيان حتى يتحقق التمرين للاختلاف
 ويكفي الى غير الغاية وان اشتهى عليك شي فاستغن من هذا الشكل
 وذلك اني لما من ان القمر مظهر في نفسه
 انما يستحق نصيبا من الشمس اذا كان في الاقرب
 الاختلاف او تقرب منه على طرقات
 التي في منطه البروج او قدما منها تحت
 يكون جرمه على خط كخي من البصر البينا
 وذلك عند المراس والذنب او غيرهما
 وبعد ذلك القرب يختلف بحسب جنيق العقدة وكذا في جانب واحد من الشراع

في هذا الشكل
 يظهر ان
 الشمس
 والارض
 والقمر
 في
 البروج
 والقطب
 والشمس
 والمناخون
 وغيرهم
 مضبوطا
 بعد
 الاختلاف
 في
 البروج
 صغارا
 وكثيرة
 والبصر
 قد لا
 يلاحظ
 وان كان
 له
 دخل
 في
 ذلك
 فقد
 يتغير
 كثيرا
 به
 لتغير
 منطه
 الى
 نصف
 القطر
 البينا
 مثلا
 صاعدا
 في
 طرقات
 وهو
 الملال
 ثم
 كلما
 ازداد
 بعد
 من
 الشمس
 ازداد
 سبل
 النقص
 في
 البينا
 فانه
 اذا
 ضياء
 في
 نور
 البصر
 بالنسبة
 البينا
 وهو
 الزيادة
 حتى
 اذا
 قلما
 صرنا
 عنها
 وصاروا
 في
 البروج
 اجتمعا
 وهو
 الملال
 كما
 في
 الحروف
 في
 التقاليد
 بحسب
 ما
 فيها
 شيئا
 فشيئا
 الى
 ان
 لا
 يبقى
 من
 المظلم
 ثم
 كلما
 زود
 الميل
 فاعطى
 الظلام
 ايضا
 في
 الزيادة
 والنقص
 في
 الاستقصاء
 بالنسبة
 البينا
 وهو
 المقتضيان
 حتى
 يتحقق
 التمرين
 للاختلاف
 ويكفي
 الى
 غير
 الغاية
 وان
 اشتهى
 عليك
 شي
 فاستغن
 من
 هذا
 الشكل
 وذلك
 اني
 لما
 من
 ان
 القمر
 مظهر
 في
 نفسه
 انما
 يستحق
 نصيبا
 من
 الشمس
 اذا
 كان
 في
 الاقرب
 الاختلاف
 او
 تقرب
 منه
 على
 طرقات
 التي
 في
 منطه
 البروج
 او
 قدما
 منها
 تحت
 يكون
 جرمه
 على
 خط
 كخي
 من
 البصر
 البينا
 وذلك
 عند
 المراس
 والذنب
 او
 غيرهما
 وبعد
 ذلك
 القرب
 يختلف
 بحسب
 جنيق
 العقدة
 وكذا
 في
 جانب
 واحد
 من
 الشراع

عقدة

فعدله في وسط الاقطار الرابع في الجانب الشمالي من كل من العقدتين
 ثانيا في عشرة درجات وفي الجوانب في سبعة درجات وموصل الكلام في هذا الكلام
 لا يمكن ان يكون بعدده حال الفلك من التمرين ومنها غير الشمس ومنها
 كذا او بعضها وهو كسوف الشمس فان وقع مرئيا على خط الملاك او مرئيا
 نظر اياما متساوية من حسب البروج فكيف كلها بلا شك وان كان
 نظر كما انهم كان للشمس في كسوف كسوف وان كان كسوف في تمام طرقات
 لشمس حقة البروج ولا يكتف بعضنا الا بالانوار وهذا السواد البصر
 سطحي الشمس هو كسوف القمر وهذا السواد في سواد الشمس من جهة القطر لان البروج
 ما يحجب من المغرب ككثرة اسرع منها ثم اذا تعدل البروج جنتا فعدى الاقطار
 ايضا من جهة المغرب لذلك المضي ان يكون السواد الاطراف منها لكون القمر
 ولحيثما من المغرب وهذه صورة السوف
 واذا كان القمر كذلك على طرقة الشمس او قريبا
 منها عند الاستقبال او تفرقه وهو كونهما في
 جرم من شياطين من تلك البروج حالها
 الارض يوقع عليها على وجه القوس المواجه للشمس
 او بعض علم نصا للبروج الشمس اجتمعا او بغير ما وقع عليه الظل فسوف لم يصل الى السواد
 على ظلامه الاصل وهو صوف القمر وذلك عند كونه وقت الاستقبال
 في احدى العقدتين او قدما منها الى الشمس عشرة ارجح وانما لا يختلف
 حد القرب في الكسوف باعتبار جهتي العقدة واختلاف الشراع كما
 يختلف في الكسوف لان الكسوف امر عارض للقمر في ذاته خلافا للكسوف
 فانه امر يعمد في الشمس الغيب الى الانوار من مبدع صوف القمر والكل ودين
 جهة المشرق لانه على حال الارض من جهة المغرب يصل طرفه الشرقي الى الاقطار
 الاطراف فكلما كان في السواد او لا وذلك يكون حور طرقة المشرق
 بالظلال او مبدع في الاقطار وهذه صورة الكسوف
 ومما لم يذكره في هذا الشكل في وسط الشمس
 اوجبه ومنه نذكره في غير من الاضلاع استكمال

كسوف
 الشمس
 في
 البروج
 والقطب
 والشمس
 والمناخون
 وغيرهم
 مضبوطا
 بعد
 الاختلاف
 في
 البروج
 صغارا
 وكثيرة
 والبصر
 قد لا
 يلاحظ
 وان كان
 له
 دخل
 في
 ذلك
 فقد
 يتغير
 كثيرا
 به
 لتغير
 منطه
 الى
 نصف
 القطر
 البينا
 مثلا
 صاعدا
 في
 طرقات
 وهو
 الملال
 ثم
 كلما
 ازداد
 بعد
 من
 الشمس
 ازداد
 سبل
 النقص
 في
 البينا
 فانه
 اذا
 ضياء
 في
 نور
 البصر
 بالنسبة
 البينا
 وهو
 الزيادة
 حتى
 اذا
 قلما
 صرنا
 عنها
 وصاروا
 في
 البروج
 اجتمعا
 وهو
 الملال
 كما
 في
 الحروف
 في
 التقاليد
 بحسب
 ما
 فيها
 شيئا
 فشيئا
 الى
 ان
 لا
 يبقى
 من
 المظلم
 ثم
 كلما
 زود
 الميل
 فاعطى
 الظلام
 ايضا
 في
 الزيادة
 والنقص
 في
 الاستقصاء
 بالنسبة
 البينا
 وهو
 المقتضيان
 حتى
 يتحقق
 التمرين
 للاختلاف
 ويكفي
 الى
 غير
 الغاية
 وان
 اشتهى
 عليك
 شي
 فاستغن
 من
 هذا
 الشكل
 وذلك
 اني
 لما
 من
 ان
 القمر
 مظهر
 في
 نفسه
 انما
 يستحق
 نصيبا
 من
 الشمس
 اذا
 كان
 في
 الاقرب
 الاختلاف
 او
 تقرب
 منه
 على
 طرقات
 التي
 في
 منطه
 البروج
 او
 قدما
 منها
 تحت
 يكون
 جرمه
 على
 خط
 كخي
 من
 البصر
 البينا
 وذلك
 عند
 المراس
 والذنب
 او
 غيرهما
 وبعد
 ذلك
 القرب
 يختلف
 بحسب
 جنيق
 العقدة
 وكذا
 في
 جانب
 واحد
 من
 الشراع

موضح

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

البرية الصغرى
والبحر الزماني
صلى

النساج

التناقل بين الدائرة الاولى والثالثة في جهة العمارة مسمى قبة الارض
 ووسطها وتبين اثني عشر مقبل للمائة سماء اثنى عشر القبلة واثني عشر وسط الارض
 والقبلة تصف ثمانية ونصف ثمانية ووسطها لانها ثمانية ثمانية ثمانية
 ووجه نصف الدائرة الارض وسط العمارة وهو ما يكون طول نصف قبة
 وعرض ثمانية وثلاثون درجة وعرض العمارة من الارض ثمانية وثلاثون
 درجة وهو اثنى عشر واربعين وست وستون فوسا وثلاثة وربع واربعة
 من خط الاستواء على ما ذكره بطليموس في الجسطي وكان عنده يجهد ان
 لا الاطلاق نصف ثمانية للاعتدالين لا يقع في ش من العمارة فلو انقلب
 الا ان بطليموس بعد ما صنف الجسطي ذكر في كتابه ان السجدة نصف اربعة
 صورة الانايل انه وجد واربعة الاسطر في اطراف الزيج واكثر
 عمارة الى بعد ثمانية وست عشرة درجة وربع عشرين دقيقة من القبلة
 منها لا يبلغ عشرة درجات فيكون عرض العمارة على غير هذا فيكون
 اربعين وثلاثين درجة وثمانين دقيقة وسر الجسطي ثمانية واربعة
 وثلاثون فوسا ونصف ثمانية واربعة واربعة واربعة واربعة
 وربع وهو اربعة آلاف فوسا واربعة واربعة واربعة واربعة
 الفلكية كما يحسب ثمانية من ساعات الواغليين في المشرق ومن
 ساعات الواغليين في المغرب فيبقى عشرة ساعات مستوية ولم يوصرك
 من هذا واعتبر ابتداء من المغرب عند المغرب من صاحب الصلوة
 رسم البرهانين لانها اقرب الى العمارة في جهة القبلة وكان حاله تحسنة
 عندهم وانما يكون انزوا بعد الظهر على قبة الارض وتابعهم نحو
 الا ان نصف كالمناظر من منهم ومن تابعهم فاضد من ساعة الى الكوكب
 الغرب المسمى عندهم اوقيانوس فيكون آخر العمارة في جهة الغرب ثمانية
 ونصف بطليموس وشره من السجدة من قبة بعضهم من اربعة وست
 مساة فيما راها ارات وجوار السجدة واقل من هذا الجسطي
 ست ارض الجسطي بعد ما من ساعة من اربعة درجات وقد كانت

الملك الموفق وفضلته
عليه السلام

الملك محمد بن عبد الله بن عبد العزيز
ملك العرب والمسلمين

قلندریہ

المصرية والشعبية
من السودان الولاية
نوفى

وذلك عينة العوبة وجرى دار الملك الحبيب واكثر بلاد اليمن
تربيد وغدان وريحه وصنعا وسبأ وطيار وقلعات و
خضرة موزة ومدينة الطيب ومغلا وخمار قصبة عان والطائف
الجبلى من ارباب الحجاز وبعض طليح فارس وجزع كرك و
سفن بلاد الحبشة من السند والهند وسواها الى الحبشى و
بعض ارض اليمن وقته من ارباب الانهار العظيمة عذون خلا وتلون
نمراومة اهل السوء والنداء الاقليم الثاني وهو الناحية او الهم
الانهار حيث النهر الاطلح خمسة اى ثلث عشرة ساعة وثلث عشرة دقيقة
والهم كل اى عذون درجة وسبع وعشرون دقيقة ووسط حيث
النهار كل اى ثلث عشرة ساعة وثلثون دقيقة والهم من اى
اربع وعشرون درجة واربعون دقيقة وثلث عشرة بلاد البربر بعض
افريقية والصعيد للاعل وبعض بلاد جزيرة العرب كمدية رسول الله
على السلم ومكة ثم فيما الى الحالى والطائف ومكة وقليل وكربلاء
وقد مر من كرمان وبعض بلاد الهند منها منصوره وعظم بلاد
الهند ومنها دهملى وبعض بلاد الصين وقية من ارباب سبعة وعشرون
ومن الانهار مشعلها عامة اهل بين السودان والشمسة والنداء الى
حيث النهار خمسة اى ثلث عشرة ساعة وخمس واربعون دقيقة والهم
كل اى سبع وعشرون درجة وثلثون دقيقة ووسط حيث النهار كل اى
اربع عشرة ساعة والهم من اى ثلثون درجة واربعون دقيقة وقية
بعض بلاد البربر افرريقية وقية السودان وطوار ابلش العرب
واسكندرية ومصر وديار مصر ومدينة القدس وطبرية ودمشق
وكوفة وسدين وبلداده وواسط وبقرة وعسكر واهواز واصفها
وفارس ويزد وبرز وبيه مدينة كرمان وحيص منه وبيضا
وكنج وبشت وراىل ومولكان من الهند ونداء من الهند
وكشمير ودار ملكه اهل الصغير وقه من ارباب الثلثة وثلثون واربعة ارباب
وعشرون

وَدَعَا

وذلك مدينة القبة وجزئي واربع الفضة وكراسة الماء البين مثل
تريد وحدثن ورجح وصنفا وسبا ولفار وقلبات و
خضرة ثورث ومدينة الطيب منقلا وخضار فخصم كان والطرف
البحري من ارض الحجاز وبعض خليج فارس وجزر كركوك و
سفن الملاحة الجوفية من الهند والهند وسواحل البحر احمرى و
بعض ارض القين وقبة من الجبال والانهار العظيمة عشرين حملا وثلثون
نمرا وعاثة اهل السواد وانتار الايام التي وهو الحار والاربع
الانوار حيث النهار الاكل كحده اى ثلث عشرة ساعة وقرن من الفضة
والمرحوم اى عثرون درجة وسبع وعشرون دقيقة ووسط حيث
النهار كحل اى ثلث عشرة ساعة وثلثون دقيقة والعرض كدم اى
اربع وعشرون درجة واربعون دقيقة وثلث عشرة ساعة وثلثون دقيقة
افريقية والتعبيد لال على بعض بلاد جزيرة العرب كمدينة رسول الله
عليه السلام مكة شرقيها تعالي والطائف ومكة وقلية وكربلاء
وقد شرع من كرماء ووسط بلاد الهند منها منصوره ووسط بلاد
الهند وحماد على وبعض بلاد الصين ويزيد من الجبال سبعة وعشرون
ومن الانهار عظاما وعاثة اهل بين السواد والشمس وانتار الايام
حيث النهار كحده اى ثلث عشرة ساعة وخمس واربعون دقيقة والاربع
كركوك اى سبع وعشرون درجة وثلثون دقيقة ووسط حيث النهار كدم اى
اربع عشرة ساعة والعرض كدم اى ثلثون درجة واربعون دقيقة وقبة
بعض بلاد البربر افريقية وقبة الشمس وقبة روان وقبة الشمس العرب
واسكندرية ومصر وقبة قندس وقبة القدس وطبرية وشرق
وكوفة ومالين وبنواد واربطة ونجره وعسكر واخوان واصفها
وحارس ويزيد ويزيد مدينة كرماء وقبص منه وحبش
وكج وبنست وزابل وشولان من الهند وثلثون من الهند
وكثيره ودار ملكا على الصغير وقبة من الجبال ثلثة وثلثون من الانهار ثلثون
وعشرون

رسالة المشورة
بكام
وتمت

والفهر من

[illegible]

ایشام

عرض هذه الآخرة العارة كان ودا هذا العرض من عرض
 عارات على ما ذكرنا ان في عرض من عرض وسنن درجة حرارة
 معروفة تسمى تولى اياها سكنون الحافات لشدة البرد في اوانه
 والنهار هناك عترون ساعة والمشتور منها منتهى العارة في عرض
 سداى اربع وسنن ودرجة والمذكور في الكتب اربع وسنن
 ودرجة ونصف عارة اياها قوم من الصحابة لا يعرفون على ما
 ذكره بطليموس في الجسطى فعل هذا يكون هو منتهى العارة والنهار
 هناك احدى وعشرون ساعة وفي عرض من عرض عارات سكاها شبيهة
 بالبرقوش وهو آخر العارة كما ذكر في جغرافيا والنهار هناك ثلث
 وعشرون ساعة وهذا صورة الارض في عرض

باب الثاني في قوس

خط الاستواء وعلى
 نصفه الذي هو مدار
 الاعلى الاول على
 راس من سطح
 القوس الخط الذي
 يمر على جنوب
 سودان الغرب شمال

جبال القوس التي من خارج
 النيل ثم على صاري
 السودان وروادهم التي تجلب منها الخشب من السودان ثم على ثائر
 حرار الزينة وشق على ما ذكر في وسط جبال رديوه وعلى جنوب
 جزيرة سرنديب بين جزيرة في جزيرة وسموه ثم على جبال رادوه
 المسماة بارسن الاخش ثم على جبال كنگ ثم على جزيرة سيبيا الهند
 فكلوت ومن آخر عارة تصل اليها والمواقع التي لها عرض في الخط

في

من مواضع ان جبال الهند مياست راس اياها اذ يكون سطحها
 الشرسير مستويا على سطحها من سطحها من سطحها من سطحها
 حصة من الجبال وكل من كائين السطح يكون مدار نصفه على
 اوجها ومن يكون الشرسير قرب الجبال راس كان مدار الشرسير
 كونهما بعد منه فبدا شتا ثم صرحت بلوغ الشرسير في ان مدار من بعد
 يكون فصولهم ثمانية فيصنفون ثمانية ايام وربعين وربعين ايام
 فكل راس من شتا وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين
 اذ ان الجبال الى اواسط الشرسير وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين
 اواسط الامد شتا وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين
 صيف وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين
 الى اواسط الشرسير وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين
 من الشرسير وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين وربعين
 جزا يكون ببلد نصف الجبال الاظم وذلك انجزه تقدم على وسط الشرسير
 والعرض متساوي عن وسط الارض والاولى لا على من راسه كمال
 الجبال ولا على سطحها ان لافته الفصول على كل الجبال من راسها
 ان يكون مقبلة وان لافته راسها من السيف وان في القوس المستقيمة
 لا تتساوى جهة القوس وان تقارب هناك كما يشترط في نصف مدار الهند
 وجعل المدارات السوية على زوايا ثمانية بالسادس عشر من اولى اوتنا وذي قعد
 لانه من تقطيعها ويكون هناك مدار الهند ولا يبا اعني كل كثره العاصم
 من سطح الارض على زوايا ثمانية ولا يكون كوكب ولا نقط في القوس الا وهو
 سطح وربع لا تتساوى المدارات كلها بالافق هناك الا في خط العالم
 فاما ما يكون على الافق لا يطلعان ولا يتركان فلو من هناك كوكبا يكونا
 من ثمة على القوس يكون من ثمة على افقها فاما ما يكون على افقها
 ويكون القوس الطائفة والمدارات كما في ثمة لافق فلا يكون القوس
 والبلد انما مشا ومن ثمة بالاحتمال لانه من ثمة لافق فلا يكون القوس

من خطوط
 وهي كوز
 الدوله
 ١٢

الدوائر من مركز الشمس عدة كونها فوق الارض ومن كونها عدة كونها تحتها
 بالسرعة والبطء الا اذا اتفق بلوغها الارض اذا انصف في احد طرفي النهار
 فانه حينئذ يكون ذلك النهار مساويا لليلة المقابلة عليه او المساوية عنه
 كل منهما من سائر الايام بليلة اربع وعشرون ساعة ويكون
 نهار كل واحد من هذه كونة فوق الارض فليله اي عدة كونة تحتها
 كما كونة في مساواة الليل والنهار ويكون اكثر من الليل الشمس عن الارض
 في الشمال اكثر من الجنوب بقدر قواها وذلك بقدر غايته ميل تلك البروج عن
 معدل النهار فانه من ان المعدل ما يربطه في سهم اول الشمس سطح مستقيم
 ابرود وانما المعدل من العالم الى الشمال عن خط الاستواء الذي لم يبلغ
 عرضها تسعين درجة ومن حيث انقسام كل من النهار فليس في النهار
 العام الشاطيء في انقسامه اقل من الليل والاما في العالم فيكون ذلك الفلك
 فيما ماله غير مستقيم من معدل النهار ووجهه متجهين ووجه غيره من
 الدوائر اذا لو نصفته ايضا كانت مائة بتطبيقاتها في الناحية من
 من اولها الى ثمانية وسبعين من ان كل عظمية قطع صغيرة في بعض
 من تلك عظمياتها لا على زوايا قائمة او لقطعها على موازات عظمياتها
 ما راعى غير من تلك المقادير فيكون دور الفلك مساو حالها لا يستقيم
 ولا رصوبه وخط الدوائر التي قطعها كلها بقطعها في كل من النقطتين
 انما مرة الدوائر التي انما اعظم من التي تحت الارض والجنوب
 بالكمالات لما ثبت في الساعات عدة من الامة او ثمانية وسبعين من ان
 كل عظمية ماله على واربعة اربعة من منطقتها بتقسيمها ما خلا اعظم
 المنوازات ويكون قطعها من القطب الظاهر واعظم الموازات
 من النقطتين الظاهرة من الشمال والجنوب من النقطتين
 وقطعها من النقطتين من اعظم المنوازات والقطب من النقطتين
 من الدوائر التي من الشمال وذلك ان الاضلاع القطع
 الظاهرة والجنوب من الدوائر التي من القطب المستقيم الليل والنهار

في كل واحد من هذه الدوائر

اي في كل واحد

اي في كل واحد من هذه الدوائر الا عند بلوغ الشمس خط الاستواء من وقتها في اليوم
 والهيكلان اذ عند ذلك يكون مدار معدل النهار وقد عرفت ان منصف
 تلك الدوائر وانت خبير بان مركز الشمس على معدل النهار عدة يوم
 طويته تقع مساوية ما من الليل والنهار بهذا الاعتبار كما يقع في
 حركة الشمس اليه الا ان سائر حركاتها في طرفي النهار فان اتفق في الارض
 هذا القوتان عنه ومن ليل فليله وان اتفق في اليوم ما سبق من مساوية
 واما انما كانت الفلك في كل واحد من هذه الدوائر في كل واحد من
 النقطتين من الشمال والجنوب في كل واحد من النقطتين من الشمال والجنوب
 من مدارها اعظم من الخفية بعد كونها في البروج والشمس في البروج
 ولما كانت ان سائر ما كان في مساوية ما على خطها من مركز الشمس اذا كان معدل
 المدار او من الليل فليلها جدا وكلما كان من الليل اكثر كان معدل النهار
 من الليل والنهار اكثر وكلما كان من النهار ما يربطه من المعدل لا محالة
 عن معدل النهار الى الشمال او الجنوب انما ماله عن خط الاستواء اليه وبعد
 حله من القطب الشمالي عن الاقطاب والدوائر التي في ماله من خط القطب
 التي من الدوائر التي في ماله لا على من في ماله من خطها انما اعداد العرض
 من معدلها من عرض خط الاستواء او مدار معدلها من معدل النهار
 وهذه النقطتين من ماله الى الشمال والجنوب من القطب الظاهر والقطب
 الشمالي من الدوائر التي في ماله فانه في كل واحد من النقطتين من القطب
 ومعدل ذلك الفصل هو فصل المعدل الى النقطتين من القطب من معدل الدوائر
 انما اعدادها في كل واحد من الدوائر التي في ماله وازداد فضل
 فيها التي تحت الارض من ميسها الظاهرة وهو فضل الدوائر الى معدلها
 عدة كونها تحتها فكل اعداد العرض اعداد فضل المعدل على العالم والفضل على
 العرض ذلك اعدادها وكل واحد من هذه من القطب الشمالي من معدلها
 عن الاقطاب من فوق العالم فلو جمع ما فيه الى ما في جنوبه فانه في جميعها
 مجموع دوائر الشمال من الدوائر التي في الدوائر التي في القطب والجنوب

في كل واحد

میل

محله لا محالة يعني انما يكون مخطا اذ لا يتصور ان المبدأ المذكور وانما احل
 من الاجزاء مخطئة من الاثبات او لا تقع قوة ولا تأسر قطعا والتي يسلها ساو
 ما لم يعرف قوتها منه في وقتها ولا يقع قوة اصلها والتي يسلها ساو قد تقع
 قوة في بعض الاوقات واما في المواضع المفروضة في مخطئة باسرها كما لا يخفى
 وعلى ان يكون المراد بها مدارها في مخطئة مستطاع من غير حاجة الى غيره
 فكيف يكون اي جزء لا يوجد بل لا يوجد الا في بعض اوقات على ما اورد
 اخيرا ولا بد ان يكون لا محالة قوتها في بعض اوقات مستطاع مخطئة
 الا اعتبارا من المشهور انما اصل مخطئة على تلك الموضع الى المخطئة اخرى ومدة
 تقع الترس في تلك الترس في الاوقات الخمسة اذ انما في بعض اوقات الترس
 على المبدأ لا على المبدأ البعيد الذي يتردد كثيرا من المبدأ لان الترس لا يتطلع
 مدة كونه فيها وتكون في الترس انما في المبدأ لما من الموضع الترس في بعض
 منصفها مخطئة الا انما في بعض اوقات الترس في الموضع فاما في حال الدار
 اكون في في اوقات كذا الترس في الموضع ومدة تقع الترس في الموضع
 بمسيرة في الموضع لا على المبدأ البعيد لانما لا يتردد في الموضع فاما في
 المبدأ ما يقع في الموضع فاما في الموضع من سبعة اوقات في الموضع واما المشهور في
 فتردد في الموضع في بعض اوقات المواضع على ستة اوقات منها وكذا في الموضع
 وذلك لان كلا ازيد او عرض البلد في هذا الترس اذ مقدار لا بد في الموضع
 وكذا الترس في الموضع اذ انما في الموضع ترسا من سبعين كما في كل من
 الترسين فترسا من النصف فترسا من كل من النصف والبلد المبلغ المذكور
 ومدة تلك الموضع في هذه المواضع كلها اربعة اقسام احدى اربع اقسام
 والاخر احدى اقسامه والبقية اقسامه وبقية اقسامه في بعض اقسامه
 الموضع سبعة اقسام انما في الموضع سبعة اقسام في الموضع سبعة اقسام في الموضع
 الموضع في الموضع وقوة في وقت ذلك الموضع الذي من الموضع الى الموضع
 وموقوس هو سبعة اقسام الى الموضع سبعة اقسام في الموضع سبعة اقسام في الموضع
 والموضع في الموضع وعلى هذا القياس انما في الموضع سبعة اقسام في الموضع

انما في الموضع
 قبل الموضع

والمراد

والمراد قبل الموضع كذا الموضع بعضه ان مطلع مستويا وموضع سبعة
 وذلك في النصف الثاني من تلك الموضع الذي من الموضع الى الموضع
 قوس هو سبعة اقسام الى الموضع سبعة اقسام في الموضع سبعة اقسام في الموضع
 قبل الموضع وعلى هذا القياس انما في الموضع سبعة اقسام في الموضع
 والاسم قبل الموضع وما يستلزم من ذلك انما في الموضع سبعة اقسام في الموضع
 الموضع على دائرة نصف النصف النصف النصف النصف النصف النصف النصف النصف
 انما في الموضع في الموضع لا على في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 الى الموضع على التوالي المشهور وهو النصف الذي من الموضع الى الموضع في الموضع
 خط الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 فاما الى الموضع في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 واما في الموضع في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 الثاني من تلك الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 واما في الموضع في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 واما في الموضع في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 الموضع في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 فاما في الموضع في الموضع فاما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 على الاثني عشر اقسام في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 على الاثني عشر اقسام في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 قبل الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 نصف النصف الى الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 كما في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 فان اول الترس وان كان مستطاعا كذا في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع
 مطلع الترس ثم ما خلا الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع في الموضع

انما في الموضع
 في الموضع

انما في الموضع
 في الموضع

احدى ان المرات كان غدا با وراسه في وسط العرب للعرب في الموضع
 قاذوا العرب وراى ان احد في العرب معه ما هو متعلق ما بال الشمال وهو
 آخر السيل على غير التوالى متساويا فان العرب على التوالى مستويا هو
 ان العرب اكثر من عدد اولها وقيل ان المرات على هذا القياس في ثم
 احد الاسد في العرب كذلك بعد ما هو السيل وراى ان في ضلوعه على
 على ان من نصف النهار على على العرب فانه يكون كذلك حتى يكون في
 ارضه وحمد يكون القطب على ارض نصف النهار ما بال الشمال
 ارتفاعه الا ان كان من المرات الى على التوالى ما بال الشمال
 تحت الاقوى وهو نصف الذي هو وسط الانهال المستوي والنصف الذي
 ما على العرب فلهذا هو في راس المرات على خط المشرق من طلوعه ورأس
 الحبل على خط العرب بعد العرب على الراس اليهود كل ذلك يكون الخط
 على دائرة نصف النهار ما على من راس الى الشمال من صورته
 فكون طام السيل قبل المرات لكونها فوق الاقوى
 واول المرات على خط طلوعه ثم اذا ما راس
 الراس من دائرة نصف النهار الى المغرب
 والقطب في المرات في طلوعه على
 الاسود والسموات التي في طلوعه ثم ما في العرب في
 الطلوع كذلك والعرب كذلك على ان الحبل في العرب على الاسود
 ثم الثوب كذلك كما ذكرنا من ان بعض البروج طلع متساويا وغير متساويا
 ومضايا كسرها لانها في الفارق من اوج البروج هذا الطام منها
 كان ما طلع متساويا كما ذكرنا مثلا فرب ما طلع وهو السيل متساويا
 كما ذكرنا في الاصل الاول والحمد ان كان ما طلع متساويا كما ذكرنا ان مثلا
 فرب متساويا وهو متساويا كما ذكرنا ان كان في الفرض الثاني واما كما طلع
 في احد نصفي النصف المذكور من النصف المذكور في الثاني في الاسود
 كما عرفنا ان الطلوع في احد النصفين متساوي وفي الاخر متساوي وهو في العرب

في المرات
 في المرات
 في المرات
 في المرات

فلهذا ذكرنا ان المرات ان يكون طلوع كل نصف مخالف عرب
 على ما كانا في احد النصفين يكون هناك الآخر انما على طلع متساويا عرب
 متساويا وباخذ ما طلع متساويا عرب متساويا وقد سبق في بعض المرات
 ان طلع كوكب وهو في جهة العرب وان العرب وهو في جهة الشرق وهو انما
 يستمر في هذا الفرض وذلك لان في الفرض قريب من تسعين وكان في مدار
 كوكب فزاد من الفرض جدا وكان حصة ان من قبله من مداره الى مداره في
 منظره بعد ما كان حصة في النصف الغربي من الفرض او يجتمع بعد ما كان طام
 في النصف الشرقي منه والحمد الموضع التي في بعضها التي في بعضها
 افراد الموضع كما في بعض نسخ النسخ وان كان في بعض نسخها وان كان في
 اراد ذلك كسرها فان المسكن لا تقاوت في بعضه في بعضه في بعضه في بعضه
 متساوي في خط العالم الطام تحت الراس كما ذكرنا في بعضها من المدارات
 ربع الدور وكذا يطابق القطب في بعضه من بعضه من بعضه من بعضه
 الا ان لا تطابق فطبعها ما هما عظيمة وان دورا كسرها على خط طلوعه ورأس
 الطام ويكون المسكن في الحقيقة وسنقف انما في زمان من مداره الشمس
 نقطة من تلك البروج المبرور التي تكونها الخاصة فيكون ذلك زمان من بعضه
 زمان ما من مداره من طلوعه الطام او عرب الى راس البروج وهو يوم وسيله
 انما في الحقيقة فلهذا وذلك ان كانت الشمس في البروج الشمالية لانها كانت
 فيها يكون طامه لكونها فوق الاقوى واما ما من مداره كذلك فلهذا وذلك ان
 كانت في البروج الجنوبية لكونها عابرة ما دامت فيها لانها كانت في البروج
 مدار النهار هناك في زمانا ما يكون المرات في البروج من تحت ايام على
 ما في الجسطى في ثمانية ايام على ما مضى حساب المتفاوتة واما ما في كلام
 بعض الاكابر من ان المرات منها سبعة ايام مغلطه ربع سبعة ايام من الفلك
 والبروج في الايام كما كان في البروج الشمالية كان في كوكب الشمس هذا ابطا
 فيكون مدة قطعها اياما اكثر واما مدار الايام الى البروج الجنوبية في بعض الايام
 بالعكس ونهاية الساعات انما يكون اذا كان في احد النصفين وهو لان في بعض

في المرات
 في المرات
 في المرات

[illegible]

الحمد لله الذي جعل في كل شيء
دلالة على قدرته وكرمه

بحركة واحدة للزئاع تحت مقومها عليها وعلى دائرة اللانق وعلى سطح المقام
 من هذا القياس **الطائر الثاني** ان كان قدوة في الارتفاع والخفض والنعكس
 تكون راسه الممتد والمختص بالاصابع اللانق وهو المشعشع الاقال
 الخوصية والمراد حشاق الطائر في كل فعل او اعادة من الغناش
 على وجهه على سطح اللانق كحش مغرور في ارض مسوية نحو ما عليها ونسبي
 في الظل الثاني والمسمى في قاسا الارتفاع والنعكس والمسطح والانساط
 على سطح اللانق وهو المشعشع مع هذه الارتفاعات فيعيش على الطائر هذا
 الخن برادير هذا في نصف النهار وقد انعم القياس الثاني مرة باثن
 عشر قسما ونسبي قسامه اصابع الارتفاع في تقارب الانسان شجرة
 وهذا في عشرة اصابع او ان القالب في مقدار القياس هو الشجرة ونسبي
 اقل الماخوذة من القياس المقسوم باثن عشر قسما على اصابع وعرفنا في
 سبع اقسام او ستة ونصف ونسبي قسامه انما لان الانسان
 عند ما يرد ان يكون ان طائر في شجرة على عمارته معتبة فذلك قسما ش
 باقدامه وطوله مقداري العائمة سبع اقدام اوست ونصف ونسبي الطائر
 الماخوذة من القياس المقسوم على اوجه المذكور نظر الاقدام ووجه نسبي
 قسما لان هذا قد حوت تقسيم كثير من الاشياء ذلك ونسبي قسامته
 اوجاد والطائر الماخوذة منه ستين قسما واما القياس الاربعة عشر
 جزءا وقد يؤخذ درجة واحدة عند بعض وقدر الطائر الى الماخوذة
 انما قدر القياس واعلم ان اذا علم الشخص هذه في الطائر الاول يكون
 الثاني في ضابطه ثم لا بد ان يتذكر الاشياء قسما في اربعة اشياء
 من قسما قسما الثاني في ذلك حش كون الاربعة عشر او قسما في الثاني
 قسما في الاربعة عشر او قسما في ثمان في ثمان الدودة او قسما في ثمان
 واربعة عشر القياس يكون الاربعة عشر في ذلك القياس الثاني
 في ثمانية عشر في ثمانية عشر في ثمانية عشر في ثمانية عشر في ثمانية عشر
 الاول الى القياس الثاني ثم بعد ذلك ما لا بد ان يتذكر القياس الثاني في الاربعة

وارى ما نصف النهار تكون الاواني غامرة في الماء المكن في بيوت ذلك الصنف والنا
في خاتمة قصير حتى تلاحظ على سطح الارض صعود الدخان المثلج ويصعد
الاول الى اعلى الغايات ثم بعد ذلك اعادة الاواني الساخنة الى النار

الرفاه
شكرا

تبرکات

هذا فكل من سمت في الربع الغربي الجنوبي كما مضى العلم في الكتاب
 الا انه لا يجب ان يكون الخط المذكور على صورة ومن هذا الفصل
 شاذ ما قيل من ان سمت راس مكة في هذا القسم الواقع في القطر
 اربعة اصناف من ضلعها من دار في نصف شمال البلد ودار جنوبه
 الباقين من الضوئية المذكورين تأمل في هذا الضلع فانه مما
 نزل فيه الاقليم والقوس التي من طرف الى طرف فذلك الخط المستقيم
 محيط الامة القديمة ونقطه الجنوب مشتمل على راس البلد من قوس
 افراز سمت القبلة في ذلك البلد اذ تلك الدائرة بمنزلة افق وذلك الطرف
 بمحكمة سمت قبلة وهي مقدار ما مضى ان من المصلي من نقط الجنوب
 الى المغرب حتى يكون مواجها للقبلة وهو من سمت القبلة وهي على ذلك
 كون طولها من مقدار اربعة اصناف من خطها فذلك الخط المذكور في البلد
 هو ما شاذ ما قيل في الرزم فبعد من خطي الجنوب والشمال بقدر ما مضى في
 الاقليم والى الشمال على ما مضى فيكون شرفا جنوبا فبعد من
 المشرق والمغرب الى الشمال والى على ذلك وعلى ان لا يكون
 مواجها جنوبا فبعد من خط الجنوب والشمال المشرق ومن على المشرق
 والمغرب الى الشمال فخطها على كاهه والمنقط في الاقليم ما مضى عليه في
 المشرق والى على خطها هذه الاقسام ايضا فليس له في ذلك من جهة
 الا على ان من معرفة طولها في عرضها وكذا طول البلد وعرضها قال
 طولها من جابر الى حاله قوس اي سبع وسبعون درجة وعشر دقائق
 وعرضا كاهه الى اخره وعشرون درجة واربعون دقيقة وطول الارض
 منها صدم الى اديم وتسعون درجة صدمت ما مضى في طولها
 وعرضا من قوس الى اديم واربعون درجة وعشر دقائق فاقصاها
 من العرضين حلة وانما عرض قوارزم بالقر من بين ما مضى في بلدته
 بلدته ومن ذكر ايضا بلدته اقاصمها هذه من قوس صدمت الى اديم
 والى ما مضى في طولها من اكرار حلة وعرضا من قوس واعلم ان هذا الطريق

هذا هو
 الخط المذكور
 في الكتاب
 وهو من
 سمت راس
 مكة في
 هذا القسم
 الواقع في
 القطر

هذا هو
 الخط المذكور
 في الكتاب
 وهو من
 سمت راس
 مكة في
 هذا القسم
 الواقع في
 القطر

مع انما تعرفه على معرفته لا مشى في البلاد الذي هو طولها على طولها
 بتسعين درجة او اكثر كما لا يخفى وهذه صورة سمت القبلة في قوس الارض
 وسمتها ان كان في بلادها واولاها

على سمت القبلة وسمتها نقطة الشمال
 على الدول الجنوب على الثاني وان الغرب
 ما مضى في عرضها من قوس في جهة
 منطقة البروج من الاسطرلاب في جهة
 الدائرة التي في المصلي من نقط الجنوب
 اسما والبروج المقتضية باسم الاسطرلابات الاربعة من سمت القبلة
 من تلك البروج وروما بالركاء في بلادها من المصلي كما مضى في
 الدائرة ميلة من المصلي في جهة الشمال شرقا منها من سمت راسها وهي
 راسا من سبع درجات واخرى وعشرون درجة من قوسها وذلك على ان
 وعرضا من قوس وسمتها نقطة الجنوب من الرطبان ومنها من قوس لطيفة
 منها من قوس اراد معلوم راسا من كوز الدقة الخادمة والعشرون من الدرجة
 الثانية المبرور كما مضى في بعض الشارحين فان علم ان طولها وكسرها من
 الرطبان ان الدقة الاربعون من الدرجة الثانية والعشرون من الرطبان انما
 من المساجد في اقليمه وان اراد به الثانية والعشرون فالوجه على ان طولها
 وكسرها يكون مراد الدقة الثانية عشرة والثلاثين اذ من المساجد
 لها من اي في المصلي ويمكن ان ساله انما تما بينها فلا الشبان ومنها
 انما هو ما اسما راسا من اراد بالاربعون ان على خط وسطها وهو
 مستقيم حيث وجهه الاسطرلاب وهو موقف برقم عليها حلة وسمتها
 بالاعون على اثنين وقد مضى بعدا احد قوسيه وهو الذي في منطقة حلة
 واسمها قوس وقدر الارض في الاسطرلاب المصلي من المصلي المصلي في اي
 صفيحة المصلي فان كان من وجه صفيحة من صفيحة المصلي المصلي

هذا هو
 الخط المذكور
 في الكتاب
 وهو من
 سمت راس
 مكة في
 هذا القسم
 الواقع في
 القطر

نفوذ الضوء في عالمه حتمه الشمس اذ من شأن الظل ان يكون كذلك
 فاذا كانت الشمس فوق الارض فهو النهار اذ الشمس في النهار هي التي
 الشمس حتى يكون النهار وقت كون ذلك المضي فوهنا اذا كانت
 الارض وقع عليها فوهنا وهو الليل في الاواسط من الليل والنهار واليوم
 فلما يكون على شكل محيط مستدير وهو ككل جسم خطيه دائرة
 وسط مستدير يقع منها على النصف الى نقطتين راسه اذ الشمس اعظم من
 الارض بكثير فانه من في الاوجام انما ما به وسنة وسنوت في تلك الارض
 وربع من في شمس اكثر من نصفها وموصل من المستقي والمظلم دائرة
 صغيرة من قاعدة ذلك المحيط ويستدق شيا الى ان يمتد في
 اطار الزمرة حيث يكون بعد راسه عن مركز الارض ما بين ثمانية
 وستين ما به نصف قطر الارض واحص على ما بين في الاربعة
 فاذا كانت الشمس في الارض فترى من الارض ان يكون محيط الظل ما بين
 ستة الاربع الى مثله الشمس وسطه الذي في نصفها فاما السماء والارض
 المستقي من الشمس كما كانت كما صلت سبع المبادرة للارض والما
 مني الهواء المستقي من كره البحار فان الهواء الذي فوهنا لا يملك
 ولا استقامة ولا قسما فاما خطية الارض بل فوهنا في الارض
 المستطيل المستدق الظاهر فوق الارض اولا سمي الصبح الكاذب كما
 يكون الارض فظلم كما كانت كونه نور الشمس والمستطيل المستدق في الارض بعد
 زمان سمي الصبح الصادق كونه اصدق ظهورا من الاول قال عليه السلام
 والسلم لا يعرفكم العجز المستطيل فكلوا وانزجوا حتى قطع العجز المستطيل
 وقد عرفت بالقوم ان اول الصبح اذ الشمس في الارض اذ كان الخطاط
 الشمس ثمانية عشر ذرا حتى يتركب عرض اقل من ثمانية عشر ذرا
 جزا متصل الشمس بالصبح الكاذب اذ كانت الشمس في المستطيل الصبح
 وهو اذ لم يكون قد زالت فكلما كانت الشمس اقرب الى الارض كانت
 الانوار والليل وطول فترة كمال الشفق والعجز ويحيى في هذا العالم

مستقيم
 الشمس
 المستقيم
 المستقيم
 المستقيم

بعد

مستقيم

بسط من الكلام تركناه مخافة الا برام واليوم بليلة عند الحساب وورنا ان
 بين منارة الشمس دائرة نصف النهار الى عودها اليها كحركة الكوكب
 الكسرية والارض في الدائريه غير من نصف النهار والمشاركة
 من نصف الليل وهذا الوقت هو ما بعد نصف النهار على زمان ما بين
 منارة الشمس دائرة نصف النهار فوق الارض مثلا الى عودها اليها
 تحتها ودر منه بانه زمان حلال من منارة الشمس نصف دائرة النهار
 ومن عودها اليه لا يجد بل طالع لشيء الانتفاض بعينه لان ذلك
 الزمان صدق عليه انه متصل من منارة نصف دائرة نصف النهار
 ومن عودها اليه اذ جعل مستقيما استطاع السطح منها وسر السطح
 ومن زاد عليه قيدا هو قول من ظهور وقتها والاصل ما نصف الكسرة
 اخرا كما بعينه الكسرة اذ الشمس في كسرة من المواضع لا تطلع ولا تفي بانه
 والصور انما سال هو زمان ما بين منارة الشمس نصف دائرة نصف
 النهار خفية او موزونة يكون محمدا بطنه الموك الى الودك اليه
 بعينه وانما قلنا او موزونة للسبب فيكون عرض سبعين نصف
 وعند العائمة من العرب واكثر اصحاب الشرايع من عيوب الشمس في
 من من ان الظلمة اصل النور طارة ومن ظهورها الى مثله عند
 احوال كادوم والنور يكون النور وجوديا والظلمة عدمية ولا
 كافي في حجة اعتبار الحساب اثناء اليوم من دائرة نصف النهار نوع
 حقا وانما ايرتوتوا وانما ان كان من منارة الشمس كسرة مستقيمة
 من القالب كسرة الخشب والشمس في خطها على ايام من دائرة نصف
 النهار دون الارض كما اصطلح عليه العامة لان اقلها في الظلمة اي طالع
 قوس من تلك البروج كسرة الارض في المسكن كسرة فان كل عرض طالع قائل
 طالع عرض آخر وكذا اقلها في المعارب واقلها واحد دائرة
 نصف النهار في اي عرض كان لان دائرة نصف النهار في جميع المسكن
 معتم مسام افق خط الاستواء ومن افق من افق طالع قوس من تلك

بناء على عدم اعتبار الكسرة في الخارج من القسمة عدد الساعات المعدل
 في كل يوم أو الليلة أي كان الخارج من قسمة قوس النهار عدد الساعات
 المعدل فلك النهار والخارج من قسمة قوس الليل عدد ساعات الليل
 ومن قسمة الدوائر بالنهار والساعات الماضية من ذلك النهار وإذا
 نقصنا من ساعات ذلك النهار كان الباقي الساعات الباقية منه
 ومن قسمة الدوائر بالليل الساعات الماضية من ذلك الليلة وإذا نقصنا
 من ساعاتها بقيت الباقية منها وكذا إذا نقصنا عدد ساعات النهار
 من أربعة وعشرين من عدد ساعات الليل وبالعكس الساعات الباقية
 سبقت بها كقولنا بعدة لزمان النهار والليل طولاً وقصره وهي المعروفة
 أيضاً باختلاف شدة الليل باختلاف شدة النهار والليل في كل يوم
 من أيام الشهر فلو كان النهار طويلاً كان الليل قصيراً والعكس
 الطول من ساعات الليل والقصير إذا كان القصر كذا في كل يوم من أيام الشهر
 فلو كان الليل طويلاً كان النهار قصيراً والعكس أيضاً على ما
 كان في كل يوم من الأيام أو في كل سنة في كل سنة وإذا كان
 في أي تلك الأيام الخارج من قسمة الساعات الزمانية مثلاً في كل يوم
 قوس النهار بانه ثمانية وستين جزءاً كان يوماً ساعته الزمانية أربعة
 عشر جزءاً لأن ذلك هو الخارج من قسمة الساعات على ثمانية وستين
 إذاً تكون في الحقيقة أجزاء المعدل الحساسة إذاً نالان الزمان مدة أربعة عشر
 جزءاً من الساعات وأما ساعات المعدل التي هي كالمعدل على
 طول النهار وقصره ولا يختلف إلا بزيادة أو نقصان أجزاء الساعات
 زمانية إذاً كان النهار طويلاً كان الخارج من قسمة الساعات على ثمانية
 عشر أكثر وإذا كان القصر كان الخارج من الساعات الزمانية من الساعات
 الزمانية كالمعدل عدد ساعات النهار وقصره فان عدد أجزاء الساعات
 وإذا كان النهار طويلاً كان الخارج من قسمة الساعات على ثمانية عشر
 كان أكثر كان الخارج أقل وأما الساعات المستوية والعقوبة فمساوية

هذا هو المعدل الحساسة
 وهو الذي لا يتغير
 في كل يوم من أيام الشهر

في كل يوم أو في كل سنة أو في كل ساعة من الساعات
 أي ما يتغير في كل يوم من أيام الشهر أو في كل ساعة من الساعات
 فلو كان الخارج من قسمة الساعات الزمانية مثلاً في كل يوم
 قوس النهار بانه ثمانية وستين جزءاً كان يوماً ساعته الزمانية أربعة
 عشر جزءاً لأن ذلك هو الخارج من قسمة الساعات على ثمانية وستين
 إذاً تكون في الحقيقة أجزاء المعدل الحساسة إذاً نالان الزمان مدة أربعة عشر
 جزءاً من الساعات وأما ساعات المعدل التي هي كالمعدل على
 طول النهار وقصره ولا يختلف إلا بزيادة أو نقصان أجزاء الساعات
 زمانية إذاً كان النهار طويلاً كان الخارج من قسمة الساعات على ثمانية
 عشر أكثر وإذا كان القصر كان الخارج من الساعات الزمانية من الساعات
 الزمانية كالمعدل عدد ساعات النهار وقصره فان عدد أجزاء الساعات
 وإذا كان النهار طويلاً كان الخارج من قسمة الساعات على ثمانية عشر
 كان أكثر كان الخارج أقل وأما الساعات المستوية والعقوبة فمساوية

هذا هو المعدل الحساسة
 وهو الذي لا يتغير
 في كل يوم من أيام الشهر

السفير

[illegible][illegible]

فصل في بيان ما يجب من العلم

تحت المذبح
في يوم
الجمعة
السادس

1015

[illegible]

[illegible][illegible]

که نزدیک بود بر اثر آنکه تعلیق دارد بر مجرای و فرزندانی و نشانی
 و طرب و منبویست بشخص سرخ و سفید و خوب و بد و نشانی
 رو و شکو و خور و سر و بزرگ و برون و پادشاهی بود با کوه
 این صورت را که گویند و تعانی نزدیک بود بر اثر آنکه صورت او
 به نیک و که و دیک و سر و شمشیر می ماند آنکه در اصل ثابت است
 اما در امتیاز خوانند بر مثال طریق و او منبویست بشخص
 سبز رنگ میانه بالا بنده با بنده زاده و دروغ گو و خور
 سر و خور و پادشاهی و کینه گیر و خصومت جو و این
 صورت را که آنکس و مشکو پس می ماند بر اثر آنکه طبعی
 پسر بزرگ و کینه بر نفس است او منبویست بشخص سبزه
 و بختی و فریبی و بزرگ و خور و پادشاهی و کینه گیر
 و در اصل و نادر است در طرف جبهه نشانی و کینه گیر
 و بنده صفت بود و این شکل را که گویند و کینه گیر
 بر سر و کینه بخت با و شکل ثابت است اما بختی و کینه
 و او منبویست بشخص میانه بالا و دراز کردن و کینه گیر و ابله
 و در کینه و سفید و بزرگ و دروغ گو و کینه گیر و پادشاهی
 خاز و بد بخت گو و بد فعل و پر غش و قضا با جلا و بود
 و این صورت را که گویند و مسامحه نزدیک بود بر اثر آنکه نقطه
 آب دارد و پنهان است و نایب و داخل و لیل کند و بختی
 و دراز بالا و خوب و رو و بلند پسر و کینه گیر و ابر و کینه

بالا

بویست و خور و نشانی صورت را که خوانند و کینه گیر و نقطه
 علیر و او منبویست با قضا و بشخص دراز بالا و سفید چشم
 خور و بزرگ و پادشاهی و اصل و خور و کینه گیر و بزرگ
 منشی و کینه گیر و او منبویست و این صورت را که گویند بر اثر
 آنکه نقطه آب دارد و خاک و از انبانی شخص با بخت خوب
 و سبزه و میانه بالا و شمشیری و خور و پادشاهی و بزرگ
 بلند پسر و خور و جوان و کینه گیر و این صورت را که گویند
 و نایب و خور و کینه گیر و نقطه علیر و او و پسر است و
 صورت او مانند استخوانه بزرگ و در است و شخص با بخت و او
 بالا و زدن و کینه گیر و چشم و کینه گیر و بختی و کینه گیر
 و خور و بزرگ و پادشاهی و اصل و قضا و کینه گیر و پادشاهی
 و بختی و در کینه جبهه نشانی و کینه گیر و خور و پادشاهی
 اشتران بود و این صورت را که می نامند و کینه گیر و او
 منقلب و اصل است بزرگ و در نقاط سفید دارد و بختی و
 میانی سجد و کینه گیر و از انبانی شخص با بخت میانه بالا و بزرگ
 رنگ و کینه گیر و این صورت را که گویند بر اثر آنکه نقطه
 سفید و بختی و او و باستانه بالا و کینه گیر و از انبانی
 شخص با بخت بلند بالا و خوب صورت و کینه گیر و بختی و چشم
 و سفید و بختی و بزرگ و این صورت را که خوانند و کینه گیر
 آنکه آب و پادشاهی و کینه گیر و است و باطله و او منبویست

بشخص نهم یا نهمی و در از بالا و بار یک اندام دیگر که بر روی
 و کندم کون و این صورت را گویند بر این که صورت اول
 مرماند و اصل اشکال را می گویند که بر دانیال پیغمبر فرود آمده
 و بقدر گفته اند بر این سار پیغمبر فرود آمده است بحسب نقاط علم
 و انبیا گویند پیغمبر علم خود و شش نقطه و عناصر را بر سر خود
 و امثال اشکال است و او مقلب محتاج است به یونیت نفس
 بلند بالا میگویند موبخندان روزی بار یک اندام و خود پیوسته
 با دین و رفتار مثل یک و اینها و سایر فرجه است و جلال و صفت
 او بر این کار بود با آب و با این **فصل** در بیان ضمیر کفشی
 از قول حکما میگویند بدانکه ضمیر کفشی امر عجیب و غریب است و
 از بی مغز و قوف نیاید و ادیان که واقف شده اند و ضمت
 کرده اند و بعضی بر صورت اشاره گفته اند و ظاهر نگردند
 اما آنچه بدین ضمیر رسیده است از قول ائمه و شایخ این قوم
 از هر نوع از چیز قلم شده تا مقید از آن آسمان باشد و در
 بقا پیوسته هر کس را در یابد که چه گویند ضمیر گفته اند چنانکه خبر
 از طالب و مطلوب و جاهل از طالب و مطلوب چنانکه رانند
 و بعد از اشکال اول و کرد و هر از نقطه و فرقه از قوف پیغمبر
 آید و حرکت و جندی و دیگر اگر هر چند بهر زبان که بگوید
 مرماند و از مقصود باز میماند خبر انعام ماقبل و دل **فصل**
و مطلوب بدانکه ضمیر کفشی از طالب و مطلوب اصل و عظیم

دارد و آن

در دو عالم خدایت که هر یک که در اول بود دیگر که مطلوب او
 در کدام خانه است ضمیر در آن خانه بود و در آن اشکال که در آن
 خانه مطلوب است و اگر مطلوب در ظاهر و باطن را می بیند بر بالای
 از جانب باطن و این نوع باطن یک بیت با دیگر که محسوس است و در
 محتاج آورده که مطلوب هر یک که است بقول اهل عربیان
 و در آن مطلوب هر یک چهاردهم و بیست و یک که مطلوب
 عینه داخل است و از آن اجتماع و از آن طریق و از آن
 لیکن بدین قانون مجسم اشکال طالب و مطلوب یکدیگر
 و یکی به حسب روحانی و جاهل که طریق و ابراهیم و مر
 مطلوب هر یک هفتم و بیست و یک که هر یک که است نظر
 و رفتار خود دارد و این را تا فرغ و منظور گویند چنانکه مطلوب
در هر بیت و از آن انکس و از آن نفعه خلق میانی
 منوال و از آن عطف است و بعد به حسب حکم بر بر و طاعت
 دیگر مطلوب هر یک با نزه هم در است پس بدانکه اشکال را نظر
 با عید خود است و خانه امیده با و حاجتها با نزه هم است پس
 او با آن است که با نزه هم مطلوب باطن و مدت مقصود و
 از مطلوب که با غنا و مطلوب در امتیاز بود مدت
 بود بود و اگر در نبات بود و هفت بود و اگر در طایفه بود و با هر
 و اگر در شواهد بود سنون بود **فصل** در بیان طالب و
 نقطه بدانکه ضمیر از طالب و مطلوب که غرض بقایت است

مقدم الهمبر عشق از خانه یا تیره دم

همبر از نفس با از غایب با از توقع از بر یک
 همبر از مال غایب با از دمال با از عاقبت
 همبر از تلف شده با از زود با بهر با غایب
 همبر از املاک بود یا از دست با غایب
 همبر از فرزند با از دوستان با محبوب
 همبر از پیوستن با بهار یا از حمله ملوک بود
 همبر از نگاه با از غایب با از خصوصیت بود
 همبر از مال غایب با از چهار با از خصوصیت
 همبر از سیخ با از علم با از عمل بود
 همبر از سیخ با از کار با و شاه با از جور باشد
 همبر از عاقبت و دوستان یا با و شاه
 همبر از غایب با از دشمن با از پیوستن بود
 همبر از چهار با از پیوستن با از تحت و خوف
 همبر از پیوستن با از دوستان بود
 همبر از چهار با از مال غایب با پیوستن با
 همبر از سیخ با از عاقبت با از نگاه و پیوستن بود

مقدم الهمبر عشق از خانه یا تیره دم

همبر از عمل با از نفس با از مال با از پیوستن
 همبر از توقع مال با از پیوستن با بهر با خصوصیت
 همبر از مال با از غایب با و صلت بر پیوستن
 همبر از زیبا با از مال با از چهار بر پیوستن
 همبر از کم شده و ضایع شده با از پیوستن
 همبر از زنجیر با از پیوستن با از تلف شده
 همبر از پیوستن با بهر با از پیوستن با از دست
 همبر از سیخ با از مال با از زیبا با از پیوستن
 همبر از نگاه با از توقع مال با از غایب
 همبر از سیخ با از مال با از زیبا با پیوستن باشد
 همبر از با و شاه با از دوستان با پیوستن
 همبر از مال با از و صلت بر پیوستن با از توقع مال
 همبر از زود و زود با پیوستن با از توقع
 همبر از غایب با از و صلت بر پیوستن با از توقع مال
 همبر از غایب با از دوستان با از زیبا بود
 همبر از سیخ با از با و شاه با از دوستان بود

و هر که خط نشود بر این نکته اصل این علم از نقطه است و هر که
 نقطه نداند چگونه اند و نقطه در محل چهار بیت نقطه اول را
 آتش گویند و دوم را باد و سیم را آب و چهارم را خاک و
 پنجم از نقطه هفت بیت بفرز نقاط طریق و نقطه او را در
 نیارند بجهت آنکه حکم از طریق سخت مشکلیست زیرا که آن شکل
 است و هر چه در تمام اشکال است در نفس طریق موجود است
 از سجد و خجسته و داخل و خارج و ثابت و متقلب و کبر
 کار بر بود اعمی و کبریتا بد کرد و اگر کیفیت احوالی از مشغول
 شوی بجهت در از مشغول و از مشغول باز میماند آدمی بجهت
 خویش بداند که نقطه آتش اول است آب آتش دوم
 و هیت که است و هر آتشی که است آتش دوم خود است
 و باقی نقاط و کبریتا بر منوالی بفرماد و خاک اول که دارد
 باد و خاک دوم خود است که آن است آب اول که دارد
 و خاک آب دوم خود است که آن است آب و آب است
 و خواهی تا آخر همه طالب و مطلوب یکدیگرند و کجاست
 بر مثال اشکال است بفرز می کشند بر این ضمیر و در اول اند
 نگاه باید کرد که کجاست ضمیرانی بود و اگر نماند سوال از
 بود و احکام آن و مثال در آخر کتاب نموده اند این اشکال
 دیگر را در آرد که گویند و باد را عقل نامند و آب را نفس
 و خاک را جسم و اندیش آتش اول را روح اول گویند و سیم

آتش

که آتش بفرماد است از اربع هیت گویند و باد او
 ل را عقل اول گویند و باد دوم را عقل دوم و
 آب اول را نفس اول گویند و خاک اول را
 جسم اول تا هیت که است که جسم هیت است
 و این چهار هیت طالب و مطلوب یکدیگرند و همه
 در ضمیر کفشت صادر شدند و بعضی کا و آب و
 بن بنا بر نقاط موافق و ناموافق و سجد است
 و محبت است **سوم** در بیان نقطه سیز
 انی و سیزانی بدان گفت است که حکم کلی
 بر این ضمیر نقطه را ندان از سیزانی آب
 و اختیار اکثر علل و حکا است زیرا که نقطه
 هیت نقطه است و شکل با نزده هم
 فایز و طبیعت و قاضی سبب میگویند بر این حکم
 پس نقطه سیزانی را که او با ده افاضه است
 بر اند و هر خاک فسر از کبر و سوال از
 آن شکل با از آن خانه است اگر بد و جا
 بگاه فسر از کبر و سوال از دو کار بود
 یا آن دو شکل را که بر این نقطه رسید
 است بر هم ضرب کنند هر جا که بود ضمیر در آن
 شکل یا در آن خانه بود و اگر نتیجه در هر دو وجه بود
 از غایب بود

و در هر دو وجه
 از غایب بود

جدول مخبر کشفی از غایب یا نزد هم

مخبر از نفس با از غایب با از توقع از بر یک
 مخبر از مال غایب با از وصال با از غایت
 مخبر از تلف شده با از زود با بهر غایب
 مخبر از املاک بود یا از و پست با غایب
 مخبر از فرزند با از و بستن با محبوب
 مخبر از پست با چهار یا از همه ملوک بود
 مخبر از کجای با از غایب با از خصوصیت بود
 مخبر از مال غایب با از چهار یا از خصوصیت
 مخبر از سفر یا از علم با از عمل بود
 مخبر از سفر یا از کار با و شاه یا بخور باشد
 مخبر از عاقبت و و بستن یا با و شاه
 مخبر از غایب با از دشمن یا رسیدنی بود
 مخبر از چهار یا از پیوند یکس با از نصف و خود
 مخبر از پیوند یکس با از و و بستن بود
 مخبر از چهار یا از مال غایب با پیوند یکس
 مخبر از سفر یا از عاقبت با از کجای و پیوند بود

جدول مخبر کشفی از غایب یا نزد هم

مخبر از عمل با از نفس با از مال با از پیوند یکس
 مخبر از توقع مال با از رسیدنی یکس با خصوصیت
 مخبر از مال با از غایب با و صلت بر بستن
 مخبر از زینت با از مال با از چهار یا بر بستن
 مخبر از کم شده و قبیح شده با از یکدیگر
 مخبر از زنجور با از پیوند با از تلف شده
 مخبر از پیوستن یکس با از یکدیگر از و پست
 مخبر از سفر یا از مال با از زینت یا بر بستن
 مخبر از کجای با از توقع مال با از غایب
 مخبر از سفر یا از مال با از زینت یا پیوند یکس
 مخبر از با و شاه با از و بستن یا بستن
 مخبر از مال با از و صلت بر بستن با از توقع مال
 مخبر از و و برده با پیوند یکس یا از توقع
 مخبر از غایب با از و صلت بر بستن یا از توقع مال
 مخبر از غایب با از و بستن یا از زینت بود
 مخبر از سفر یا از با و شاه با از و بستن بود

جدول خبر گفتن از خانه باز و ده هم

خبر از سفر با عمل با پیوند یکسری باشد
 خبر از سفر بر سر بود که از دست رفته با پیوند
 خبر از مال با از بهار با پیوند یکسری باشد
 خبر از دو سبتر با امید یکسری با از توقع
 خبر از چیز که از دست رفته با پیوند باشد
 خبر از سفر با از مال با دست با غایت شده
 خبر از چهار با از غایت با پیوند یکسری
 خبر از پیوند یکسری با از بهار با از غایت
 خبر از فرزند با مال با تحت با غایت بود
 خبر از تحت یکسری با از مال با پیوند یکسری
 خبر از بهار با از سفر با از عمل با پیوند یکسری
 خبر از سفر با پیوند یکسری با از رنج و مان
 خبر از نکاح با از توقع ماسک بود
 خبر از نکاح و شرکت با از عمل که دارد
 خبر از خصومت با از سفر با از کم شده بود
 خبر از سفر با از فرزند با از اتصال بود

جدول خبر گفتن از خانه باز و ده هم

خبر از پیوند یا از نفس یا از بهار بود
 خبر از غایت با از نکاح یا از کار بر باشد
 خبر از مال با از با دست با پیوند یکسری باشد
 خبر از با دست با از غایت با از سفر بود
 خبر از حرکت با از سفر با از غایت شده بود
 خبر از دو سبتر با از نکاح با از امید با مال
 خبر از غایت با از نکاح با کار بر باشد
 خبر از حرکت با از بهار با از سبکی بوده باشد
 خبر از فرزند با از محبوب با حاجت یکسری بود
 خبر از خصومت با از خوف و خطر باشد
 خبر از سفر با از نکاح با از عمل با از غایت
 خبر از محبوب با از بهار با از سفر بود
 خبر از سفر با از توقع مال با پیوند یکسری باشد
 خبر از سفر با از بهار که از دست رفته باشد
 خبر از دو سبتر با از سفر با از غایت بود
 خبر از بهار با از سفر با از غایت بوده باشد

جدول مبرک کشفی از خانه با نژاد هم

خبر از نفس با بادش با خبر که از دست رفت
خبر از مال غایب با از علی با پیوند بر نه باشد
خبر از بادش با پیوند یکپس باشد
خبر از کار بر چهار بر از علی باشد
خبر از خبر سر از دست رفت با از پیوند
خبر از مال غایب با از علی با از کر بخسته
خبر از غایب خود با از بادش بود و نه باشد
خبر از پیوند از بادش با از جگر که عاقبت
خبر از فرزند یا محبوب با از زنا بود
خبر از فرزند یا از زنی با از غایب بود
خبر از پیوند با خبر که از دست رفت باشد
خبر از پیوند با از پیوند بر نه با از علی بود
خبر از پیوند با از پیوند بر نه با از بادش
خبر از بادش با از علی با پیوند با نکت
خبر از توفیق مال با از کار بادش با پیوند
خبر از حیوانی با از غایب با از کر بخسته بود و نه باشد

جدول مبرک کشفی از خانه با نژاد هم

سوال از برادر مال بود با پیوند با محبوب
خبر از برادر و پیوست با از علی با پیوند بود
خبر از برادر با توفیق مال یکپس عاقبت آنها
خبر از پیوند پیش با از مال با از و پیوند
خبر از پیوند با توفیق یکپس با از مقام بود
خبر از پیوند با از مال با از نکاح و شرکت
خبر از کم شده با از و زو با از نکاح بود
خبر از و زو برده با از مال با از نکت باشد
خبر از مال غایب با پیوند یکپس با کر بخسته
خبر از نکاح با از و زو برده با از مال غایب
خبر از علی بادش با از مال با پیوند باشد
خبر از چهار با پیوند یکپس با از مال بادش
خبر از پیوند با از مال با از شرکت یکپس بود
خبر از چهار با از نکاح با از شرکت یکپس بود
خبر از پیوند با از غایب با توفیق یکپس با از و
خبر از پیوند با از چهار با عاقبت بود و نه باشد

جدول ضمیر کشفی از غائب با تکرار هم

ضمیر از بهر با از غائب با از چهار باشد	۱۰۰۰
ضمیر از عمل با از غائب با از توحش مال بود	۱۰۰۰
ضمیر از برای مال یا بهر با از تفریق باشد	۱۰۰۰
ضمیر از غائب با از سبغ با از تفریق باشد	۱۰۰۰
ضمیر از خوف با از مرتد با از غائب بود	۱۰۰۰
ضمیر از غائب با از کسیر که بطلب غائب نشد	۱۰۰۰
ضمیر از برای محبوب با از توحش با بود	۱۰۰۰
ضمیر از برای سبغ یا از توحش با از بود	۱۰۰۰
ضمیر از مال با از نعمت با از کم شده با غائب	۱۰۰۰
ضمیر از کج با از حرکت با غائب باشد	۱۰۰۰
ضمیر از چهار با از کج با از کار باشد بود	۱۰۰۰
ضمیر از مال غائب با از چهار با بود یکجایی	۱۰۰۰
ضمیر از باد شاه با از عمل با از وصال باشد	۱۰۰۰
ضمیر از بود یکجایی با از چهار با از خصوصیت	۱۰۰۰
ضمیر از که یکجایی با از خوف و یا از خصوصیت	۱۰۰۰
ضمیر از سبغ با از که یکجایی با از کم بوده باشد	۱۰۰۰

جدول ضمیر کشفی از غائب با تکرار هم

ضمیر از زبا با از قبض مال با از نفس کشی بود	۱۰۰۰
ضمیر از شغل عمل با از بود با از عاقبت بود	۱۰۰۰
ضمیر از که یکجایی با از غائب با از حرکت نزدیک	۱۰۰۰
ضمیر از که یکجایی با از مال غائب با از عاقبت بود	۱۰۰۰
ضمیر از عاقبت سبغ با از کج که در مانده باشد	۱۰۰۰
ضمیر از سبغ با از غائب با از و سبغ یکجایی	۱۰۰۰
ضمیر از فرزند با از مجرب با از سبغ باشد	۱۰۰۰
ضمیر از سبغ با از کج با از غائب باشد	۱۰۰۰
ضمیر از و عو بر با از چهار با امید یکجایی	۱۰۰۰
ضمیر از چهار با از و عو بر با از سبغ باشد	۱۰۰۰
ضمیر از کم شده با از که یکجایی با از چهار با کجایی	۱۰۰۰
ضمیر از دشمن با غائب با باد شاه باشد	۱۰۰۰
ضمیر از غائب با از نعمت با از خوف بود	۱۰۰۰
ضمیر از مال بهمت با از خوف بوده باشد	۱۰۰۰
ضمیر از عمل با بود یکجایی باشد	۱۰۰۰
ضمیر از امید با از عمل با باد شاه با مجرب بود	۱۰۰۰

آوردند از نیم و هم شکلی دیگر بیرون آوردند و از آن هر دو شکلی
 دیگر بیرون آوردند و از آن هر دو شکلی دیگر بیرون آوردند و از آن
 هم شکلی حاصل کنند و حکم فی مطلق بدان شکلی باشد و الله اعلم
 علم ان اربعه الاول بتعلق با حاضر و با متولد منها و الاربعه
 الثانيه بتعلق با غیبه و با متولد منها و اعلم ان الاربعه الاول
 دل السایل و الاربعه الثانيه للمسئول **فصل** بطریق انظار
 و این نوع بیان است و این میشود بیت و آن جناب است که
 در اینجا و باید با هم ضرب کنند و بقیه بقیه که حقیقت و حکم
 مطلق بر آن کنند و طریق اینست که از اول و سیزده هم
 شکلی بیرون آوردند و از چهارم و چهارم هم شکلی و از نیم و یک
 و هم شکلی و از هم و شش نوزده هم شکلی بیرون آوردند و در میان تمام
 کنند و حکم از سیزده هم اینی اهمیت کنند و این نیز یک
 محققان پسندیده است و اشرف از اجابت و باقی حکم
 از هر نوع بیشتر که است میان و ضمیر و دایره و ما از هر نوع
 خبر را و بگویم تا چند بانی را فایده باشد **فصل** در بیان
 احوال مشترک میان و ضمیر و دایره و آنکه در احکام و حکم
 مکرر است و اشتیاق اعیان عظیم دارد و قاعده آنست که بیرون
 از هر خانه که باشد نگاه کنند اگر در آن خانه شکلی پیدا نشود
 حکم بر سعاد و در آن خانه کند و اگر بخیر باشد حکم بر شقاوت آن
 خانه کنند **مثلا** بر سوال کند که مرا مال چه بسبب بدست می آید

در نظر دارد

از نظر او دوم گوید اگر نگذارم این از دوم گوید هر چه باشد
 و اگر معادون گوید دوم را در ششم ضرب کنند و از آن گوید
 و اگر معاد برسد دوم را در هم ضرب کنند و از آن گوید
 اگر برسد که مرا فرزند خواهد بود یا نه بیچ را در هم ضرب
 کنند **مثلا** اگر داخل با عقیقه یا یا ضیاع و فرزند نشود و از آن
 خبر نه **فصل** اگر برسد که علقان خبر فروخته شود یا نه نظر
 بخانه دوم کند اگر شکلی ظاهر است فروخته شود سعاد یا نه
 و بخیر یا نه و اگر داخل بود فروخته نشود و اگر متقلب است
 فروخته شود اما باز که دانند زیرا که داخل دلیل و دلالت
 خارج دلیل خرج و متقلب دارد و بستند و ثابت در آن
 ماند و اقوال و محقق کار با باقی برین قیاس کنند **فصل**
فصل نگاه اگر برسد که نگاه خواهد شد نظر بخانه نیم باید
 کرد که خانه علم و خطبه است اگر شکلی خارج بود خطبه خواهد
 شد و کار بر آید اگر داخل و ثابت بود در آن خطه افتد
 و اگر بیچ و نیم شکلی بخیر یا نه در میان شود و در خصوص
 دانسته شود بغیر از خطبه خواندن را احوال که باشد از خبر
 شرف و نفع و ضرر از بیچ گوید و لیکن تجربه معلوم شده که
 اول دلیل تا نیم هر چه شکلی خارج باشد بر صورت آن
 شکلی شخص باشد یا نه سعاد بد و سیر و بخیر یا نه شرف و عدد
 باشد را بجنب مکرر آن شکلی خارج باشد **فصل**

حکم کند بر دخل و خروج و از اغلب حکم کند و اگر سوال از
 معادله باشد دوم را در پنج ضرب کند و حکم از آن کند **البیت**
الثانی نظر کند در خانه بیست اگر صورت داخل بیست باشد
 دلیل بیست بر راحت و بیست را در بر و نیکوید هر چه بدین
 خانه تعلق دارد و خارج دلیل حرکت برادران و خواهران و
 اقربا بر نزدیک باشد باقی بر و نجس باشد از رو به
 اختیار و ثابت دلیل بخیر و منقلب دلیل بفرقه و تردد و در
 اول و بیست شکل بیرون اگر دو از آن حکم کند بر راحت و بیست
 از اقربا و حاضر از دوم و بیست قبل از چهارم و اگر سوال از
 نقل و حرکت نزدیک بود از بیست گوید بیست خارج باعتبار
 در سبب و با صلاح و داخل بیست بر شود و با فرقه که باشد
 احراز او با **البیت الثالث** اگر سوال از پدر و ملک و خانه
 باشد و در بی خانه شکل بیست و لا کند که بیست و ثابت و اگر کسی
 باشد بجای و ثابت نیکوید هر چه با بی خانه تعلق دارد و منقلب
 بر انقلاب و حاضر از بیست و بیست قبل از پنج اگر در پنج و اگر در
 کند پدر و بیست باشد هر فرد را اگر در دوم و در آن زده
 هم و در بیست نکند و بیست و با فرقه خانه و بیست و
 نه و شش و اگر سوال از عاقبت کار خود بود از اول و چهارم
 شکل بیرون اگر در چهارم و چهارده هم شکل و از هر دو
 که آن دلیل باشد از بیست و بیست از بیست از آن صورت

در بی

صلح و فساد معلوم کرد و خانه که اگر در خانه بر راحت بود
 اگر در خانه بر بیست و بیست باشد از شش و بیست بیست
البیت الرابع اگر سوال از فرزند باشد از بی خانه از بیست
 و بیست حکم کند و اگر سوال از خبر باشد از بیست و بیست
 گوید اگر در خانه بر بیست نکند از خبر خوش آید و اگر در خانه
 بیست نکند از خبر ناخوش آید و شکل داخل بیست بیست و بیست
 و خارج بیست از بیست اگر سوال کند از فرزند که باشد با بی
 اگر شکل بیست بیست داخل یا منقلب بیست بیاض یا منقلب بیست
 و اگر نه و اگر سوال کند که چند فرزند شود از بیست و بیست
 اگر سوال بیست بیست بیست از بیست بر آمدن امید از بیست
 الا که از اول و بیست بیرون آید و در بیست و بیست از بیست
 بیست گوید **البیت الخامس** اگر سوال از رنجور باشد و در بیست
 شکل خارج باشد از بیست بیرون آید بیست و در و آید و بیست
 و بیست و داخل رنج زبانه شود و ثابت در تو فساد آید و
 منقلب از بیست بیرون آید و باز رنجور شود و بیست بیست
 و بیست بر شود از بیست و بیست حاضر بیست و از چهارم عاقبت و بیست
 بیست که بیست و بیست و از بیست که بیست و بیست و از بیست
 اول چهارم بیرون آید صلیح و بیست عاقبت باید گفت و اگر
 سوال از زنده خبر بدین باشد داخل و ثابت بیست بیست
 و خارج بیست و منقلب بیست بیست و اگر سوال از بیست بیست

نقل بدنی جدولی چنانست که افراد رمل از اول تا شصت و دوم
 شصت و دوش نزده گانه طرح کند بقصد راجحانها نیست کند
 آنجا که بر شصت ن کند و به چندی که مکرر کرده است که باید
 اگر در حاضر شود که در به شصت نقصانی کند و اگر در پیشین بود
 برافزاید تا مکرر از شصت و عدد او ایستاد است که در خانه
نیمه اگر خواهد که به جدول عدد که باید و بر آن که پیشین شکل
 در روز مزاج خود آنکه ده نیست یا نه اگر آنکه است یک روز
 روز را با اهلان شب را از احوال این نیست واقف گردید
 اگر در پیشین شکل در روز مزاج و شصت مزاج آنکه باشد یعنی از
 نزدیکی باید گفت تا در پیشین شکل روز یا اهلان شب
 فک نشود **نیمه** اگر سوال و بخت از فصول در پیشین
 با و دیده که شکل سجد و رکعت آن خانه است اول چنانست
 از فردی ماه بود دوم از نهم و شصت و سیم فرد ماه
 قبلی تا پیشین ماه و مراد از این ماهها جلای آنست
 اگر روز نوزده در شکل بخت احوال سپاسی رکعت کند در آن
 روز از این نوع عدد باید گفت و در هر خانه که سجد افتد
 بر یک حال سپاسی حکم باید کرد و در آن ماه اگر نفس افتد بر
 حال سپاسی در آن ماه جدا میان هر سجد بر یک خبر چنانکه
 را دلیل است و در نهایت و طاعت و غیر اینست و مصافحت
 و محالیت تا علی و سادات و اهل شرف و اهل فضل

انوار

انوار فتوح ازین طریقه بود **نیمه** را دلیل بر پیشین و در پیش
 و خاست و شصت با دلیل اسواق یا ملازمت امر یا حاجت
 یا پیش ازین طریقه ازین قبیل بود **نیمه** را دلیل بر چهار
 و یک یکی بوده و تلف شدن حیوانی و فتنه و غم و آزار و غیره
نیمه و این بر خصوصیت و دعوای و گفت و گو و تهمت و درین
 و نا ابرار را بهای بری سوال و محجبه اشکال را حکم باید کرد
 و اندک اعلم **نیمه** در میان و زود و زود دیده بدانی
 استعدک است که اشکال بخت شفق به بر کرداران و دیگران
 و بدایع اهلان و کما یالی و در زمان و علایق و در وقت
نیمه که خاص الخصوص اند به دیگر و ارانی رمل
 کشید بر بار و زود و زود و در ده و صورت و یک و دیگر
 و زود از شکل هفتم باید گفت هر چه باشد و در حال و وضع او
 را از شصت باید دید و بهر آنکه شکل هفتم داخل و ثابت بود
 هیچ فرج مکرر باشد و اگر خارج باشد نیز خارج کرده باشد
 و اگر متقلب بود بعضی فرج کرده باشد و اگر عدد کم و زیاد
 برسد از مکرر هفتم و شصت باید گفت مثلا اگر شکل
 هفتم و دو جایگاه مکرر کرده باشد و زود و یکس باشد و اگر
 سه یا چهار هفتم و شصت هر دو در اوقات مکرر کند و زود
 مال بد نیست آید اگر هفتم تنها مکرر کند و زود حاضر بود و غیر
 و در وقت آنکه لیکن مال حاصل نشود اما اگر مطلوب شکل اول

پس اوقات دیگر را بدین منوال جواب باید گفت **فصل چهارم**
 در بیان استخوان چتر و پستان و دینی و غیره که در کتب
 چینی و اهل کبرای علم بر آنرا گفته اند و هر کس بشنود که گفته اند
 آنچه بدین بنده رسیده است بعرض را یاد کرده میشود و چنانچه
 خبر را گویند که او را در دینت باید که سیم نهان دارد و در کتب
 استخوان و درین علم رمل چهار سیمه میانی حکاکیست که شکلیست
 اول منیر و البسی دوم چتر و سیم سیم معلوم کردن چهارم
 و دینی بیرون آوردن و هر کس که از عده این چهار سیمه
 بیرون آید درین علم کامل ماهر باشد و گفت دانی حاصل است
 که هر که با خدمت و نگاه و ایت نفس از ظاهر و باطن هر کس
 بطبع آید در دینی در بیت او امر نماید جامع است و او را
 در ضلع اندر زبانی طعن داده اند که میگویند که فلان را که
 دانی قدر ندانند که کس را که چتر یا منیر بر او و نجوم احتیاج
 اند که ازین سیمه ایطه بهره بماند اند سیمه از چتر میگویند
 بنده که چهار بیت بسیار نموده میشود و انت الله که مرا آید
اول در بی منیر است که نظر کنز یاد در دینت یاد و چتر
 بهشت یانه و او بود بهره استخوانی کنند بکر بطالع و چهارم
 و هفتم اگر در بی خانه شکل خارج باشد در دینت خبر رسد
 و اگر در بی خانه استخوان داخل بود خبر بر این نیکو و شکل
 اول و باز نه هم دینت نزدیم که چتر ازین استخوان بیرون آید

در انشای

در شکل ازین استخوان غلبه کند یا در خانه خود بود و از این شکل
 اول ضرب کند و منیر را بیکر و او را در یک چتر و صفت
 گویند و این طریقه ملک المظالم و بلیوت اعظم و البسی
فصل پنجم از قول حکا بر دیگر بگردن فاطم اکثر از جمله خانه ها
 باز دهم چه کند آنچه حاصل شود و دوازده هم خانه طریقه که
 باقر و اندرین خانه نیست که از این که منیر شود و بر بنده که در
 خانه کدام شکلیست و آن شکل از مرد و تنه که ام حرف
 دارد و آن حرف را بجا بجهل بگیرد و دوازده گانی
 طریقه کند آنچه باقر و اندرین خانه و منیر و منیر و منیر
 بد این همه شغل بدان شکل دارد که طریقه نابا به و منیر
فصل ششم در استخوان چتر و سیم و افراد و جمیع خانه ها
 تا باز نه هم جمع کند آنچه حاصل شود بنده که چند عدد است
 و آن عدد از مرد و آنچه کدام حرف است و آن مرد
 بکدام شکل شغل دارد و آن شکل در رمل بکدام خانه است
 از آن خانه کیفیت بیان کند و اگر آن شکل در رمل باشد
 اصلا او را باید گفت و دوازده گانی طریقه باید که در این که
 منیر شود و چتر و باقر احوال از آن خانه باید گفت **فصل هفتم**
 در بیان استخوان چتر و دانی خاست که اول و او در پنج
 ضرب کند و منیر را نظر کند که لبانی الا مریت در همه باها
 بکار آید و حکم بر آنست اگر این صورت آید **فصل هشتم** خبر ازین

برین طریق و نگاه کند که در آن خانه
خانه چهارم به شکل آمده است و یکم
نوازش خلق دارد و در خانه به شکل
آمده است که گواه است بر این
و فیض و پنج که است بر این
و فیض و پنج که است بر این
که ام در این است با آن ربه را بجا رستیت کند و همان عمل
بجا آورد تا بدین برسد و اکثر حکما منقذ اند که شکل خانه
چهارم در ششم ضرب کند و حکم برین کند و این اثر است
عین اشکال شرف **اشکال شرف**
اشکال شرف
اشکال شرف
چون معلوم شد که در کدام طرفیت و طرح بدان
رسید طول و عرض و عرض و عمق را از آن شکل معلوم
کند و بقیض رفته آن مشغول شود امیر است که بقیض
بر یک رشت در آن حال **اشکال شرف** از قول حکما و این
بدان و تفکک است که ضمیر خلق بسیار است و خلق را در
دور و قریب و شوار که العلم خداست و لا یعلم الغیب الا
الله و در تفسیر این آیه احوال بسیار است بعضی گفته اند
که غیب عبارت است از دانشی که بر کسی پوشیده است
و این را نیز از خدا بر خود حق دیگر کسی نداند

الغیب لا یعلم الا الله

الغیب لا یعلم الا الله اما چون در سبط در میان آمد آن سبط
چون بدانی و در سبط نظر کند مرد عاقل گوید که خبر تو از این
خبر بر این خبر بدانی و در سبط پس گوید که مرد عاقل این
بر این و در سبط خبر مانند لعب مشغول است که هر که میگوید
بیشتر داند زود تر بدین محقق گشت که هر که است
ضمایر و بسیار دارد و له چهارم و خواص ضایع بیشتر به تجربه کرده
باین در یافت احوال غیر شش او روشن تر باشد از احوال این
فقر از قول و تجربه اینها دان بزرگ که درین علم گنایا داشته
اند در باب اشکال سینه تغیر و تجربه کرده شود آنچه
نزدیک تر بود و الله اعلم **اشکال شرف** احکام فصول از
بقول امام زمانه رحمه الله چون خواهد که احوال بسیار از احوال
تا آخر از معلوم شود که بنفهم حاجت بسیار از احوال بسیار
طین و ملوک و امرا و عساکر و طریق احوال عاقل مردم و بسیار
از جنس و خلا آن در این سال حادث خواهد شد از خبر و خبر
امام زمانه علیه السلام میگوید که چون آفتاب که غیر اعظم است چون
بقطره احتمال در بعضی ربه اگر سه روز و یک شب تر از این
روزه بدارد و جاه پاک در پوشش و بر خوشی بکار برد
یک نواز جازم که کرد و در وقت یک بر دستش بود
ره پس بخاند و بر یک دمد و نیت کند که خدا را شکر کند
و آنچه از خبر و شرف حادث خواهد شد درین سال از یکدیگر این

فصل سیم

Handwritten musical notation in the left column of the first page, consisting of ten staves of rhythmic symbols.

فصل چهارم

Handwritten musical notation in the right column of the first page, consisting of ten staves of rhythmic symbols.

ادوات و ارجح

Handwritten musical notation and text in the second page, including a title 'ادوات و ارجح' and several staves of notation. A red title 'فصل پنجم' is visible at the bottom of the page.

جدول احکام فصل رابع برقی نور و زکرمون و حسیته
 برهمنش انا الله تعالى و در آمدن فصل رابع
 ۱۱۱ احوال نفس و بیلا متر احوال و دوسنه و سید
 خبر بار خورش و کتفا ر خوب از بودن این اشکال
 ۱۱۱ و ۱۱۱ در خانه دوم بنایت نیکو بود احوال مال
 و جمعیت یافتن و دوسنه و معصیان و آمدن مال از هر
 طرف و از بودن این اشکال ۱۱۱ ۱۱۱ ۱۱۱
 در خانه سیم دلیل بهت بر نیکو بر احوال بردارن و افریقا
 نزد یک اگر چه اندک بخت و نگر در میان این طایفه
 اما زود خوشی دل کردند اما بنور در توقف افشا این
 اینجا نوشته سخن با دیگر بر همین دستور چهار فصل را
 بخاطر یک صفی نویسد تا چهار فصل را احکام بنویسد
 سپس اجمال نگاه احکام مفصل یک روز را بنویسد
 تقویم جدول کشد بر صفی با نژده علم روزه چنانکه ماهر
 صفی باشد و در روز یک یک بر اول هر صفی سه جدول
 یک یک باشد اول ایام جماعت دوم ایام ماه عرب سیم اشکال
 رمل و برابر هر روز یک شکل بنویسد و آنکه اشکال مفصل
 را یک یک به نژده هم غایبه المان ضرب کند و در برابر
 و زینت کند که آن مرکز اصل بهت یکسوی دیگر گفته اند که
 شود بهر را احکامات ساز و در رمل تمام کند و یکبار تا به بار
 کند چنانکه معلوم است چنان کند که اگر از آن رمل یک بار خارج

فصل رابع	فصل رابع
۱	۱
۲	۲
۳	۳
۴	۴
۵	۵
۶	۶
۷	۷
۸	۸
۹	۹
۱۰	۱۰
۱۱	۱۱
۱۲	۱۲

جدول احکام

کند و از جانبی نموده میشود و آن اسم الکونی فرض کن که روز شنبه
 روز نوزدهم است و در ماه محرم است سینه فلان آبستران
 بکاه از رمل اول انقلاب او جانیست که سیزدهم چهار
 دهیم را با نوزدهم باشد نوزدهم را امهات چهار روز رمل
 تمام کند از شنبه به سه بار که انقلاب کند و ما به تمام شود
 ترتیب در روزنامه تمام نمیشود و نیز که در هر یک از این
 کرام روز یک روز در هر چهارمین دارد و وجهی صحت میدهد
 چنانکه در روزنامه نوشته است حکم بر روز نوبت و اگر او نوبت
 را بر هم ضرب کند امهات چهار روز بهتر باشد چنانکه اول را با نوبت
 ده و چهار را با چهار ده و هفت را با نوبت ده و ده را با نوبت

نگاه اول یعنی مداخله رمل اول که در ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ است

۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶

انقلاب اول ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ است

۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶

انقلاب دوم ایضا ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ است

۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶

انقلاب سیم ایضا ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ است

۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶

۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶

ایضا

در روز دهم ماه انقلاب

در این روز در محفل اهل علم اتصال الله با خلق باشد
 در این روز ترود و خاطر بود و اگر سستی از هم دمشق بود
 در این روز ترود و خاطر باشد و اگر سستی با نوبت که بود
 در این روز مراد و جمعیت باید و اگر سستی مقصود
 در این روز گشت و شش و شش بود و پیروی آمدن از هم باشد
 در این روز گشت و شش و شش بود و پیروی آمدن از هم باشد
 در این روز ترود و خاطر و سستی از هم و شش باشد
 در این روز خوشدلی و شش و سستی و حرکت نفس و شش
 در این روز بر شش و خاطر از مردم و شش و حرکت با شش
 در این روز جمعیت با شش و پیوستن با اهل علم دمشق باشد
 در این روز گشت و شش و شش و پیروی آمدن از هم باشد
 در این روز شش و شش و پیوستن با کار و راحت با شش
 در این روز جمعیت و مراد با شش و پیوستن با اهل علم باشد

درین روز خمر و مراد و بیرون آمدن از غم و مشغول باشی
 درین روز که فکرت کار باشد و پیوستن با مردم بود
 درین روز جمعیت و مراد باشی بوده از غم بیرون
 درین روز که پیش کار و مراد بیرون آمدن از غم باشد
 درین روز جمعیت و پیوستن با ملایم و سبیل خوش
 درین روز شوش خاطر و برکنده که در اول و آخر کار
 درین روز نزد و افتد در اول روز اندک ببرد و اندک
 درین روز حرکت نفس با احتیاط باشد و فایده از برکنه
 درین روز احوال میان باشد و مشغول اندک باشد
 درین روز احوال میان باشد و در آخر روز بگوید
 درین روز احوال میان بود و در آخر روز شادمان
 درین روز که پیش کار باشد و بیرون آمدن از غم بود
 درین روز که فکرت کار خد را از عوامان بهتر باشد
 درین روز مشغول و خبر خوش و پیوستن از غم باشد
 درین روز خمر و مشغول اند و پستان و سبیل خوش

درین روز که پیش کار باشد و بیرون آمدن از غم باشد	درین روز که فکرت کار باشد و پیوستن با مردم بود	درین روز جمعیت و مراد باشی بوده از غم بیرون	درین روز که پیش کار و مراد بیرون آمدن از غم باشد	درین روز جمعیت و پیوستن با ملایم و سبیل خوش	درین روز شوش خاطر و برکنده که در اول و آخر کار
درین روز نزد و افتد در اول روز اندک ببرد و اندک	درین روز حرکت نفس با احتیاط باشد و فایده از برکنه	درین روز احوال میان باشد و مشغول اندک باشد	درین روز احوال میان باشد و در آخر روز بگوید	درین روز احوال میان بود و در آخر روز شادمان	درین روز که پیش کار باشد و بیرون آمدن از غم بود
درین روز که فکرت کار خد را از عوامان بهتر باشد	درین روز مشغول و خبر خوش و پیوستن از غم باشد	درین روز خمر و مشغول اند و پستان و سبیل خوش			

انقلاب بر این که هرگاه بر دو سوال متفرقه نسبت سوال اگر از
 برابر مال باشد خاتمه نماید که شلوق مال دارد و جمع کند و امهات نماید
 در مل عام بیاورد و کیفیت بیان کند اما خاتمه نماید که شلوق مال
 دارد و نسبت خانه دوم و چهارم که ملک و عقار است و
 که خانه برده و حیوان بر زده است و خانه یازدهیم که امده
 و بعضی خانه و دوازده را گفته اند و آن خطا است پس آنکه
 دوازده خانه امده است و از این پس از خانه و شش کوه نباید
 خوب است اما یازده مناسب تر است پس این چهار خانه را
 بترتیب امهات بیاورد و در شکل تمام کند و اگر سوال
 از برابر خویش بود در شکل خانه بیستم که شلوق برادران و
 دو چهارم که بر پدران شلوق دارد و پنجم فرزندان و یازدهم
 که خانه امده است جمع کند و امهات بیاورد و در شکل تمام
 کند و حکم کلی گوید اگر سوال از برابر بیاورد یا در شکل
 خانه بیستم که شلوق بر بیاورد و در بیستم که خوف و خطر
 است و دوازده هم که کینت و شقاوت است و سکه او
 ل که طالع است جمع کند و امهات بیاورد و در شکل تمام
 ده تمام بیاورد و بر این سوال سوال از برابر بر جابر که نام
 مناسب آن کار چهارم در شکل تمام کند و اگر مناسب آنکه نام
 چهارم در شکل اختیار شود که دوازده را در شواهد فرستد
 و امهات بیاورد و در مل تمام کند و حکم کلی از آن بگوید و یا

انقلاب

انقلاب اشرف انقلاب است و او تا و نسبت اول و دوم
 و بیستم و چهارم اول را با پنزدهم و چهارم را با چهاردهم و
 بیستم را با یازدهم ضرب کند و چهارم در شکل بیاورد و
 امهات بیاورد و در شکل تمام کند و حکم مطلق از این
 ده هم گوید **فصل یازدهم** در بیان علم نقطه و کیفیت آن
 بدانکه اصل این علم از چهار نقطه طرفیت و بیضا و را حقیقی
 نویسنده و چنان معجز است زیرا که هر یک بیست و نه است
 اول که نازدهم با و بیستم اب چهارم خاک جوی مضاعف
 کنند جماعت شود بیست و نه **ج** چون جمع و گرد کنند شکله
 چهارم و بیست و نه حاصل شود بر بیست و نه **اول** **دوم**
سوم **چهارم** **پنجم** **ششم** **هفتم** **هشتم**
نهم **دهم** **یازدهم** **دوازدهم** **سیزدهم** **چهاردهم** **پانزدهم**
 و بر وفوت چهارم بیست و نه است از بیست و نه که قوت
 زیادت تراک و کتاب تجربه در علم نقطه آورده است که
 و خبر که طبیعت عناصر و بیست معلوم کرده باشند بیست و نه
 شکله در هر خانه به فعل کند و او بیست و نه است و چون علم
 بدان که کار امر کریم و ما و بر همین است و از خانه خانه که
 حرکت میکنند و قیاس است بدانکه این حرکت که از نقاط
 بیست و نه بر شش نوع است **اول** حرکت طبعی که بیست
 هر نقطه را میل و محبت بخانه و مرکز خود باشد **دوم** را قسرت

خوانند بفر حرکت ضرور برین مرکز خود و چون نزول آید
 در خانه آب و صمود آب در خانه انش و با در خانه خاک
 و با خاک در خانه با و این حرکت بفر اول ثبت و هر یک از این
 دو نوع چهار خانه محسوب و در خانه حرکت از اول نقطه و این بود
 بر سبب اول و دیگر بر حال و حرکت ضرور بر سبب این بود
 اما این چهار نوع دیگر که نقطه ثبت در میزان آید و در خانه که
 در آن یکس است و در دو خانه دیگر و در آن چهار نوع ثبت یک
 حرکت طول و دیگر عرض و سیم سکنی خودش و چهارم عرض
 اینها چهار خانه محسوب و در خانه که اگر نقطه خاک در اول منزلت بود
 بیکم طبعیت بر چهارم گواهر و هر یک از این نقطه که بر سکنی او بود
 هر نقطه که است او را دو حکم بود یک کلی و دیگر بر جزایه بفر
 یک بر خانه خود و بر مرکز خود و چنانکه انگلیس در ششم
 بود و در چهارم جزیر اگر به انگلیس در میزان نیاید و لیکن
 هر نقطه که در میزان مرآه وقت سیر اگر با انگلیس نشود
 انگلیس باشد و اگر نقطه عقده و طبایع جدول نقاط میزان برین قیاس
 باشد و خوانند بود که این نقطه در طول انگلیس شود و در عرض
 این انگلیس پس کو که احوال تو اول بد باشد و آخر نیکو و یا برعکس
 این معنی اول نیکو بود و آخر بد باشد و باشد که هم اول نیکو بود و هم
 آخر و باشد که بر سبب این بود و حکم خبر و بشر این اصطلاح محبت
 اینها بر نقاط باید کرد که در کدام خانه و کجای آن شکل صورت و

از این

از میزان که طالع که در طالع دارد و خانه که بر سبب و صورت
 مرتبه و در سیر او از میزان بطرف عین بفر رشم و دوم بار
 طرف سیر که با نزده هم و در آن زده هم ثبت حرکت انگلیس
 خانه را در آن خانه محسوب ثبت حرکت از این بفر رشم و از اول
 و دوم را دوم را از سیم و چهارم و با نزده هم را از پنجم
 و ششم و در آن زده هم را از هفتم و هشتم و حکم مطلق از این
 نقطه است از میزان در خانه که در دو خانه دیگر و در میان
 کنیم که حکم از اینها نقطه باید کرد و اکنون فرض کنیم که نقطه
 نمره خارج از میزان طالع که در دو دور و دوم بر سبب باشد
 بیوال از نفس نزدیک خواهد بود اگر این نقطه ماول بود
 بیوال از حال حاضر بود اگر بدوم بود بیوال از حال حال
 بود اگر سیم بود و چهارم بود از حال سیم بود که حال
 در و ثبت و اگر در پنجم بود از حال زو و کار آئیده که بر سبب
 چگونه گذر و اگر در ششم بود از احوال ضایع شده و از
 آنچه در و ثبت و دیگر بود و اگر در هفتم بود از احوال خوار
 که این و غیره بر این سبب و دیگر هر یک در و ششم از خوف
 خطر و مرآت و فرض و آنچه خارج بود ثبت و نامید **و اگر**
 هر نقطه که در صومعه بود یک دلیل کند بر ما و هر یک بر سبب
 مثل نمره خارج نقطه نادر از خاک گذشتن نفس صبر ده
 و با او از حال آئیده و حاجت بسیار دیگر و این دلیل که گفته

نزد یک بعضی قبول نیست که یک نقطه مانع باشد از یک نقطه
 آئیده زیرا که اتفاق علی بر اینست که یک نقطه قابلیت دارد
 مستقبل و این قول سخن نیست و دیگر باید دانست که
 یک نقطه در میان آید حکم از خاک که هرگز آنی عفر باشد
 کرد خاک که آتش را بر خاکها بر نماند و با بر خاکها
 باد برین فکری و عدد و بیوت هر یک به باشد اول و دوم
 و نهم و سیزدهم و چهاردهم و پنجم و ششم و هفتم و چهاردهم
 باد بر سیم و هشتم و نهم و پانزدهم و یک چهارم و هشتم
 و دوازدهم و شش نهم و یک و در مصالح آورده است که
 آتش اول را و نه گویند و پنجم را مایل و نهم را زایل و باد
 آب و خاک مثل اینی و حکم اینی نبرد و از دوازدهم و هفتم و ششم
 از همه را هر یک بر کوه و باید بر سبب نیدن و حکم کردن و فرق
 میان او تا و مایل و زایل بسیار است ولیکن در احکام حال
 او تا و بود مایل مستقبل و زایل مانع او تا و عدد و صورت
 و مایل عدد و سطر و زایل صیانت و عدد الواف کم نیست
 بر عدد مرکز آتش و باد و آب و خاک در بیت و هر در خانه
 سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم و شش نهم و دوازدهم و یک
 از این طایفه بر دین نزد خاک که آتش یک رطل و باد و ده رطل
 و آب صد رطل و خاک هزار رطل پس حکم بر طریق وزن او
 تا و باید کرد و متحرک و در نقطه بر سبب یکدیگر افتد کارگران

کرد و سبب

کرد و سبب یکدیگر نشود این کار کجاست ترا و بر طبع و نقطه
 منزه و امتزاج کرد و آنگاه بود که نقطه عدد از مرتبه
 اعلا خود سبب شود و در هر خانه که فرو آید مرتبه اش بکشد
 خاک که آتش طبعان **در اول و نه و دوم**
 مایل بود و در سیم زایل و در چهارم خاک باشد در کار
 یک معظم بیک بود اما در حق مریض و فرد بوده بد بود
 بر امتزاج بر طبع خانه **در اول و نه و دوم**
 در خانه و در پستان و در دوم بر مرکز خود و در سیم آب شود
 چهارم زایل کرد و نقاط دیگر برین مثال بر طبع خانه رود و در
 باب علم نقطه سخن بسیار است این قدر که گفته شد از اول کتاب
 مصالح است و پنجمی روشنی است امده که آوردیم اگر چه
 فهم کند علم مصالح را بخواند و در خانه بافت و عرض ما درین
 اینجا آوردن از هر کتاب رزقیت اگر نه علم طایفه طایفه
 و هر کس را در بیت نه بداند که علم ریاضی است و منقش بکشف
 دارد و این بر را کس بداند که بدان مرتبه رسیده باشد
نایب بدانکه دو به سخن خاطر آمده اگر چه چنان است اما
 گفتن او بسیار است بر او امله طایفه از فایده نماند و این سخن
 از جمله لوازم امور است و در وقتها بکار آید و آنگاه نیست که
 غرض و سبب و بر و محل را از او تا و معلوم نماند و چنانکه
 غرض از او تا و سبب از چهارم و بر از هفتم و حاصل از دهم

و در بیان احوال امر او گوییم بادشاه خانه دو انزده هم
 منسوب به بند و زندان و حیوان گردیم و شغل و حرکت
 بادشاه خانه بسته به منسوب به نفس و آواز و پیر
 خانه چهارده هم منسوب به نفس غره و مندر و مندر
 خانه بازده هم منسوب به کل خانه خانه نشسته و بلیت
 معافیت العاقبت و ترک اما ازین خانه بر سر بل خانه
 رفته او را گویند که اول چهارم و پنجم و هم اقوال البیت
 اند و چهار خانه را تا بل الوند گویند سیم و پنجم و هم و دو
 نزده هم و چهار خانه با قرانده اند و بنوا به اربعه خوانند
 امه اعلم به انکه اشکال رمل نیز منسوب به بگو کلب سپیده
 سپیده و نجش و داخل خلج و ثابت و متغلب و غیره چنان
 که فرج **۴** سپیده متغلب است و منسوب به زهره و در
 اول شرف دارد و هم بکن طیار **۵** سپیده خاریت
 منسوب به شتر و در دوم شرف دارد و در اول یکی
 جنة الداخل **۶** سپیده داخل است و منسوب به زهره و در خانه
 سیم شرف دارد و در چهارم هم بکن **۷** پناض سپیده
 است و منسوب به بقدر چهارم شرف دارد و در پنجم
۸ نعل الحش متغلب و منسوب به برنج و در ششم شرف
 دارد و در سیزده هم بکن **۹** عده الخرج منسوب به خاریت
 و منسوب به نذیب و در ششم شرف دارد و در دوازده

دهم

و هم بکن **۱۰** حره منسوب به است و است و منسوب به برنج
 و در پنجم شرف دارد و در ششم بکن **۱۱** اکیس منسوب به
 است و منسوب به رطل و در ششم شرف دارد و در هفتم
۱۲ سپیده خاریت و منسوب به خاریت و در نهم شرف
 دارد و در دهم بکن **۱۳** عده منسوب به است و منسوب
 به رطل و در دهم شرف دارد و در سیزده هم بکن **۱۴** سپیده
 است و منسوب به بطار و در بازده هم شرف دارد
 و در بازده هم بکن **۱۵** سپیده داخل و منسوب به شتر
 و در دوازده هم شرف دارد و در یازده هم بکن **۱۶** طریق
 سپیده متغلب و منسوب به بقدر و در سیزده هم شرف دارد و در
 شانزده هم بکن **۱۷** منسوب به خاریت و منسوب به
 بهر کس و در چهارم شرف دارد و در سیم بکن **۱۸** سپیده
 ثابت است و منسوب به بطار و در یازده هم شرف دارد
 و در چهارم بکن **۱۹** قبض الداخل سپیده داخل و منسوب
 به خاریت و در شانزده هم شرف دارد و در دوم بکن
 اما ازین خانه چهار خانه را وند الوند خوانند یکم و چهارم
 و پنجم و سیم دلاله کند بهر حال و اقوال البیت اند و چهار
 خانه را تا بل الوند گویند دوم و سیم و پنجم و یازده هم
 دلاله کند بهر استقبال و اوسط البیت و چهار خانه را
 زایل الوند سیم و ششم و نهم و دوازده هم دلاله

هشتم در شکل دارد اگر جنس داخل بود نباید و یا برنج و اگر جنس
خارج باشد و اگر سبزه داخل بود نباید بپایان و اگر سبزه
را بود نباید مگر بکوه و حجت اگر گوشت که در برده یکجا انداخته
است و در شکل چهارم نظر کند اگر آتش بود کینه را از نشانی
ده پست و اگر گوشت بود نیز دیک آب اگر مادر نو و نیز دیک
بجایس از نماند کرده باشد و اندک علم باید دانست که هر شکلی
که به خلق وارد از ایم و هفتده و ماه و سال نیک و بد و صلا
و ب و بد و از این ایم هفتده

در احکام مابینک و یا دسره باکره که در کلام روز بود انقول احکام و
از مابقی طایفه الهیه مابینک و یا دسره از آن کلام معتبر است که آفتاب در
عقب آن باشد و اگر در بازو دره نور و در طایفه این عمل خاست که در
اول ماه در یکشنبه از یک خانه حکم گیرد و گشت ترتیب و بعد از بازو دره
روزی دیگر گشت و در خانه دیگر و اگر در هر یک از این حکم روز یکشنبه و احکام
هر شترانه شکل را بگوید باز قائم باشد بر او معرفت احکام مابینک
مفید است

سیم است نام برادران آشار
 رابع است مقام جد و پدر
 پنجم از خط و هدیه و شیر زند
 او ششم خادم و مرغی بخت
 هفتم از صد و زده راه کن
 مرکب و میراث را از ششم بود
 آنکه در بیت ناسخ است
 ویم از ماد و مت و رفت جبه
 بیت جابر عشر مکان امید
 بیت ثانی عشر مکان عدوت
 آنکه طالب و هر مطلوب
 باز زده راه عاقبت گوید
 شازده حرف باز زده گوید

اگر که دایه پس میگوید احسن
 زانکه بر وجه احسن است گفتن

هر چند که به نفوس بدانند که گرام روز اول ماه است ای ارغام را که باران
 بر نای آید اند برده از خارج بفرانند و هفت هفت طرح کنند
 و با فرو آید از بخت که ده بشمارند اگر که بماند بکشند اول ماه است
 اگر که آید و بکشند اگر شش باشد او نه و اگر دسیسه نام و الازم نموده

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
رجب	شعبان	رمضان	شوال	ذوالحجّه	ذوالقعدة	مهر

بسم الله الرحمن الرحيم

هر که عقل را در بر باشد
در همه کار راه حق جوید
نزد و دور مکر بر این خدا
آن خدا میر که در بقدر حق بین
عقل کل را از آن جهان بگرد
فل هو الله نفس صفات است
که زود ویر ملک پیر آرد
طلعت یک روزه را کند کوما
را حجت در صبح و بفرز است
ما را از اینک و جنت را خدا را
نه بگفت با ندونه با او کین
بادش از پیش را نهایت است
پادشاه با جنت حجت تو
که ز ما زراعتین تا خوان کن
بتو لا حولش بود نه بیه
پیر در گاه خویش را کش ده
در جوار رحمت پناهش ده

و الله اعلم

خاصه آن خواجه که ارض و سما
مصطفی اکبر جبریل امین
افضل و افضل بنی آدم
خواجه دار قبا و کوچه پیش
بصفاش عقول ما نرجو
که تواند شاد و دانش کرد
ره بر دین پناه ما او باد
با در جان ملک او از ما
بسی بر او لایک و بارش
کرد از مهر ذات او سپدا
ره دانش نزد او بود بر زمین
تا ج فشرقی سپهر همه عالم
شاه ملک سپهر کوچه پیش
پادشاه هر که که از کس
که تا پیش خدا افغان کرد
عمر خواه گناه ما او باد
هر زمان که کمال درود و ثنا
بر جان و دو سپند از دانش

آغاز کتاب زبده

بسی ازین در میان است
برکت هم زمان اعمار
روز و شب از روزه تا فصل
در غروب سپیده از صبح و بفرز
بود از اجرت رسول الهی
با خود اندیشه امیر کرد
لطیفه بخت که زهم نقیصان
در کشت و در آمدن اهل
جنت شایسته او بیا که در جوار
بسی خند در میان آدم
بسی هم در میان اعمار
بود اندر سپهر اجماع
کشته غایب زهم شمس و بفرز
هفتصد و هشتاد و نه
وزیران کوشه امیر کرد
حلقه در نهاد بر پستان
باول ست و ما شایسته
کز خبر احوال از ما ضرور حال

جونی جرابش بکف و شبست
 هر زمان نکته و کرمیکفت
 گاه از انچه دیگر ز ملک
 پس از آن گفت قطعه جود
 چه بود نوع و فصل و خبر از جود
 شش جود جاد طبع و جود
 نه مزاج از چهار جود یکجود
 مرتج جود شدند و جود شمس
 خد بود او بطن و صغیرا
 ایست بود او از طرف جود
 هر دو در طب منطق و حکمت
 یکجود را بپوال کرد از جود
 تا رسید او به علم و جود
 پیش او در منطق یکجود
 جود برایت گفت از کساد
 جود بر او رسیدی فصح زبانی
 در جود از جود بسیار جود
 یک در رمل مدخله تصنیف
 جود ساز آن را بر مرا

بگفتی

بختش خوب و دلپذیر آمد
 پیش کبر بکر آن بر او شک
 کثیر شد پیش نهام
 هر چه باید که در شبست
 همه را جمع کردم از او
 پس از او چند نام کردم
 هر که بر خواند بگیرد یاد
 ایک باید که جود بخواند
 به کار مراد او آید
 در خطایر بر بند آن محمد
 و نکته از او بر ماه ایرتیار
 گویم که کفنه عیان بیابک بلند
 هر که از ما کند به سحر یاد
 بدو از نظم دلپذیر کنم
 به هم شرح صورت اشکار
 و او به روح شکل طبابت
 صاحب خانه طبابت بود
 در دم خانه به مدد دارد
 هیچ او نمی بود که کیش جوی
 از شیرین و سپید و آن کیش

در سحر و جادو

کما که بر وقت الدار بیت
 طالعیت بر یو در به کار
 به لبتش در از خودی حل
 در ششم خانه داد مردی
 بهت زان آن ادب کردگار
 دارد از ما بهمه در رمضان
 خاتم او در از دیش کلان

در مبحث بیست و نهم فیض الدار

زنج و در و زنج و زردگر
 قتی دخی بود بنام ضرور
 بهت نایب مقام او بهر
 لذت و عیش و کام او باخبر
 برج او شیر که گشت خورشید
 کرامت و سعادت و ماده کیت و سعید
 خاکبیت و جوی و کاسین
 علم شریفین شکر تا اسی
 هر که بکشد شمشیر از شمشیر
 در ده و کیت بقول مرد مجسم
 روز و شب خلق را ابد و کاریت
 در زان آن دلیل و امریت
 زایل قمار و شوق و دانش این
 خاتم او بهانه و خضر
 دارد از همه جا در آلا خضر
 با و کفتم عزایر که خضر و جهر
 حضرت فیضی داخل از بهر

در مبحث بیست و دهم فیض الدار

فیضی خارج بیکس که باخبر
 این جو به بیت و آن جو به بیت

الحمد لله

در مبحث بیست و نهم
 در مبحث بیست و دهم

در مبحث بیست و نهم
 در مبحث بیست و دهم

در سیم خانه و آن مقام او را
 بر یو او و لو که گشتش در بیت
 شرف و سعادت و تیره بر یک
 خوف او غول در یک کین
 عدد او بخت نهاده و جابر
 در بنای به پیشش پس درانی
 جابر او میرزیت و راهکار
 خاتم او در از و سپهر اوک
 نزد بهت و به جوانی بوال
 دارد از ما بهمه در سوال

در مبحث بیست و یکم فیض الدار

بنشیند از حر و آبر و کاشیده
 سببی خرب و نوازند از سر
 الکه در علم رمل به استاد
 در جماعت چهار رز و نهاد
 صاحب خانه چهارم ادبیت
 طالب عیش و سرور و امحیت
 برج او سپیده بهت که گشت
 سجد و بخش آمد و مزاج بهت
 محتج خاکبیت و پس کایه
 بکشت سون و شمشیر و کیر
 روز ماده رنگ بود سکون
 در نهادش پر شمشیر و خنده
 هر و خنک و خنک و شوی بیت
 در همه شکله بر و زو رست
 در سیم و آن مزاجش از قیور
 جارش نه بقول مرد و سپهر
 در ده به حروف و ادویم
 بهت از ان بان ادب و عیش

عدد او کانه داده و میبخت
نویشتن به بلند و نه کوتاه
نویشتن به بلند و نه کوتاه

در مینویات فرج

صورت کوچیک انگه بر استناد
خانه بخش معصوم بود
برج میسرانی و کوشش نایب
باد و غریبیت و حبیبیت
عدد او کانه داده و
در دوم خانه روز جمعه مزاج
در نیم خانه حرف او بیخوشی
هر کجا میبخت عشقش بود و پرور
در یک پیش از اصل نیکو سید
فان او کشیده رو چو ماه
عاقبت کمالیت و فاخر او

در مینویات عقیقه

زود و زود و زود و زود
نویشتن به بلند و نه کوتاه
برج او و کوشش نایب
از مینویات و کوشش نایب

در مینویات

عددش در دهم که تقسیم
حرف او نون شنبه و زود
برج او و کوشش نایب
جابر او و کوشش نایب
صورت او و کوشش نایب
در اول کاه شنبه و زود

در مینویات اکمل

جذب و جذب و جذب و جذب
خانه بخش معصوم بود
برج او و کوشش نایب
خاکبیت و جذب و جذب
در دوم ب و زود و جذب
عدد او کانه داده و
جذب و جذب و جذب و جذب
میکنش جابه سیاه و کوشش نایب
صورت او و کوشش نایب
در مینویات و کوشش نایب

در مینویات حیره

برج او و کوشش نایب
زود و زود و زود و زود

در منیوبات عین الخلق

بهت خیزد از بستر	عین طایع او بنام صبور
ده دو از بیوت بهت گیت	کذب و کفر و نفاق کار بهت
برج ابره کو گیش و بهت	اندر جنگ و منته و نصیبت
ز و نجس بهت و شرف ناز	معدیه تلخ و نیر و نار بهت
کرم و خشک و دراز و برقی و دل	در شمش خفا و شمش جادان
شب شنبه فراخ او باشد	فسق راه نیکو باشد
در شمش بهت و یک عدد	نیو کس کرد نیاد و
صورت او جو کر به کو چک بهر	بهت از آب ان دلیل انگه
کر به چشم و دراز با لایبت	نیکو کرد و بلند و خود را بهت
موضعش رو و خانه و بهت	رجب از ماهها و راه بهت

در منیوبات انفس الخلق

فرد و زوج و دو فرد و اندر بیس	خبر نفس از شمش نه اندر کس
ورده و به مقام و اردو	شورش و جنگ کام و اردو
عقدش برج کو گیش بهرام	آب بهت و صونت و خود کام
ز شمش و تلخ و پس نایه و کس	نیت خایه و مرز خوف از تنگ
پرو و تر از ز شمش شتابی طویل	وز بهت او شتاب بهت دلیل
چند بهر پنج او کند رفت	عدد شمش بهت و نایه و شمار
دان که در شمش بقیل و خبر	ره ز بهت شنبه آید از مستر

در مع خانه

در دهم خانه با بود و طشتش	شش شش شاد و ان بقیل شمش
موضعش بر پستان و آب روان	با سزا از مرد و مردان و زنان
پسرخ و در بر میان با لایبت	تک چشم و حقیق و بر نایبت
گاه بهت خدای عز و جل	داد و هاشم چادر و اول

در منیوبات عین الدنیا

زوج بهت فرد و جنگ از عقل	نبود و غیر عبت الله داخل
صاحب خانه ده و جار بهت	ماده و سبب و خوب کرد بهت
برج او نوزاد کو گیش ز بهت	بهت با و بر و من و بهت
کرم و دود و دراز و حایه	جرب و شربین بطبع و بهت
در دوم خانه روز جمعه منج	بهت شمش شمش جز او بهت
عد و شمش شمش بود و بهت	ز بهت و شمش و شمش
کرد و بر و بلند با لایبت	خوب خلق و کسب شملایبت
بهت از آب ان جوان و کفایت	موضعش بر پستان با اختیار
کرد و حاف او مطول شد	ماه او خود و بهت اول شد

در منیوبات اجتماع

صورت اجتماع از استناد	زوج و دو فرد و زوج و ارم باد
بهت او خانه ده و پنج بهت	گاه او راحت و کمر بهت
برج جز او کو گیش تیر بهت	گاه محب و کن گمانی و تیر بهت
منج بهت و کسب و ماده و ز	باشد او هر زمان منج و کر

باد و خیزش و جویا بست
 جارش نه مزاج ادا بست
 در ده و یک جویا بود و یکس
 در ده و پنج حرف پس دارد
 قامت او بلند و دلکش دانی
 رز و جره است و لا خورشیدش
 ماه اوچ و با کین و شقایق

در منسوبیات طریق

بشنو بعد ازین توضیح طریق
 جنبه به جنبه چهار فرود است
 در ده و شش و طری بود اودا
 برج فرحک و کوکبش در است
 آیه بهیت و بیاض از اقوال
 در چهارم مزاج روز قمر
 در دوش در ده و سه مرتب
 در ده و شش حروف اوچ است
 قامت او در او میگذرد و یک
 نسبت هاشم و غیره ماه مزاج

در منسوبیات زایچه بیوت رمل

الارامی

رمل راست نژده بود خانه
 اولین خانه من و جابیت
 نقل نژده یک و حالت احوال
 حار جیش بود و ضیاع و عقاد
 بیت پنج از ان و زنده است
 بیت میان کس و غلام و کجور
 غایب و خنده و زرد و زخم
 بیت تا بیع علوم و خواست
 غل و حال و درویش طمان
 ده و یک خانه امید و حبيب
 ده و دویست بند و زنده است
 سیزده بیت طالب و حبيب
 بیت میزان رمل با نژده

در منسوبیات اسرار مجرب

چند زویر رمل خانه تمام
 بکر تادر اول از اشکال
 خانه او کجا و ای کبیت
 بنود و غیره بایل آهن

طریق دیگر

بنها و یکای یکای بنظام

اول اجماع در بستان
ثانی دو یک شکل کنی حاصل

طریق دیگر

رومائی را طریقه ذکر است
اول اجماع در نزد
در بستان یکانه ایام
بسی از آن هر دو صورت
آنکه تیر بودن از این اشکال

طریق دیگر

حالت قاضی و طالب تسبیح
آنکه اجماع است که بستان
آخر هشتم و دو از و هم
بسی از این جاز شکل غیر
نیکو تا گمان شود موجود
در بنا بر بل ان صورت
و آنکه از خاصیت و در دیو

در احکام خانه اول دوم

جنه شریف و انفس بیو
که پس از نفس خود بکنند

نکته در اول

در ده و یک نظر کنی دوده و دو
که بود شکل بعد و با نوت

در بود و یکس با ضعیف و ثبات
در بر بر سر ز دشمن غالب
سوی طالع نظر کنی دوده و دو
فوت و خط هر که پیش بود
که بر بر سر عدو در حین جدیت
شکل تا به عشر اگر سپه دجا
در بر بر سر فتنه مجتهدش
کز خال و علامتش بر یک
نیکو بود شکل خانه و دو
بعد خالت و زخم نجیبش
خاکها بر عدد و آن حسیب

در احکام خانه سیزدهم و چهارم

اول و سیزده برین مایه
هفتم و شکل خانه سیزده
بسی از آن جاز شکل بر دیو
آنکه در بیت رابع از اشکال
برین از او باز بر مایه

نکته در اول

نکته در اول

لیک با به که بعد و خنک گاه
 حکم میکن به بن خط بود بیت
 و در بعد از این شریک کواه
 در این شیوه نکوازد بیت

در مینو بات اسکال احصا

بیت اول دلیل بر باشد
 بیت ثانیه دلیل کردنی دان
 که در خط بر و گاه ضربا
 تا نشین و در شریک فنی
 و پنجاهار بیت رابع جابر
 کرد بهلوش ز چشم کور
 ششتمین ناف بهشتین
 هشتمین النین از برشته
 هر دو در خط و پیشگی زانم
 حکم کن به خط باقی را زانم
 از ده یک ششتر کعبه
 حفر قدم از ده و دو کشت نام
 صفت شکله از بیت کعبه
 تا تا خرجه بن بود و در بیت
 که بر این بود صدف و کعبه
 نشانی نایکو بیت زخر
 صادق آن شکل با خط و زان
 که بود خط و زان خطها
 و در این خط و زان بود کادب
 نیت خوانی که گفتت خط

در بیان اعداد و مل

عدد و مل در بیت بدان
 عدد و اصلیش چه میدانی
 زانکه میاد و مل بیت بدان
 حکم کن این میثو با سیانی
 لفظ و مل را نام بدان
 شازده شازده میکن از آن
 نیکو ناه و اند آخ کار
 باز از آنجا ناه بشمار
 هرگاه آن عدد شود بنام
 شکل آن خانه را بشمار

مرا خانه

نیکو تا در اول دنیا سینه
 کرد و حکم بر سیمانت کن
 از جبر و مینو و مشو غافل
 در بر بر کمال منز حاصل
 نیکو بهر شکل بیت امار
 تا که امین معشام آتده بیت
 حکم از و یاز شکل خانه او بیت
 سخن باز پاک کردم و بیت

در احصای خانه سیم و چهارم

در سیم و ال از برادر و دوا هر
 نیکو سپر نالت و راسع
 کرد و شکله از سیم و درو
 در بود خط و مل و خط و دال
 در بر بر بر درم فرزند
 نیکو بر خانه بهر قسم
 کرد و شکل و اخل و صلیت
 زانکه این هر دو پنج و هفتم
 و در سیم و ال بر بر و در
 بشو اهر تو حکم آن میکن
 دیگر احوال را بر این مثال
 حکم میکن تو ماه و هفت و پیکار

در احصای خانه سیم و ششم

در دوزخ و در بر سر دوزخ
 حکم این مرد و چو و ششم است
 اگر در عیت ثالث و رابع
 با دو و در و بدانی عمل میکند
 در بر کبر که بنده ام چهار
 نیکو در سبوت رمل نیکو
 در بود شکلها بر و جانی
 در بود در سبوت خوف و خطر
 باز شکل باض با انگلیس
 پوشیده رقیب است آن بنابر
 اجزاء و باض و شش و شش
 هفت انگلیس نیز در اول
 صفت که در این عجب چهره
 در زور و صد و زن و انبار
 بر سر هفت نفر کن و ششم
 که بر آید از بر این و اردو
 در جاذبه و بر شش بر یک
 شکل هفت اگر چه آن باشد
 با نو که بر معین چنین که کشند
 هر که عاقل بود و درین که کشند
 با نو که در ناسیح و سیاح
 هر دم احکام بر بدل میکند
 هفت نیکو شود در آخر کار
 تا به ذات کمال غلبه کرد و در
 و آنکه نیکو شود با پیانی
 عقله یا اجتماع ابر و سرور
 باز شکلها بر این خنثی
 که که نام که کند اندازد بنابر
 کفایت و جاذبه و پیوست
 عقله در عاقبت زور و عمل
 با و کبر این که با دو از تو بدور
 بر سر او باز خوف و مرکب
 تا در احکامها نکر و در کم
 نیکو تا در آن چه حق دارد
 با غنا و فقر پیش بر یک
 بعضی دان که زن همان نام

که در دوزخ

شرح این را که بنو تفریر
 هفت با ریب و کذب و نفاق
 نصره الداعی و باض همان
 شکل انگلیس و عقله نیز بر
 آنچه خرابی بود و باض و شش
 تا به شکل است بر و در کمال
 با و کبر این در زن مکن تفریر
 بنو که از زن و ابر و سرور
 و خل و در جیش و ریب و شش
 تو جبارم شش و در دوزخ
 با و کبر این با و کبر این
 تا به شکل آمد از نیکو طالع
 تا که در میان خلق جمل
 عدو و در و آن همان مفدا
 دانش آن در شش و او با
 نشو و حد و شش کم
 نشو و حد و شش کم
 باز میراث و مرکب بر مریز
 حکم از آن جایگاه باید کرد
 در بود و بر زن بود هم بر
 تفریر از جوان و اندک چار
 که بر شش و حمره فایده است جوان
 تا به بعضی خارج است آن بر
 و که شکلها میان شش
 پس به تا به نظر کن از چهره
 سید با شش و کبر این تفریر
 در بر کبر زور و در دوزخ
 صورت و زور از هم جور
 خانه و جایش ابر و سرور
 در بر کبر که در و هفت
 نیکو بر سر عاقله و ناسیح
 حکم از خارج جیش کن و داخل
 شکل هفت اگر بود و در و ج
 و آنکه آید بدست مال و ریب
 شکل هفت اگر قد بدوم
 و در بود در خلاف این شکل
 باز اگر بر سبوت ز خوف و خطر
 بر سر هفت نگاه باید کرد

در دوزخ و در بر سر دوزخ
 در دوزخ و در بر سر دوزخ

که در شکل سپید و روایت نیستش خوف بلکه جری است
سبب رک اگر بر یک است آن دیگر از شش روایت
حکم برات هم از و باشد بحسب و سپید و بد و موی باشد

در حکم خانه نم دوم

از سفر کریم بر سر و عمل نشو تا بگویند محل
پور تا سه نظر کن و عاشر نشو بر و سپیدی که فادر
اول از بر سپید از حرکت اه که شود وقت باز کن و نگاه
که بطلع از و به بیت سیم شکل خارج نشیند و بگویم
آن سفر یک یک بر اید زود بحسب با خوف و سپید مقصود
باز اگر بر سر او ز شغل عمل نماند از قولی سیم می ماند
ضرب کن شکل عاشر و نماند پس از آن حکم کن تا بکافی
در بود خارج و بدو میجوید مانند اندر غم و بلا محسوس
زود حاصل شود در مقصود که بود و شکل داخل و سپید
که بر بر که از و کار کدام بر بود تا رسد به آن تمام
پور را به نظر کن و عاشر سپید و بحسبش بدان تا طریقی
حال از عاشر بیت و سیم نیست چو رایع از بر یک و قول
هر که از این دو بیت خوشگله شرح از اشنو نو زود و این

در احکام خانه نهم و دوازدهم

از و سپید و دشمن شرح از اشنو نو زود و این

در وید

عد و خانه ات باید لیک نامش و روشن این در شکی
عد و بیت اول بیت یک و درین قول بیت و شکی
فانیش سپیشش از کجود جادش و بود ز و زود
جمله خانه بدین منوال باشد از خواج محمد جمال
پس از آن خانه که بیت دو بشمار این یکانه احسن و
ایک باشد تمام و از نگاه فون را بر فراز ابرکت نگاه
وین ز اعدا خانه باید که بیت یار افرو و با تو کفتم را بیت
ایک حاصل شود از این اجمال حکم سبیل بود و عمل ال جمال
هر ضبط و حبث است ایضا جدولش ثبت رفتن باید

در بیان احکام بیت

از خبا یا تو بر این است ظاهر او در خانه که مبدای است
اندرین چند چیز معتبر است هر کسی را طریقه ذکر است
قول ز تاج ای که است با بیت هم بدین طرز و عکس افتاد است
چند ز در و در مل صورت یکار بنماد و یکان یکان یکال
زمر و سپیش ز طالع اگر در کشش از شکل بیت نگاه
بیت ثالث دلیل کل بیت بیت رایع مقام اصل بیت
که در پنجم چه چیز است از شش ز بیت زجه باید
پس از هفتم که مترج بیت هشتین بیت جد است
از لیم که که شکل او جویت و هم از طبع او نه بر و بیت

و ده یک با آن گردیم معدادش در ده و دو و چهار معداد

نوع دیگر

نقطه را بر مل با دیر	آیه و خایه اربو استنادیر
شماره و بدان عدد را پیش	نیکر ناکدام آید پیش
نقطه را بر اربو و غالب	معدلی دان جنبش اربو
و ر بود در عدد بشمار	حق صورت نیست اربو شمار
آیه اربو با آن خانه و آن	باز خایه کیش را و گاه دان
و بر بود نقطه و در گاه دان	بیس مد از گاه باید محبت

نوع دیگر

ضرب کن شکل اول و یکتا	باز عاشر برین تو در طالع
پیش از آن هر دو صورت یک	از ره عقل خود بیرون آور
نیکر دلا پیش بر محبت	کان یقین حرم نفیس ضیبت

در بیان پیدا کردن نام

نقطه را بر هر محبت بگیر	طرح کن نه امش نو و غیر
باز بریم فرار با دیر آن	باز ده باز ده بیکن از آن
طرح آیه و خایه اگر سرکش	حورده و جارت یکش دو و ده
اگر ماند نماها جنبش	میکن از راه دانش حکمت
حرف آن شکل و آن خانه	ناگز اسیم را تو حاصل از آن
جنه ز دیر مل خانه بنام	بها و بر یکان یکان بنام

نکته

نیکر بریز خانه مبندان
 معدادش نیکر محبت
 آنچه با قرماند از نقیص
 برج آن با آن از زرد اسیم

کرند از توانی سنجی محمل

مشکل را مل نیکر و مل

نجر بر تو مارح و در از دم

شعبان سینه

شعبان سینه ۱۲ از دهم

این کتاب

سنه ۱۲ از شوق

سیر

[illegible]

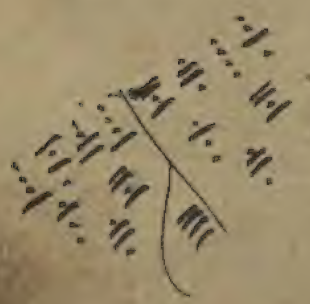
در کتب معتبره

و فرقتهم ^{بینه} و بعد از آنکه یکی به شهادت میاید
 و بر سر پادشاه و پسر جلالتی و آنکه نغمه فرزند پادشاه
 باغی از او بیاید بعد از آنکه آن را در هر دو سر
 انتم بک افلاول و بک افلاول و بک افلاول
 انا کفیناک المسکین من متوهم فک و تس
 و رب الملائکة والروح هم مرسل و هم
 انسی و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
 شهادت

۱۱۱
 ۳
 در عالم خود
 لافان محمد (۳)

سید محمد
 در عالم خود
 در عالم خود
 در عالم خود
 در عالم خود

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطاهرين
سورة الفاتحة

١١

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطاهرين
سورة الفاتحة

ایستادان این جهان مقام لایقند که جهان
معقولم بران کند بالایشان
کاش نه بود بران کنم بخانه و عیان کنم
بر لایکان جولان کنم دارم دست
برم زخم بخانه و مافک کنم دیوانه و
سایه کنم بخانه و در پیش تخت شاه جهان
در از غم بیغم کنم چارایم محرم کنم
مخروج و مرهم کنم زخم طبع
بیمه کاف قدرتم شهرها ز دولت حقیرم
خواص بجز فکر کنم کوه شناس انس و جان
بر کربال و لوزنم بر فخر فیض و نور
از روز دل یا هوایم انش فتنه اندر جهان
لا لایم لا لایم لا بر سر آزارم
میخ لا لایم چون مارم از آفتان

از رویان سنگ گشتم مرکب میدان در گشتم
شهرت بران بر گشتم برم زخم بلند و نشان
لاسخن کوه ماه کهن بر فز و غم و کهن
شکر بر طوطی فلک مرار پیش کمر کن

از رویان سنگ گشتم
شهرت بران بر گشتم
لاسخن کوه ماه کهن
شکر بر طوطی فلک
مرکار پیش کمر کن
از رویان سنگ گشتم
شهرت بران بر گشتم
لاسخن کوه ماه کهن
شکر بر طوطی فلک
مرکار پیش کمر کن

سال ترا

۱۰	۲۵	۳۰	۴۰
مجلس اول	مجلس دوم	مجلس سوم	مجلس چهارم
مجلس پنجم	مجلس ششم	مجلس هفتم	مجلس هشتم
مجلس نهم	مجلس دهم	مجلس یازدهم	مجلس دوازدهم
مجلس سیزدهم	مجلس چهاردهم	مجلس پانزدهم	مجلس شانزدهم
مجلس هجدهم	مجلس نوزدهم	مجلس بیستم	

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or name, appearing twice in the right margin.

311

11

11/10/1900

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or date, located at the bottom of the page.

عزیزان خدا

در روزی که در آن روز

A close-up photograph of a book's binding. The spine is visible on the left, showing a dark, possibly black, material. The cover material is a light brown or tan color with a textured, slightly mottled appearance. The edges of the pages are visible on the right side, showing a yellowish-brown color.

Handwritten musical notation on a five-line staff, including a treble clef and various notes. Below the staff is a table of numbers:

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱
۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱
۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱
۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱
۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱
۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱
۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱

Handwritten musical notation on a five-line staff, including a treble clef and various notes. Below the staff is a table of numbers:

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱
۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱
۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱
۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱
۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱
۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱
۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱

Handwritten text in Persian script, likely a commentary or a separate work, written in a cursive style. The text is dense and covers most of the page.

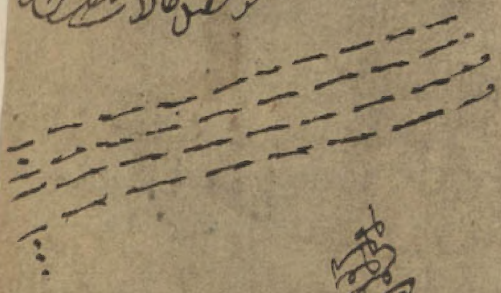
برکل وکل زار برغان بهار
 انجی که نه ترا از بهار است چه خط و افغان که تو سر می آید به بهار

برکل وکل زار برغان بهار

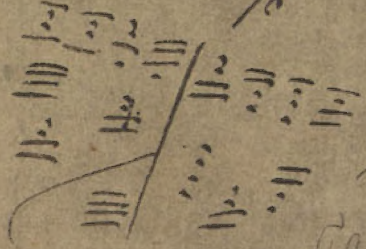

لا محمد عارف از حد و مرز
 ما لایستام

ما سر من حال است

Handwritten text in Persian script, possibly a title or a section header, located below the dashed lines.

Handwritten text in Persian script, located below the diagram.

Handwritten text in Persian script, located at the bottom left of the left page.

Handwritten text in Persian script, located at the bottom of the left page.

一
 二
 三
 四
 五
 六
 七
 八
 九
 十
 十一
 十二
 十三
 十四
 十五
 十六
 十七
 十八
 十九
 二十
 二十一
 二十二
 二十三
 二十四
 二十五
 二十六
 二十七
 二十八
 二十九
 三十
 三十一
 三十二
 三十三
 三十四
 三十五
 三十六
 三十七
 三十八
 三十九
 四十
 四十一
 四十二
 四十三
 四十四
 四十五
 四十六
 四十七
 四十八
 四十九
 五十
 五十一
 五十二
 五十三
 五十四
 五十五
 五十六
 五十七
 五十八
 五十九
 六十
 六十一
 六十二
 六十三
 六十四
 六十五
 六十六
 六十七
 六十八
 六十九
 七十
 七十一
 七十二
 七十三
 七十四
 七十五
 七十六
 七十七
 七十八
 七十九
 八十
 八十一
 八十二
 八十三
 八十四
 八十五
 八十六
 八十七
 八十八
 八十九
 九十
 九十一
 九十二
 九十三
 九十四
 九十五
 九十六
 九十七
 九十八
 九十九
 一百

نارنجی پودہ

پاری پی

عاصم بن قیس خدایه

منه

از آنجا که در این کتاب

ان خاتمہ فرما دینا چاہیے

4
D

1853
6-5